LETO XV. ŠT. 42 (717) / TRST, GORICA
ČETRTEK, 18. NOVEMBRA 2010

www.noviglas.eu

SETTIMANALE
Poste Italiane S.p.a. - Spedizione in abbonamento postale
D.L. 353/2003 (conv. in L. 27/02/2004 n. 46)
art. 1, comma 1, DCB (Padova)
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE PADOVA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 EVRO

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

Uvodnik

Danijel Devetak

Nadgraditi sodelovanje!

Dobro delovanje in še boljše sodelovanje nadgraditi: to bo odslej moto dveh goriških kulturnih hramov, Kulturnega centra Lojze Bratuž in Kulturnega doma Gorica, katerih predsednica in direktor - Franka Žgavec in Igor Komel - sta v prisotnosti članov upravnega odbora in sotrudnikov prejšnji teden želela dati jasen in odločen signal vsej naši družbeni organiziranosti in javnosti.

Delo, ki ga opravljata živahni slovenski kulturni središči v Gorici, je izredno pomembno za ves naš (in tudi čezmejni) prostor. Tistim, ki kažejo s prstom na njiju, češ da sta dvojnika, sta dala Žgavčeva in Komel razumeti, da se njuno razvejeno delo ne krije, temveč se dopolnjuje, saj ima vsak svoje pobude, ki bodo odslej še bolje koordinirane v korist vseh. V očeh tistih, ki nas gledajo od zunaj, je dodal ravnatelj Kulturnega doma, je naš enotni nastop naša moč, saj sta oba domova v prejšnjih letih s skupnimi napori kot soorganizatorja že uresničila številne zahtevnejše pobude, od koncertov na goriškem gradu, v občinskem gledališču Verdi in na meji pa do kipa Gregorčiču in obeležja Trubarju, prireditve ob Trgovskem domu, razstav itd., ki so odmevali tudi v širšem prostoru in bi jih brez sodelovanja s težavo uresničili. Novi korak dveh domov, ki ga načeloma gotovo marsikdo podpira, ne želi biti polemičen, temveč "stimulativen in propozitiven za ves naš prostor"; hkrati spodbuja k resnejšemu in bolj artikuliranemu razmisleku o naši (zlasti kulturni) stvarnosti in njenih perspektivah v prihodnjem desetletju. Ekonomska kriza, ki nas že itak pesti, že naslednje leto pa bi lahko zadala našim ustanovam - če se bodo napovedi prejšnjih dni uresničile - še hujši udarec, mora biti spodbuda, da morda opravimo preudarno selekcijo. "Priznajmo, marsikaj ne gre", pomembno pa je obdržati kakovostno raven najboljših dejavnosti! "Na prihodnost moramo vsekakor gledati pozitivno", je podčrtala Franka Žgavec, "ne smemo si privoščiti, da bi nad krizo jokali", je dodal Komel. Naša moč je v propozitivnosti!

"Kulturni delavci in operaterji imamo pomembno vlogo", sta soglasno pribila ravnatelja dveh hramov, saj se dobro zavedata, kako pomembno je, da šolska populacija, ki prihaja iz vse številčnejših mešanih in tudi čisto italijanskih družin, pozna ne le naše gledališče in jezik, temveč tudi domove, kjer se naša kultura kuje. Goriška domova sta prepoznavna, tudi italijanski someščani ju dobro poznajo in cenijo, saj poleg običajnih uslug nudita človeški odnos, dodano vrednost, ki je npr. občinske ustanove ne poznajo. Korak naprej pa bi pomenila vključitev kake naše, pomembnejše slovenske produkcije tudi v ponudbo občinskega gledališča, da bi vsa Goriška vedela npr. za kvalitetne glasbene in gledališke prireditve, ki jih snujejo naše organizacije. Ker smo na Goriškem že dobro organizirani, pa bi lahko bili tudi motor širšega sodelovanja tudi drugih zamejskih manjšin.

Zahvalna nedelja v Podgori

Foto S. Marini

Dotacije za slovensko manjšino

Odgovor naj bo zapisan v dokumentih, ki spremljajo finančni zakon

Popolna politična zmeda, ki je v teh dneh zajela italijansko politično sceno, se je odražala v izvajanjih vseh rimskih sogovornikov tajnika SSk Damijana Terpina in deželnega svetnika Igorja Gabrovca. V italijanski prestolnici sta se zastopnika stranke Slovenska skupnost srečala s parlamentarci Južnotirolske ljudske stranke SVP, ki jih vodi poslanec Siegfried Brugger, in senatorjem Union Valdotaine Antoniom Fossonom. Predstavnika slovenske stranke sta parlamentarce, ki so prav tako izraz narodnih manjšin, podrobno seznanila s številnimi vozli, ki zaznamujejo odnose med državo in slovensko manjšino v Italiji zlasti na področju izvajanja oz. neizvajanja zaščitnega zakona in spoštovanja mednarodnih sporazumov. Sedaj je najbolj aktualen problem dejanske razpolovitve finančnih dotacij, ki je zapisana v snujočem se finančnem zakonu. O tem in o možnih izhodih iz zelo zapletenega stanja sta se Gabrovec in Terpin pogovarjala tudi s slovenskim veleposlanikom Mirošičem.

Parlamentarci SVP in Union Valdotaine so potrdili, da so možnosti pozitivnega spreminjanja finančnega zakona dejansko nične. Vsi napori so zato vloženi v spremembo t. i. spremnega dekreta, ki naj postavko za slovensko manjšino uravnovesi na vsaj začetne vrednosti izpred treh let.

/ stran 3

Drago Štoka, Tamara Blažina, Igor Kocijančič, Igor Gabrovec in Rudi Pavšič (foto IG)

O denarnih sredstvih

Najti je treba sistemsko rešitev!

Slovenci v Italiji moramo upati, da bo Berlusconijeva vlada trajala vsaj še toliko časa, kolikor je potrebno, da se tudi letos po 'stranskih poteh' reši vprašanje finančnih prispevkov za našo narodno skupnost. 'Stranske poti' pomenijo v bistvu neposredno soočanje z rimsko vlado, saj je dejavnost parlamenta v tej mandatni dobi dejansko izničena. Po tej poti je manjšina – z odločilnim doprinosom slovenskega premiera Boruta Pahorja – doslej ohranila finančne prispevke v višini 5 milijonov evrov, v predlogu vladnega proračuna za leto 2011 (in za leti 2012 in 2013) pa je v okviru zaščitnega zakona št. 38 iz leta 2001 v podporo ustanovam in dejavnostim manjšine (16. člen) namenjenih 2.800.000 evrov, kar je skoraj polovica manj od prispevkov, ki jih je država doslej namenjala naši narodni skupnosti.

Ta podatek izredno zaskrblja predsednika krovnih organizacij SSO in SKGZ Drago Štoko in Rudija Pavšiča, saj bi postavil številne ustanove in organizacije Slovencev v Italiji v položaj velike finančne in strukturne krize. To bi sprožilo drastično zmanjšanje dejavnosti (in delovnih mest) pomembnih kulturnih, socialnih, umetniških, vzgojnih in drugih ustanov, ki predstavljajo hrbtenico manjšinske organiziranosti.

/ stran 3

Pogovor

Škofov vikar za Slovence na Tržaškem g. Tone Bedenčič je spregovoril o lepoti duhovniškega poklica

3

Knjižna novost

V Trstu so predstavili novo publikacijo o p. Corteseju, ki je med vojno junaško pomagal mnogim zatirancem

8

Izjemen klavirski dosežek

Na 27. državnem klavirskem tekmovanju "Premio Venezia" je Giuseppe Guarrera, študent pri prof. Sijavušu Gadžijevu, zmagal 1. nagrado. Izrednega dosežka se veselijo in iskreno čestitajo zmagovalcu in njegovemu mentorju ravnatelj SCGV Emil Komel Silvan Kerševan, predsednica Mara Černic, upravni odbor in vsi komelovci.

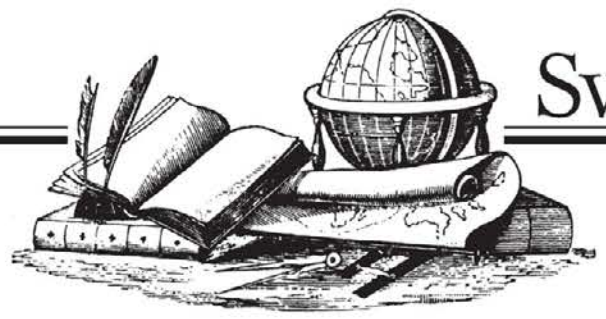

35. obletnica podpisa Osimskih sporazumov

Pomembno dejanje za obmejno sodelovanje

Pred 35 leti so bili v kraju Osimo pri Anconi podpisani sporazumi med Jugoslavijo in Italijo. T. i. Osimski sporazumi obsegajo Pogodbo med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Republiko Italijo s prilogami, Sporazum o pospeševanju gospodarskega sodelovanja med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Republiko Italijo in Protokol o prosti coni. Po ratifikaciji v parlamentih obeh držav so Osimski sporazumi začeli veljati 2. aprila 1977 z izmenjavo ratifikacijskih listin. Slovenija in Italija sta z izmenjavo not 31. julija 1992 potrdili njihovo nadaljnjo veljavnost. Osimski sporazumi so tako še vedno ena najpomembnejših in ključnih mednarodnih pogodb med Slovenijo in Italijo.

V času nastajanja so Osimski sporazumi predstavljali enega temeljnih pravnih aktov med Jugoslavijo in Italijo. Rešili so vprašanja, ki so ostala odprta po mirovni konferenci v Parizu leta 1946-1947 oziroma po Mirovni pogodbi z Italijo, podpisani 10. februarja 1947. Med njimi je posebnega pomena dokončna ureditev poteka državne meje. Pomembna okoliščina za dokončno ureditev meje je bil sprejem Listine o varnosti in sodelovanju v Evropi, sprejete na konferenci v Helsinkih leta 1975, v kateri je bilo sprejeto načelo o nedotakljivosti obstoječih meja v Evropi. Osimski sporazumi so bili ocenjeni kot prvo neposredno izpolnjevanje teh načel.

Postopna normalizacija odnosov med državama, najprej med Jugoslavijo in Italijo, in zatem vse bolj poglobljeno in razvejeno sodelovanje med Slovenijo in Italijo sta ustvarila okoliščine za kasnejši sprejem zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji (Zakon št. 38/01).

Sporazumi so ustvarili trdno osnovo za višjo stopnjo sodelovanja med sosednjima državama. Njihov pomen in aktualnost se vedno znova izkazuje tudi v zelo

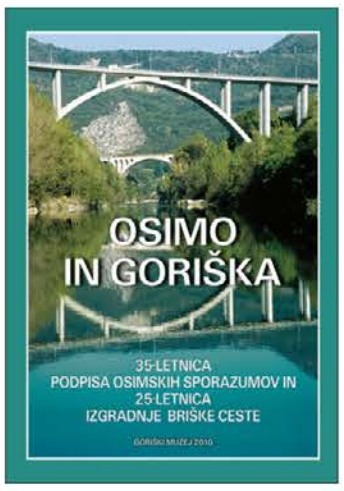

konkretnih dosežkih, izjemno pomembnih predvsem za prebivalce v obmejnem prostoru. Na osnovi določb Osimskih sporazumov so bili uresničeni številni projekti, ki so zelo konkretno prispevali k razvoju obmejnih območij in k poglabljanju medčloveških odnosov. Tako letos obeležujemo tudi 25. obletnico izgradnje t. i. Sabotinske ceste – fizične povezave med ljudmi in kraji, kar je podlaga za ustvarjanje in razvoj tudi mnogih drugih povezav in sodelovanja.

Za obmejno območje je bil še posebej pomemben Sporazum o pospeševanju gospodarskega sodelovanja med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Republiko Italijo, ki je predvideval izgradnjo ceste v Goriških Brdih, izkoriščanje voda Soče, Idrijce in Timave za proizvodnjo električne energije in namakanje, izgradnjo plovne poti Tržič-Gorica-Ljubljana, izgradnjo avtocestnih povezav med Slovenijo in Italijo ter izgradnjo mejnih prehodov, sodelovanje pristanišč severnega Jadrana, razvoj obmejnega sodelovanja ter poglobitev gospodarskega sodelovanja med državama.

Osimo in Goriška

Te dni je izšel zbornik Osimo in Goriška, ki je posvečen 35-letnici podpisa Osimskih sporazumov in 25-letnici izgradnje briške ceste. Predstavili ga bodo v Novi Gorici in v Goriškem muzeju. V publikaciji so objavljeni raznovrstni prispevki. Večino besedil so avtorji napisali prav za to priložnost, nekaj pa je starejših. V predgovoru publikacije sta dosedanji župan Mestne občine Nove Gorice Mirko Brulc in župan Občine Brda Franc Mužič spregovorila o pomenu Osimskih sporazumov za življenje ljudi ob meji. Zgodovinar dr. Branko Marušič je predstavil problematiko državnih mej na slovenskem zahodu skozi stoletja. O težavah življenja ob novi državni meji med Italijo in Jugoslavijo po letu 1947 pričata prepisa dveh starih dokumentov: Spomenica prebivalstva Goriških Brd za revizijo in korekturo začasne državne meje pri Štmavru – Podsabotinu iz leta 1952 in Problematika jugoslovansko - italijanskih odnosov na področju Občine Nova Gorica iz leta 1965. Pomen Osimskih sporazumov za Goriško je opisal diplomat Jože Šušmelj. V zborniku sta ponatisnjena dva članka, ki sta ju leta 1982 napisala arhitekt Tomaž Vuga, avtor zazidalnega načrta mejnega prehoda Vrtojba, in Jože Šušmelj, nekdanji predsednik Skupščine občine Nova Gorica. Prvi govori o projektiranju mednarodnega mejnega prehoda v Vrtojbi, drugi o kronologiji gradnje mejnega prehoda Vrtojba. Zbornik končujejo trije članki. Arhitekta Tomaža Vuge in gradbeni inženir Gorazd Humar sta predstavila problematiko gradnje briške ceste in briškega mostu, Rajko Korenč pa delovanje stalne Jugoslovansko-italijanske in Slovensko-italijanske komisije za vodno gospodarstvo - HE Solkan in Vodno gospodarstvo Soče. Izid zbornika sta omogočili Mestna občina Nova Gorica in Občina Brda, uredili so ga Andrej Malnič, Jože Šušmelj in Tomaž Vuga.

V pričakovanju izglasovanja nezaupnice

Berlusconijeva vlada v globoki krizi

Malokdo si je ob prodorni zmagi Ljudstva svobode na aprilskih volitvah 2008 predstavljal, da bo nova vlada desnosredinske koalicije ob podpori Ljudstva svobode in Severne lige že po dobrih dveh letih zašla v globoko krizo. Vsi se še spominjamo velikega navdušenja ob omenjeni volilni zmagi in nastopu nove vlade, na čelu katere je bil zmagoslavno potrjen Silvio Berlusconi, ki je nato ob vsaki priložnosti poudarjal, da bo njegova vlada brez težav trajala ves petletni mandat in uresničila vse programske obveze, ki jih je dala volivcem. Po drugi strani pa je sistematično grobo napadal opozicijske stranke in njihove voditelje ter novinarje, češ da so vsi zaznamovani kot "komunisti" in zakrknjeni ideološki dogmatiki, ki jih je zgodovina že odpisala. Zato je stalno ponavljal, da nima namena z njimi dialogizirati v zvezi z reševanjem problemov v državi in da njihove pomoči niti ne potrebuje, saj ga v parlamentu podpira prodorna večina poslancev in senatorjev, kakršne ni imela za sabo nobena povojna italijanska vlada. S takšnim nadutim zadržanjem si je sam nakopal sovražno politično razpoloženje tiska in opozicijskih strank, ki ga je s svojimi demagoškimi populističnimi nastopi še dodatno povečeval, namesto da bi jih kot resen državnik skušal razorožiti z gestami dobre volje po dialogu. Tako je tudi sam pomagal k širjenju "antiberlusconizma" kot avtoritarnega načina vladanja.

Na drugi strani pa je s svojo prirojeno samopašnostjo odbijal zmerne skupine strankinih privržencev, nezadovoljnih zaradi pomanjkanja kritične politične dialektike znotraj stranke Ljudstva svobode. V tem gre v dobršni meri iskati razloge za oporečništvo soustanovitelja in podpredsednika vladne stranke poslanca Finija, nekdanjega dolgoletnega voditelja Nacionalnega zavezništva in predvsem izkušenega politika. V stranki oziroma bolje v gibanju Ljudstva svobode, ki nima ustreznih notranjih strankinih struktur za dajanje pobud in demokratično oblikovanje predlogov in stališč, se temeljne odločitve sprejemajo v osrednjem vodstvu, katerega člane določi ali potrdi predsedstvo oz. sam predsednik. Njegovi člani so v mnogih primerih interesno povezani in se morajo ravnati po predsednikovih smernicah. Znano je, da so nekateri deželni koordinatorji stranke vpleteni v razne poslovne afere, ki so jih razkrili državni tožilci v zvezi z dodelitvijo raznih javnih del.

Bercusconi, Schifani, Napolitano in Fini

Skratka, takšne razmere v Ljudstvu svobode so začele postajati težko sprejemljive za politično zgrajene pripadnike nekdanjega Nacionalnega zavezništva, ki so bili vajeni vzdrževati stalne stike s člani stranke na terenu. Zato so se v novi skupni stranki počutili oddaljeni od baze in vklenjeni v nekakšen železni jopič brez stvarne možnosti dejansko sodelovati pri oblikovanju strankinih odločitev. To nelagodje je prek Finija javno izbruhnilo na dan z odločitvijo o ustanovitvi samostojne skupine v poslanski zbornici in senatu in nato z ustanovitvijo političnega gibanja Prihodnost in svoboda konec minulega meseca v Perugii, na katerem je Fini kot najbolj izpostavljen politik javno pozval predsednika vlade Berlusconija, naj zaradi pomanjkljivega delovanja vlade odstopi in s tem omogoči sestavo nove vlade z novim premierjem in ojačitvijo koalicije in programa za preostalo obdobje mandata do leta 2013. Če tem predlogom ne bo prisluhnil, bodo štirje ministri iz vrst gibanja Prihodnost in svoboda dali odstopne izjave in s tem sprožili postopek za razreševanje nastale politične krize.

Opozicijski stranki, to se pravi Demokratska stranka in Italija vrednot, sta vložili formalno zahtevo po glasovanju nezaupnice sedanji vladi. Enako zahtevo bodo postavile Finijeva skupina Prihodnost in svoboda, Casinijeva sredinska UDC in Rutellijeva skupina Zavezništvo za Italijo.

Medtem se je oglasil predsednik vlade Berlusconi, ki je v pismu predsednikoma poslanske zbornice in senata sporočil, da namerava po izglasovanju finančnega zakona preveriti najprej v senatu in nato še v poslanski zbornici, ali še uživa zaupanje. Očitno ga zaskrblja Finijeva napoved, da bo v prihodnjem tednu skupina Prihodnost in svoboda umaknila iz vlade svoje štiri ministre, kar kaže na to, da bo vlada padla. V tem primeru bi predsednik republike Napolitano začel posvetovanja o možnosti za sestavo nove vlade. Obeta se torej zanimiv politični razplet.

Alojz Tul

SLOVENSKA SKUPNOST Goriška sekcija

Uporaba slovenščine in skrb za območje

Prejšnji teden se je sestala goriška sekcija SSk na rednem mesečnem srečanju. Tematik, ki so bile tokrat uvrščene na dnevni red, je bilo kar precej in vse so bile pomembne za celotno občinsko ozemlje in za posamezne mestne četrti. Sejo je vodil koordinator Bernard Spazzapan.

Problem vidne dvojezičnosti je še vedno aktualen. Na to je goriška svetnica Marilka Koršič opozorila z nekaterimi vprašanji na goriškega župana Romolija. Še vedno se tudi v treh slovenskih rajonskih svetih, Podgori, Pevmi-Oslavju-Štmavru in Standrežu, pojavljajo javni napisi in obvestila, v katerih ni slovenščine. Vprašljivo je tudi, kako goriška občinska uprava uporablja sredstva iz zakonov 482/99 in 38/01, saj so ta namenjena izključno za podporo manjšinskim jezikom in ne npr. prevodom, ki se tičejo čezmejnega sodelovanja.

Goriška sekcija SSk je obravnavala problem obstoja goriške porodnišnice in se izrekla v bran kakovostnih uslug na področju zdravstva. Primerni so sicer pozivi na deželne oblasti, vendar si mora zdravstvo samo izboriti zaupanje in podporo.

Goriška sekcija SSk je izrazila tudi zaskrbljenost zaradi težav, ki se porajajo na občinskem območju v zvezi z raznimi usadi, pa tudi glede problematike, ki zadeva reko Sočo in širitvena dela na avtocestnem odseku Štandrež-Vileš. Pri tem je izrazila podporo prizadevanjem treh rajonskih predsednikov.

Na dnu...

Povejmo na glas

Ko zvezdnik deluje dobrodelno

Vsaka dobrodelnost je lepa in krasi človeka, in če je iskrena, mu tudi prinaša enkratna zadoščenja. Zadoščenja, ki so tuja tistim, ki v nenehnem strahu zase dajejo od svojega le malo ali pa nič. Resnična dobrodelnost nas rešuje tesnob in nas v odpiranju do drugih osupljivo razbremenjuje ter s tem bogato poplača. Toda osebe, ki so sicer obilno plačane in jim pravimo zvezdniki, navadno posebnega plačila dobrodelnosti ne potrebujejo in tedaj v tej smeri ne delujejo. Kadar pa se to zgodi, kadar vrhunski športnik, vrhunski pevec zabavne glasbe in vrhunski filmski igralec ali igralka posveti dobršen del svojih moči revnim in lačnim in tistim, ki so oropani temeljnih človekovih pravic ali prizadeti od naravnih katastrof, tedaj je dobrodelnost še toliko bolj učinkovita. Gre namreč za najširše poznane osebe, ki s svojimi odločitvami vplivajo točno do tam, do koder so znane, lahko kar po celem svetu. Nekdanji izvrstni italijanski nogometaš Roberto Baggio nedvomno sodi med takšne osebnosti in prav njemu je letos pripadla čast, da bo prejel posebno nagrado, ki jo podeljuje nihče drug kot Nobelovi nagrajenci za mir. Roberto Baggio je že dolgo let posebni odposlanec Organizacije združenih narodov in je med mnogimi posegi zbiral finančna sredstva za obnovo bolnišnic in za pomoč žrtvam potresa na Haitiju ter se redno udeleževal vseh večjih humanitarnih akcij. Bistven je njegov delež v prizadevanjih, da bo mjanmarska Nobelova nagrajenka za mir Aung San Su Či končno rešena hišnega pripora, v katerem je preživela kar 15 od zadnjih 21 let. Seveda Roberto Baggio ni edini od zvezdnikov, ki je bil izbran za to ugledno nagrado. Prejeli so jo angleški pevec Peter Gabriel, znani ameriški igralec George Clooney in tudi Roberto Benigni. Zanimivo je, da se o teh nagradah in razlogih zanje razmeroma malo ve, mediji o dobrodelnih dejanjih zvezdnikov očitno ne poročajo s primernim poudarkom, kot da bi takšno priznanje priljubljeni osebnosti nekaj odvzelo, Georga Cloonyja pa nemara celo prikrajšalo za njegovo radoživo simpatičnost. Javnost se torej s človekoljubnimi dejanji svojih idolov pretirano ne ukvarja, čeprav bi s poudarkom na njih lahko prenesli marsikaj dobrega na mladino, ki svoje ljubljence obožuje. Vrhunska glasbena skupina U2 ter njen prvi član Bono sta na polju dobrodelnosti izjemno in ves čas aktivna, znani ameriški filmski igralec Leonardo di Caprio pa je menda po potresu namenil Haitiju kar milijon dolarjev. Pravimo menda, ker po objavljeni novici o tem ni bilo več govora, kot da se ni nič zgodilo. Dobrodelnost kot da torej ne zasluži večje hvale, zaradi česar so tovrstna dejanja, ne samo tista zvezdniška, toliko bolj dragocena: sprožijo se potemtakem zaradi močnega prepričanja o smislu pomoči ljudem v stiski in zaradi osebnega etičnega uvida, da dobro dejanje drugim pomaga, tebe pa poplača s tisto prečudovito spokojnostjo, "ki vsak razum presega".

Janez Povše

NAŠI DUHOVNIKI O LETU DUHOVNIŠTVA g. Tone Bedenčič

Duhovništvo ima svojo lepoto!

Ob koncu leta, posvečenega duhovništvu, nadaljujemo pogovor z našimi zamejskimi dušnimi pastirji. Tokrat je na vrsti g. Tone Bedenčič, ki je letos postal škofov vikar za slovenske vernike v tržaški škofiji.

Junija meseca je minilo leto duhovništva. Kako ga ocenjujete in kakšne sadove je po vašem mnenju prineslo? Kako ste ga doživljali vi?

Foto IG

Duhovniško leto je dano v razmislek vsej Cerkvi in ne le službenemu duhovništvu. Duhovnik črpa svojo poklicanost in službo iz skupnega duhovništva vse Cerkve. Zato je potrebno to gledati celovito in ne le na duhovniško službo kot tako. Če celotna krščanska skupnost nima pravega odnosa do te službe, potem bosta obstajali neka dvojnost in nenehna napetost. Dokler krščanska skupnost (npr. župnija) ne bo vsrkala duhovniškega poslanstva kot del lastnega obstoja in lastne posvečenosti, bo duhovnik kot nekdo, ki prihaja od zunaj, od drugod, kot izraz neke druge uradne Cerkve. Tako se dogaja, da ljudje gledajo na duhovnika kot nekaj izven zemeljskega, svetega, vzvišenega, oddaljenega, ali pa prav nasprotno, kot predmet kritike, zaničevanja in ignoriranja, ki naj nima vpliva na konkretno življenje. Ko gledam trenutno stanje, se mi zdi, da se kljub veliki papeževi želji ni veliko naredilo in ne spremenilo. Morda je imelo večji učinek le na določene osebe, ki so nosilci te službe, na splošno pa ne vidim kakšnih premikov.

Leto duhovništva je bilo zame predvsem premislek o moji nekdanji odločitvi, o poti, ki sem jo prehodil, in kako ga danes po 37 letih živim. Še vedno trdim, da mi ni žal, da sem se pred toliko leti, po dolgem razmišljanju, odločil, da se pridružim Kristusu po poteh naše dežele. Sem še vedno srečen in vesel duhovnik kljub dogodkom, ki bi lahko človeka zlomili. Osebno izkustvo Boga in še posebej Jezusa Kristusa želim posredovati ljudem. Zato želim biti uravnovešen in skušam delati tako, da je moja vera zdrava, brez vsakih ekstremov, ukoreninjena v resničnosti vsakdanjega življenja. Prav tako se trudim, da mi ta služba ni vzrok za občutek pomembnosti ali gospodarja duhovnih moči.

Duhovniki so velik dar ne le za Cerkev, temveč za vse človeštvo, je povedal sveti oče Benedikt XVI.

Da, vendar, če ni duhovnik postal le uradnik. Jezusovo duhovništvo ni postava. Jezusovo duhovništvo se uresničuje med ljudmi preko konkretnih ljudi, ki so prejemali in še prejemajo posvečenost kot dar in se obenem zavedajo tudi svoje grešnosti. Duhovništvo je preseganje zavedanja, ki je omejeno le na vidni svet in mali vsakdanjik, ko človek ne ve, ali živi zato, da je, ali je zato, da živi. Posvečena osebnost naj bi s svojim življenjem bogatila in usmerjala pogled poedinca v prihodnost, mu širila obzorja, skupnosti pa daje eshatološko dimenzijo.

V tem letu je papež tudi večkrat poudaril, da je duhovnik v prvi vrsti služabnik.

Pri zadnji večerji je Jezus z dejanjem umivanja nog jasno nakazal, kako morajo njegovi učenci izpolnjevati dano jim službo. Cerkev je sicer hierarhična ustanova. Zato je tudi večja nevarnost, da opravljanje duhovniške službe lahko postane oblika nadrejenosti, moči in oblasti. Tako se izgubi osnovno Jezusovo sporočilo, da je On kot Odrešenik prišel zato, da rešuje človeka. Nikjer ni opravljal svoje božje moči, razen v odnosu do zla in njegovega gospodarja. Zato je prav, da sveti Oče to še posebej poudarja, da bi se tako lažje izognili tej skušnjavi. Obenem pa to pomeni, da ta vidik - biti služabnik še ni dovolj uresničen. Po Jezusovem zgledu mora biti vsak duhovnik v službi človeka, mora ga reševati, bodriti, mu pomagati, toda obenem mora tudi jasno povedati, kaj je zlo in kaj je v nasprotju z božjim zakonom. Ne more pa nespremenljivih načel spreminjati zaradi neke popularnosti. Človeku grešniku je treba vedno pomagati, greh pa ne odobravati. Načelom Jezusovega nauka se ni mogoče odpovedati, niti ga prilagajati za vsakdanjo rabo, lahko pa se prilagaja v načinu služenja, ki naj postane izraz božje ljubezni do človeka.

V čem vidite lepoto duhovništva?

Duhovništvo ima svojo lepoto in temelj v osebni in močni veri. Ta pa temelji na spoznanju, da te je Jezus izbral za svojega sodelavca, in na osebni odločitvi Zanj. To mora v času dozorevati in zato morajo vsi elementi, ki se nanašajo le na osebne koristi, odmreti. Odločitev za Kristusa pomeni, da smo se odločili za nekoga, ki ni vladar tega sveta, je pa edini, ki daje upanje in smisel, še več, v njem so smisel in odrešenje in zmaga nad vladarjem tega sveta. Vsakdanje delo ima lepe in težavne trenutke. Zato le-ti ne morejo biti vzrok za lepoto duhovništva. Lepota in sreča morata izvirati iz dejstva, da smo se odločili za Kristusa, in iz tega, da znamo s trpečim Jezusom tudi trpeti in se z Vstalim in Poveličanim Kristusom veseliti in radovati.

Kaj vam pomeni lik arškega župnika?

Vsi svetniki so nam dani za zgled. Problem je v tem, da mislimo, da jih moramo posnemati na tak način, da jih kopiramo. Lik arškega župnika je enkraten. V čem? V tem, da je znal na inovativen način v določenem kraju in času, in to na enkraten način, utelešati Vstalega Kristusa. To pa je izziv tudi za današnji čas. Ni mogoče delati tako, kot je delal on, njegova zavzetost in gorečnost pa nas lahko spodbujata, da bomo tudi mi našli enkratni odgovor in pravi način delovanja za današnji čas in določen kraj.

Kaj pa edinost med duhovniki in laiki?

Povezanost med duhovnikom in skupnostjo, katero dušni pastir vodi, je temelj uspešnega delovanja na verskem področju. To pa je mogoče doseči le, če sta uresničeni dve dejstvi. Prvič, da je duhovnik res v službi skupnosti in da skupnost razume in ve, kakšna je vloga duhovnika v skupnosti. Duhovnik ne more ostati sam in tudi skupnost ne more delovati sama. Zrela krščanska skupnost se mora zavedati, da je duhovnik del te skupnosti, da iz nje izhaja in se vanjo vrača. Sedaj se že zavedamo pomanjkanja duhovnikov. Do zdaj nobena skupnost ni poskrbela, da bi iz njenih vrst prišel nov duhovnik. Čez nekaj let bodo morda samo še trije duhovniki za naše zamejstvo in še ti ostareli. Do zdaj je bilo pač samoumevno, da bo že kdo od kod prišel. Iz tega sledi, da bodo morale tukajšnje skupnosti, če bodo želele obstati, prevzeti mnogo stvari v svoje roke in obenem začeti razmišljati, da bi čim prej imeli vsaj diakone, ki bi prevzeli določene odgovornosti. Seveda cilj je, da bi iz naših vrst dobili nove duhovnike. Za vse to pa je potrebna nova, poglobljena zavest naših župnij in sploh slovenskih vernikov.

Igor Gregori

Obisk predstavnikov Sveta slovenskih organizacij pri nadškofu Stresu

Slovenci v zamejstvu del slovenskega naroda

Predstavniki Sveta slovenskih organizacij so v petek, 12. novembra 2010, obiskali ljubljanskega nadškofa metropolita dr. Antona Stresa. Srečanje je potekalo v prostorih nadškofije v Ljubljani. Poleg deželnega predsednika Sveta slovenskih organizacij Draga Štoke so se obiska udeležili tudi Giorgio Banchig, pokrajinski predsednik za Videmsko, Walter Bandelj, pokrajinski predsednik za Goriško, Marij Maver, ki je zastopal tržaško pokrajino, ter odbornik Julijan Čavdek.

Predsednik SSO Drago Štoka se je nadškofu Stresu najprej iskreno zahvalil za sprejem, nato pa je predstavil krovno organizacijo, vrednote, na katerih je osnovana, njeno deželno strukturo ter število včlanjenih društev. Obenem je bila to tudi priložnost, da se je dr. Stres seznanil s trenutnim stanjem slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Poseben poudarek je bil namenjen stanju slovenskih župnij na Tržaškem, Goriškem in Videmskem. Pri tem so poleg Štoke spregovorili še ostali predstavniki Sveta slovenskih organizacij. Delovanje slovenskih duhovnikov je bilo od nekdaj temeljnega pomena za ohranitev narodne identitete in seveda zdrave omike. Tega se v Svetu dobro zavedajo, zato je tudi krščanstvo del njegovih ustanovnih temeljev.

Splošna kriza vrednot je zajela tudi slovensko narodno skupnost v Italiji, ki mora pri tem kljubovati tudi bolj ali manj izraziti asimilaciji ter upadanju števila rojstev. Stanje v slovenskih župnijah na Tržaškem in Goriškem še vedno omogoča, da pastorala in bogoslužje potekata v slovenskem jeziku. Povsod se soočajo s pomanjkanjem (novih) duhovnih poklicev. Na Videmskem delujejo štirje slovenski duhovniki, maše v slovenskem jeziku pa so v Žabnicah, Ukvah in v vasi Matajur. Pri tem je hvalevredno dejstvo, da so se nekateri furlanski duhovniki naučili slovenskega jezika in tako skrbijo tudi za slovenske vernike v beneških župnijah.

Predstavniki Sveta slovenskih organizacij so nadškofu Stresu predstavili še stanje slovenske šole, njene uspehe zaradi kakovosti vzgojno-izobraževalne ponudbe ter nevarnosti in težave, ki se porajajo z izvajanjem zadnje šolske reforme.

Predsednik Štoka je izrazil zaskrbljenost zaradi napovedanega klestenja finančnih prispevkov za slovensko manjšino, ki ga načrtuje s finančnim zakonom italijanska vlada. Uresničitev takih napovedi bi bila lahko usodna za družbeno organiziranost Slovencev v Italiji.

Nadškof Stres se je predstavnikom Sveta slovenskih organizacij zahvalil za obisk in knjižni dar ter jim zagotovil posluh za nakazana odprta vprašanja. Pomembno je, da bi se tovrstni obisk uveljavil kot vsakoletna stalnica, saj so Slovenci, ki živijo v zamejstvu, del slovenskega narodnega telesa in torej tudi Katoliške Cerkve v Sloveniji.

Julijan Čavdek, Walter Bandelj, dr. Drago Štoka, nadškof dr. Anton Stres, Giorgio Banchig in Marij Maver

S 1. strani

Odgovor naj bo...

Pri teh rešitvah lahko odigra odločilno vlogo poseg slovenske vlade v odnosu do rimskih izvršnih oblasti, svojo pomoč in posredovanje pa so Slovenski skupnosti zagotovili tudi predstavniki narodnih manjšin.

Politični tajnik SSk Terpin in deželni svetnik Gabrovec sta parlamentarnim predstavnikom manjšinskih strank priporočila tesnejše sodelovanje tudi s slovensko senatorko Tamaro Blažina, ki ga, resnici na ljubo, doslej žal ni bilo. Prav tako bo Slovenska skupnost ponovno posegla v odnosu do Tondove vlade, ki mora odločneje podpreti pričakovanja slovenske narodne skupnosti v FJK.

Popolno neznanko pa pri vsem tem predstavlja kriza italijanske vladne večine, ki lahko že v prihodnjih urah ali dneh privede do padca vlade in torej oddaljitve vsake kratkoročne rešitve tudi vprašanja razpolovitve finančnih dotacij za Slovence. Stanje je zato vsestransko kritično in kot takega moramo tudi obravnavati, pragmatično in realistično. Organizirano jedro slovenskih organizacij in ustanov mora biti pripravljeno na kljubovanje tudi najbolj črnogledega scenarija, ki bi naposled zahteval tudi primerne politične odgovore in mobilizacijo.

S 1. strani

Najti je treba...

In ravno ta tematika je bila temelj tiskovne konference, ki sta jo predsednika krovnih organizacij priredila v sinji dvorani deželnega sveta v sodelovanju s senatorko Tamaro Blažina in deželnima svetnikoma Igorjem Kocijančičem in Igorjem Gabrovcem.

Po mnenju Rudija Pavšiča je treba to vprašanje vstaviti v širši kontekst odnosov med Italijo in Slovenijo: po njegovem mnenju finančne težave in prepočasno izvajanje samega zaščitnega zakona gotovo ne prispevajo k nadgradnji dobrososedskih odnosov tako na nivoju obeh držav kot tudi ne na relaciji dežela FJK - Republika Slovenija. Predsednik SSO Drago Štoka je dejal, da bi moral zaščitni zakon, ki bo prihodnjega februarja 'slavil' deseto obletnico odobritve, postati podlaga za rešitev obstoječih težav. Položaj slovenske manjšine in slovenske šole (ki jo Gelminijeva reforma hudo oškoduje) je med drugim jamčeno na podlagi mednarodnih sporazumov, kar noben izgovor o finančni krizi ne more postaviti v dvom. Predsednika sta tudi ob tej priložnosti poudarila, da je treba pri rimski vladi vzpostaviti delovno omizje, ki bi imelo nalogo, da sistemsko rešuje odprta vprašanja naše narodne skupnosti. O negotovi prihodnosti rimske vlade je spregovorila senatorka Blažinova, Igor Gabrovec pa je prispeval zaskrbljujoč podatek, da je v deželnem proračunu na podlagi vladnega finančnega zakona že nakazana polovična vsota denarnih sredstev za dejavnosti naše manjšine.

Upravni odbor **Sklada »D. Sardoč«** - Onlus razpisuje natečaj za dodelitev sledečih štipendij za šolsko leto 2010/2011:

- pet štipendij v znesku osemsto evrov za učence Državne dvojezične osnovne šole v Špetru. Prošnji morata biti priložena družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- eno štipendijo v znesku tisoč osemsto evrov za višješolske študente, ki obiskujejo pošolski program Slov.I.K.-a EKSTRA, ki ga organizirata Slov.I.K. in Dijaški Dom Simona Gregorčiča. Prošnji morata biti priložena družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- šest štipendij v znesku dva tisoč evrov za univerzitetne študente. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: fotokopija univerzitetne knjižice z učnim načrtom in izidi opravljenih izpitov, družinski list ter davčna prijava vseh družinskih članov;
- štipendijo v znesku štiri tisoč evrov za podiplomski študij ali specializacijo. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: potrdilo o opravljenem univerzitetnem študiju s končno oceno, družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov.

V prošnjah morajo biti navedeni podatki o drugih prejetih štipendijah. Pri dodelitvi štipendij bo upravni odbor upošteval predvsem študijske uspehe in potrebe prosilcev na osnovi 5. člena statuta sklada. Štipendije bodo dodeljene do 15. decembra 2010. Za vse potrebne informacije so na razpolago člani odbora Boris Peric (048132545) in Karlo Černic (048178100). Zainteresirani naj dostavijo prošnje do **30. novembra 2010** v zaprti ovojnici na sledeči naslov: SKLAD – FONDAZIONE D. SARDOČ C/O Slov.I.K. KBCenter, Corso Verdi št. 55, 34170 Gorica.

Sklad »D. Sardoč« se zahvaljuje vsem, ki s prispevkom »petih tisočink« omogočate skladu podelitev štipendij.

GORICA - KARITAS Kako se uporabljajo prispevki "osem tisočink"

G. Paolo Zuttion o delu in težavah v središču Luigi Faidutti

Stanje v središču Luigi Faidutti v Gorici ostaja še naprej kritično. Kot je ravnatelj nadškofijske Karitas g. Paolo Zuttion že povedal v prejšnjih mesecih, ostaja po zaprtju središča San Giuseppe, nekdanjega sedeža Karitas, danes dejavna na goriškem ozemlju kot struktura, ki nudi nočno zavetišče ljudem, edinole center Faidutti, kjer lahko spijo moški. "Oseb, ki jih imamo v gosteh v stavbi", je komentiral Zuttion, "je trenutno 25, toda v zadnjih časih je zadeva kar problematična, ker je prosilo pomoč tudi več žensk in nekaj družin". Ker Karitas ni mogla sprejeti teh dveh kategorij, jim je pomagala tako, da jim je ponudila gostoljubje v hotelu. "Te družine pogosto prihajajo iz Središča za sprejem prosilcev azila (CARA) iz Gradišča ob Soči: ker ne vedo kam iti, prosijo za pomoč nas, toda Gorica v tem trenutku ni opremljena, da bi nudila nočno zavetišče ne družinam ne samim ženskam".

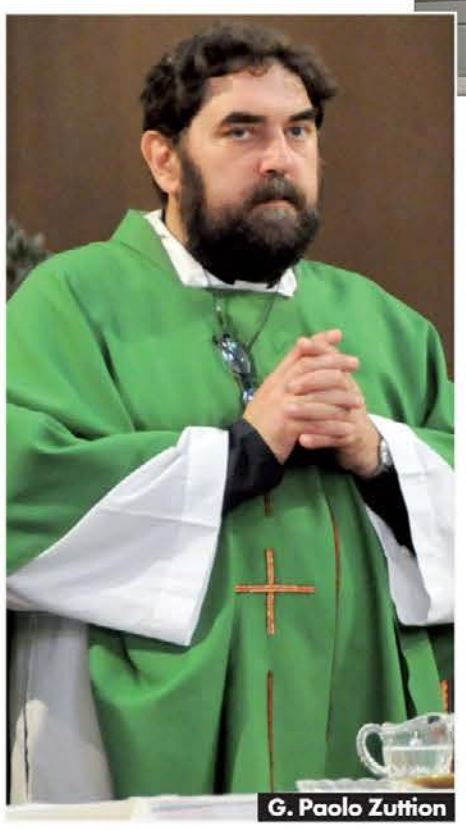
G. Paolo Zuttion

V zadnjih mesecih so se obrnile na Karitas tri družine, po rodu iz Vzhodne Evrope, za katere so preskrbeli bivališče v gostišču. V nadškofijski ustanovi je poiskalo podporo tudi nekaj žensk, ki so se hotele izogniti prostituciji. "Trenutno kot partnerji sodelujemo pri 'Progetto Tratta' (Projekt ilegalne trgovine), ki ga upravlja videmska Karitas. Gre za poskus, da bi pomagali dekletom, ki so izstopile iz kroga prostitucije; pri njihovem sprejemanju jim želimo pomagati, da bi se spet vključile v družbo, vse to v sodelovanju z državno policijo". Prispevke iz sklada 8x1000 (osem tisočink) torej še vedno uporabljamo za vzdrževanje oseb, ki prosijo za pomoč v nočnem zavetišču na trgu Tommaseo, in za potrebe družin in posameznikov v vsakdanjem življenju, ki je težko tudi zaradi nelahkega ekonomskega položaja. "Sklad 8x1000 uporabljamo za številne zadeve", je pojasnil direktor Karitas"; v tem trenutku imamo največje stroške pri tem, ko pomagamo družinam na finančni ravni, še zlasti ko gre za plačevanje položnic in najemnin. Karitas ima tudi lastne sklade, v katere prispevajo teritorij in njegovi prebivalci; žal pa so preskromni, da bi zadovoljili vse te potrebe. V tem primeru je 8x1000 pomemben vir". Drug problem predstavljajo obroki hrane, ki jih nudimo vsak dan gostom goriške strukture: "Obroke kupujemo", je poudaril g. Paolo Zuttion, "nakupe pa plačujemo s pomočjo prispevka osmih tisočink. Skušamo postaviti na noge lastno menzo, kajti patri kapucini imajo roke polne dela in ne zmorejo nuditi hrane tudi našim gostom". Kosila in večerje trenutno nabavlja zunanja zadruga proti plačilu: "Cena je odlična", je še povedal g. Zuttion, "približno 3 evre na obrok; če pa pomislimo, da jih potrebujemo 30 na dan, in to dvakrat dnevno, porabimo približno 200 evrov na dan".

Foto DPD

Osebe, ki se obračajo na Karitas za obrok hrane in v iskanju kraja, kjer bi prespali, prihajajo pretežno iz središča CARA iz Gradišča ali pa so ljudje brez stalnega bivališča, ki jih v to strukturo usmerjajo občine. "V zadnjih časih smo imeli opraviti tudi z nekaj osebami s težavami, vezanimi na odvisnosti, ali pa s pravnimi problemi, ki jim ne dopuščajo, da bi ostali v družini; to so kategorije ljudi, težavam katerih ni lahko najti prave rešitve", je povedal g. Paolo.

Kakšno pa je v nočnem zavetišču sožitje med osebami, ki bežijo iz rodne države, tistimi, ki prihajajo iz središča CARA, in tistimi, ki jih tarejo odvisnosti? "Tiste, ki imajo težave z odvisnostjo od alkohola", je dodal g. Zuttion, "včasih drugi gostje imajo za 'posebneže'; sožitje z njimi v bistvu ne ustvarja težav. Drugače je s tistimi, ki so odvisni od mamil: kdaj pa kdaj pride med njimi in drugimi v bivališču do sporov, saj so odvisniki žal včasih nagnjeni h kraji; prav zaradi tega skušamo sprejeti po le enega ali največ dva odvisnika".

Selina Trevisan (prev. DD)

PODGORA Župnijska cerkev sv. Justa

Doživeta zahvalna nedelja

Z novim župnikom g. Josipom Caho smo tudi v Podgori slavili zahvalno nedeljo z zelo občuteno dvojezično sv. mašo. V homiliji je g. Josip poudaril pomen hvaležnosti in zahvale za vse dobrine, ki jih prejemamo od Boga po delavnih rokah kmetovalcev in vseh drugih delavcev z različnih področij. Spomin ga je popeljal v njegova otroška leta, ko je v kmečki družini tudi on pomagal očetu sejati in nato z občudovanjem sledil rasti, zorenju in žetvi rumenega žita. Hvaležnost Bogu za dober pridelek je bila vedno prisotna. Pri darovanju so župljani prinesli k lepo okrašenemu oltarju košare kmečkih pridelkov. Tudi dva naša malčka, Nika in Jacopo, ki se pripravljata na prvo spoved, sta podarila košarici z lastno zahvalo, ki jo je župnik prebral vsem vernikom.

Po sv. maši je g. Caha pred cerkvijo blagoslovil vino in koruzni kruh, ki smo si ga bratsko razdelili. V sivem dnevu je posijalo bleščeče sonce in pripomoglo k dobremu počutju naše skupnosti. Hvala Bogu za ta dan!

AP

Spomin na dr. Mirka Špacapana

Dne 20. novembra je pokojni Mirko Špacapan praznoval svoj rojstni dan, in to je že tretje leto, odkar se je nepričakovano in zaradi neusmiljene bolezni poslovil od vseh nas. Še posebno na Goriškem je pustil veliko dediščino pri skavtih, odbojki, zborovskem petju, kulturnem ustvarjanju in političnem udejstvovanju. Na vseh teh področjih je bil dejaven in imel je vodilno ter odgovorno nalogo, ki jo je opravljal nesebično in z veliko ljubeznijo do slovenskega naroda.

V spomin na dr. Mirka Špacapana bo v soboto, 20. novembra, ob 18. uri sv. maša v župnijski cerkvi sv. Justa v Podgori, pri kateri bo sodeloval MePZ Podgora.

Vabljeni, da se mu v čimvečjem številu poklonimo.

Svetovni kongres o katoliškem tisku v Rimu (3)

Katoliški tisk v digitalni dobi

Ne bojte se medmrežja!

V sredo, 6. oktobra, so se udeleženci zjutraj zbrali v baziliki sv. Petra, kjer je zanje maševal kardinal državni tajnik Tarcisio Bertone. V nagovoru je navzočim položil na srce, da v javnih razpravah katoliški časnikar in tisk ne smeta izdati resnice. "Katoliški mediji imajo veliko odgovornost; kakor drugi morajo obveščati in oblikovati bralca, ob tem pa prispevati k širjenju Kristusovega oznanila in odpiranja družbe Bogu". Poudaril je tudi, da mediji ne smejo biti nevtralni do dogajanja okoli sebe, ampak morajo biti sredstvo in sporočilo nove kulture.

Tretji kongresni dan je bil namenjen novim tehnologijam in izkušnjam z njimi. Dopoldanski del so predavatelji namenili katoliškemu tisku in medmrežju. Antoine-Marie Izoard, direktor Agencije I. Media, je govoril o izzivu medmrežja za katoliški tisk. Njegova agencija ni cerkvena, obravnava pa cerkveno dogajanje, zato je bil pogled "od zunaj", kakor ga je predstavil, zanimiv in koristen. Medmrežje je po njegovem prvi vir informacij, je "blagajna", iz katere lahko črpamo, moramo pa jih dopolnjevati s svojimi lastnimi. Obravnavati ga moramo kot dodano vrednost za tisk. Na medmrežju ni omejitve prostora, kakor je v časniku, zato lahko na njem objavimo več kot le na določeni strani tiskanega časnika. Tiskanemu mediju se ponuja priložnost za pridobivanje novih naročnikov in za vračanje nekdanjih, ki so zaradi različnih razlogov odpovedali naročnino.

Med predavatelji tega dne je bil tudi ustanovitelj in nekdanji direktor agencije Zenit Jeus Colina. Zdaj dela pri H2O News, katoliški agenciji, ki dnevno servisira novice v osmih jezikih in je med najbolj uveljavljenimi v katoliškem svetu. Poudaril je vlogo sodelovanja Cerkve na medmrežju. Kritično je obdelal spletne strani posameznih škofij, ki ne presežejo praga predstavitve. Obiskovalec dobi sicer potrebne informacije o posamezni škofiji, župniji, a več kot to na njih ne najde. Te strani bi morale postati interaktivne, ustvarjati bi morale virtualno občestvo. Za oblikovanje le-tega pa se njihovi ustvarjalci oz. moderatorji še niso opogumili. Daniel Arasa, predavatelj komunikologije na univerzi Santa Croce v Rimu, je opozoril na vprašanje jezika na spletu. Splet omogoča sodelovanje, kakršnega pri tiskani besedi ni. Za delo na medmrežju mora Cerkev imeti strokovnjake, ki znajo komunicirati in voditi dialog. Dominikanec Mike Akpoghiran, direktor Centra za informacije in telekomunikacije z Dominikanskega inštituta v Ibadanu v Nigeriji, je predstavil vključenost črne celine v svetovno komunikacijsko mrežo s pomočjo posebnega optičnega kabla. Dejal je, da se tako Afrika odpira svetu, svet pa prihaja v Afriko. To prinaša nov razvoj tudi za katoliške medije na tej celini, ki je bil doslej najbolj zapostavljen.

Tudi popoldanski del se je ukvarjal predvsem s praktičnimi vprašanji sodelovanja Cerkve na medmrežju. Predavatelji so predstavili izkušnje na svetovni (založba Bayard) in krajevni ravni (škofijski tednik). Organizatorji srečanja mladih v Madridu 2011, ki so dan pred tem imeli predstavitev v vatikanskem tiskovnem središču, pa so orisali dosedanje delo in program. Tudi s tehnološkega vidika gre za številne novosti.

Ne bodite le "brneč bron ali zveneče cimbale"!

Zadnji dan kongresa je bil osredotočen na srečanje s papežem v posebni avdienci. Pred tem je Giorgio Zucchelli predstavil Zvezo italijanskih katoliških tednikov, katere predsednik je. Omenil je zanimivo izkušnjo nekega škofa v Italiji, ki je ob ugotovitvi, da nima škofijskega lista, dejal: "Sem brez glasu"! Če je želel kaj sporočiti katoliški javnosti, je moral prositi druge, svetne medije. Dodal je, da je žalostno, ker se cerkvena hierarhija velikokrat ne zaveda, kako pomembno sredstvo in zaveznika ima še vedno v svojih glasilih. Glavni urednik revije Famiglia Cristiana pa je predstavil ta najbolj razširjeni katoliški tednik v Italiji in njegovo vizijo v novi, kot je dejal, digitalni družbi.

Na koncu je udeležence srečanja v vatikanski palači sprejel papež Benedikt XVI. Papež se je ozrl na razmere, ki vladajo v družbi. Ta se je s sodobnimi tehnologijami močno spremenila. A evangeljske in občečloveške vrednote še vedno ostajajo veljavne. Katoliški mediji so jih dolžni širiti: "Kristjani ne smejo spregledati krize vere, ki se je razširila v družbi, ali preprosto zaupati, da bo zaklad vrednot, ki je bil prenesen skozi dolga stoletja, navdihoval človeško družino. Zamisel 'živeti, kakor da Boga ni', se je izkazala za uničujočo; svet bolj potrebuje način življenja 'kot da Bog je', četudi nima moči za verovanje, ker sicer proizvaja nehumani humanizem". Papež je s Pavlovimi besedami posvaril novinarje, naj ne bodo zgolj "brneč bron ali zveneče cimbale", ampak morajo na lestvico vrednot postaviti (tudi) Boga. "Vaša naloga, dragi delavci v katoliškem tisku, je pomagati sodobnemu človeku, da se ravna po Kristusu, edinem Odrešeniku, in držati prižgano baklo upanja za dostojanstveno življenje danes in primerno oblikovanje jutrišnjega dne". Posebnost slovenske udeležbe: poleg podpisanega, ki sem zastopal našo domovino, se je kongresa skupaj z dvema sodelavkama iz Zambije udeležil tudi misijonar p. Miha Drevenšek OFMConv.

Praznovanje sv. Andreja v Štandrežu

Župnija sv. Andreja apostola v Štandrežu pri Gorici prireja vrsto praznovanj farnega in vaškega zavetnika v sodelovanju s krajevnim svetom in Prosvetnim društvom Štandrež bogat niz obredov in srečanj.

V ponedeljek, 22. novembra, bo v sejni sobi ob 20. uri dekanijsko srečanje izrednih delivcev obhajila. V torek, 23. novembra, bo ob 20. uri v župnijskem domu srečanje za starše osnovnošolcev, dan kasneje, 24. novembra, ob isti uri pa za starše srednješolcev. V četrtek, 25. novembra, bo v župnijskem domu okrogla miza na temo Pokopališče brez grobov? V petek, 26. novembra, bo ob 18.30 v kapeli sv. Jožefa spovedovanje. V soboto, 27. novembra, bodo ob 9.15 adventne delavnice, ob 19. uri sv. maša, ob 20. uri pa v župnijski cerkvi koncert priznanega slovenskega pevca iz Argentine Luke Debevca Mayerja s solisti. V nedeljo, 28. novembra, bo ob 10. uri v župnijski cerkvi vodil praznično sveto mašo škof msgr. Evgen Ravignani, ob 11. uri pa bo na trgu sv. Andreja slovesna podelitev osmega klasa; ob 11.15 bo sv. mašo vodil dekan Karel Bolčina; ob 17.30 bodo v cerkvi slovesne večernice, ob 18. uri pa koncert, ki ga bosta oblikovala Borus Škočir in Mladinski ansambel. V torek, 29. novembra, bo ob 15. uri v župnijskem domu lutkovna predstava, ob 19. uri pa v župnijski cerkvi praznična sveta maša.

Toplo vabljeni!

Duhovniki pomagajo vsem.
Pomagaj vsem duhovnikom.

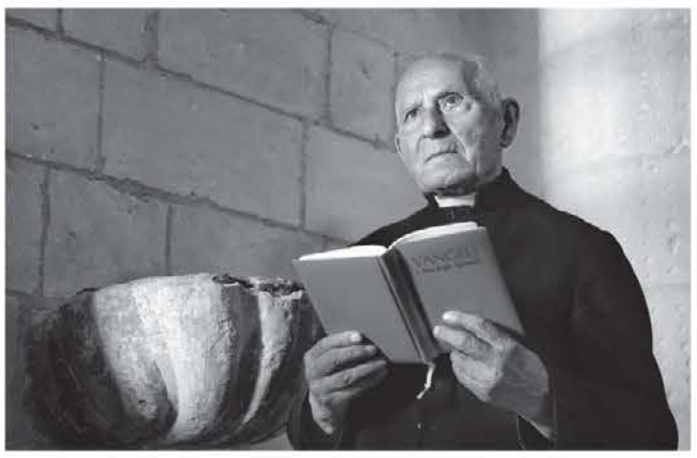

Vsak dan 38.000 škofijskih duhovnikov oznanja evangelij ljudem po župnijah ter nudi miloščino, tolažbo in upanje. Da bi lahko nadaljevali s svojim poslanstvom, potrebujejo tvojo pomoč, in sicer dar za vzdrževanje duhovnikov. Darove prejema Osrednji institut za vzdrževanje duhovščine in jih razdeli med vse duhovnike, predvsem tiste, ki delujejo v najrevnejših skupnostih in lahko torej računajo na radodarnost vseh ljudi.

Dar za naše duhovnike. Podpora mnogim koristi vsem.

Darujete lahko na 4 načine:

- z nakazilom na poštni tekoči račun št. 57803009
- s kreditno kartico: v sklopu mreže CartaSi s klicem na brezplačno številko 800.82.50.00
- z bančnim nakazilom v najpomembnejših italijanskih bankah
- neposredno na Institutu za vzdrževanje duhovščine v vaši župniji.

Dar je odtegljiv:

Kdor želi, lahko pri izračunu davčne osnove za izračun davka od dohodkov fizičnih oseb IRPEF in njegovih dodatkov odtrga od svojih skupnih dohodkov darove, nakazane Osrednjemu institutu za vzdrževanje duhovščine, do maksimalnega zneska 1.032,91 evrov na leto.

Naknadne informacije na spletni strani www.offertesacerdoti.it

KATOLIŠKA CERKEV - C.E.I. Italijanska škofovska konferenca

Kratki

S. C. M. Klein, Odbor staršev in Mladinski dom / Prijazen duhec Bavbav v Gorici

V soboto, 6. novembra, je Š. C. M. Klein v sodelovanju z Odborom staršev Gorica in Mladinskim domom priredil drugo pravljično srečanje iz niza Po slovenskih pravljičnih poteh. Vesela in številna skupina radovednih otrok se je zbrala, da bi prisluhnila pravljičarki Martini Šolc, ki jim je tokrat prav enkratno postregla s pravljico o

prijaznem duhcu. Otroci so se podali v skivnostni in strah vzbujajoči svet duhcev, malih in velikih, lepih in grdih, skratka duhcev vseh vrst. Mlade udeležence je tako popolnoma prevzela zgodba o mali, a pogumni Leni; vsakič, ko se je odpravila spat, so se v njeni sobi pojavili vsakovrstni duhci, enkrat pod posteljo, drugič za zaveso ali za omaro... Nekega dne pa se je spoprijateljila z malim duhcem Bavbavom, ki ji je z zarotitvijo pomagal pregnati strah.

Otroci so si pri priči v spomin vtisnili zarotitev, kajti vedno lahko dobro dene. Branju je sledila ustvarjalna delavnica, med katero so otroci izdelali svojega duhca in mu dali tudi ime. Zatem pa so si med jezikovno delavnico, ki jo je pripravila Ivana Šolc, izvedenka na jezikovnem področju, izmislili zabavno pravljico o duhcih.

Da je bilo v zraku veselo in razigrano vzdušje, je bilo čutiti takoj. Otroci so se navdušeno prepustili ustvarjalnemu zagonu in izdelali čudovita ročna dela in povsem originalno pravljico. Pravljično srečanje se je končalo z delavnico baby paintinga, nad katero so se otroci še posebej navdušili.

Pravljično srečanje je torej doživelo izreden uspeh, kako tudi ne bi, saj so takšne sestavine kot prijazni in veseli duhci, čarovnice, čarovnije in zarotitve prava pravcata poslastica.

Naslednje srečanje bo na sporedu v soboto, 13. novembra, ko bodo otroci prisluhnili pravljici Strahica Mona. Vstop je prost, saj je pravljična srečanja omogočila s svojim prispevkom Zadružna kraška banka. Za informacije in prijave kličite na GSM številko 3341243766 ali pišite na e-pošto solcmartina@gmail. com.

Odkritje spomenika v naravni velikosti Carlu Michelstaedterju

Ob 100-letnici smrti goriškega misleca Carla Michelstaedterja so na prehodu ulice Raštel na drevored D'Annunzio v sredo, 3. novembra, slovesno odkrili njegov spomenik v naravni velikosti, ob prisotnosti prefektinje Marie Avguste Marrosu, goriškega župana Ettoreja Romolija, odbornika za kulturo Antonia Devetaga in podpredsednice Roberte Demartin. O pomembnosti Michelstaedterja sta spregovorila župan in omenjeni odbornik.

Prejeli smo

Spoštovana dr. Alenka Florenin, županja iz Sovodenj!
Predmet: Ukrepi za omejevanje ali preprečevanje poplav. Interpelacija.
Naravna ujma, ki je prav te dni hudo prizadela veliko območje pri Pordenonu in v sosednjem Venetu, ponovno opozarja na kritično stanje tudi na Goriškem in posebej v naši občini, kjer so narasle vode, predvsem reka Vipava, pred nekaj tedni povzročile veliko gmotno škodo.
Tako stanje terja odgovorno in hitro ukrepanje, da se v največji možni meri omeji ali prepreči nova dodatna škoda.
Navezujem se ob tem na interpelacijo, ki sta jo 19. oktobra vložila načelnika svetniških skupin Skupaj za Sovodnje in Slovenske skupnosti, ter prosim za pojasnila:
- ali je občinska uprava samostojno ali v sodelovanju z drugimi pristojnimi službami že opravila podroben ogled bregov reke Vipave, posebej na območju Malnišča, da bi ugotovili vzroke za oktobrsko poplavo v obrtniški coni, oziroma, ali namerava to narediti v kratkem
- ali namerava občinska uprava z denarjem, ki ga je, po pisanju medijev, že odobrila Deželna služba za civilno zaščito, najprej očistiti in utrditi bregove in nasip ob Vipavi in šele nato poskrbeti za odpravo škode na drugih javnih infrastrukturah.
V naprej se zahvaljujem za pozornost in prosim za odgovor v pisni obliki.

Vlado Klemše

Zahvalna nedelja pri sv. Ivanu v Gorici

Spodbuda k delavnosti in vztrajnosti

Nič ni tisti, ki seje in žanje; pomemben je tisti, ki daje rasti, je prejšnjo nedeljo, 14. novembra, povedal g. Marijan Markežič pri praznični zahvalni maši v slovenskem pastoralnem središču pri sv. Ivanu v Gorici. Zato bodimo hvaležni, da lahko sodelujemo pri ustvarjanju boljšega sveta, k čemur nas kliče Bog; On nam je talente dal, da jih s hvaležnostjo sprejemamo in posredujemo naprej. Hvaležni moramo biti za vero, pa tudi staršem za vse dobro, kar nam storijo. "Hvala, prosim, oprosti": s temi tremi besedami lahko spremenimo svet, je poudaril župnik. Zahvalna nedelja nas spodbuja k delavnosti in vztrajnosti, da bi dobro opravljali svoje dolžnosti, pa naj bo to služba, študij, vzgoja ali igra. Tako si že sedaj pripravljamo večno življenje. "Kristjan, ki ne dela prav, niti ne moli prav". Brezdelje je namreč lahko mati velikih zablod. Danes je pomembno, da prisluhnemo zemlji, ki naj nam bo učiteljica, ogledalo in oltar. Spoštovanje narave in odgovornost do zemlje ni modna muha, je še poudaril, temveč "nujna izbira za 'da' ali 'ne' življenju". Samo s pridnim delom bomo pokazali hvaležnost, če bomo znali ohraniti njeno rodovitnost tudi za naslednje rodove. Mašna daritev, ki se je je udeležilo veliko ljudi ter so jo s petjem obogatili pevci na koru in mladi ob stranskem oltarju, se je nadaljevala s prinašanjem darov na oltar. Otroci so položili pred oltar veliko Jezusovo srce, z njim pa še svoja nebogljena srčeca; mladi mobilni telefon z mnogimi kliki, ki jih prejemajo vsak dan, z željo, da bi znali prepoznati tudi Božji glas in klic ljudi v težavah. Družina s štirimi otroki je darovala vse radosti in stiske družinskega življenja, pa še pripravljenost nositi bremena drug drugega; odrasla župljana sta prinesla kruh in vino kot dar narave in dela človeških rok. Predstavnik bralcev beril je prinesel pred Gospoda Sv. pismo z željo, da bi sprejel njihovo pripravljenost, da bi z branjem poglobili vero. Ministranti so prinesli prtiček, vrček in svoje ministriranje, katehisti pa kelih in pateno ter svoje pastoralno delo in prizadevanje za duhovno rast otrok. Pred sklepno zahvalno pesmijo se je g. Marijan zahvalil strežnikom, bralcem, katehistinjam, čistilkam, pevcem, urejevalcem okolja in vsem, ki skrbijo za duhovnijo, pa tudi tistim, ki na več načinov izkazujejo podporo župniku. Kot je že lepa in ustaljena navada, so se navzoči po maši ustavili ob obloženih mizah pred cerkvijo. / DD

"Beseda da besedo" v Sovodnjah

Koroški duhovnik g. Janko Krištof je v nedeljo, 14. novembra, s svojim recitalom Beseda da besedo nastopil v župni cerkvi v Sovodnjah. Gre za predstavitev besedil in nagovorov bl. Antona Martina Slomška, posvečeno letu duhovništva. Predstava v režiji Alexandra Tolmaierja, ki sta jo priredili župnija sv. Martina in štandreška dekanija, se je začela z govorom, ki ga je imel dr. Franc Sušnik v Mariboru ob 135-letnici Slomškovega rojstva, nadaljevala se je z znamenito škofovo pridigo o jeziku iz l. 1838 v Možberku, pravim hvalospevom naši materinščini, "najdražji doti", končala pa s povzetkom duhovnih vaj za duhovnike. G. Krištof je s svojo govorniško gorečnostjo posebno živo spregovoril o ljubezni do jezika in rodu ter potrebi, da prebudimo duha v sebi. Večer so oplemenitili člani vokalne skupine Mozaik z znanimi Slomškovimi pesmimi in organist Andrej Feinig s primernimi preludiji.

Farni zavetnik in vaški praznik

Sv. Martin v Sovodnjah

V župniji sv. Martina škofa v Sovodnjah ob Soči je bilo v nedeljo nadvse slovesno. Kot je to že star ustaljen običaj, je domača župnijska skupnost obhajala farnega zavetnika in obenem tudi zahvalno nedeljo. Zato je bila sovodenjska cerkev lepo okrašena, pod oltar so bili položeni sadovi zemlje ter kmečkih rok in vernikov, še posebno otrok je bilo zares veliko. Župnik Karel Bolčina je v pridigi podčrtal, da je to pravi praznik vse župnije, kot če bi vsi skupaj imel hkrati rojstni dan. Izkoristil je priložnost, da se je zahvalil vsem, ki čez celo leto sodelujejo v župniji, in se obenem spomnil tudi na tiste, ki jih je v septembru prizadela poplava. Sv. mašo je zaključila zahvalna pesem, ki jo je zapel ženski cerkveni pevski zbor.

Program se je nato preselil v zunanje prostore ob Kulturnem domu, kjer je bil najprej blagoslov kmečkih vozil, ki ga je lepo popestril nastop otroškega zbora KD Sovodnje pod vodstvom Jane Drasič. V notranjih prostorih Kulturnega doma je bila na ogled razstava *Skriti kotički tvoje vasi*. Sledila je bogata južina s polento in golažem ter vinom domačih pridelovalcev. Čeprav se je praznika udeležilo veliko ljudi in je vladalo res prijetno praznično vzdušje, je bila splošna in žalostna ugotovitev, da je tako kmečkih vozil kot tudi ponujenega vina vedno manj.

JČ

Mešani pevski zbor Jazbine-Plešivo na izletu

Po Marijinih božjih poteh

Zadnjo nedeljo v mesecu avgustu smo se člani MePZ Jazbine-Plešivo in prijatelji odpeljali v Prekmurje. Tokrat nas je pospremil kaplan Mirko Butkovič, ki je v vasi Martjanci, v cerkvi posvečeni sv. Martinu, maševal, ostali smo sodelovali z molitvijo, branjem berila in nabožnim petjem.

Izlet je temeljil na spoznavanju slovenskih romarskih poti in cerkva. V ta namen smo obiskali Marijino božjo pot v Turnišču. Zanimiv je tu ogled dveh vzporednih cerkva s skupno vmesno steno, ki ju domačini imenujejo staro in novo cerkev. Le-ta je bila temeljito prizidana in povečana, da bi ustrezala potrebam tamkajšnjega prebivalstva. Osrednje vsakoletno turniško romanje je ob prazniku Marijinega vnebovzetja 15. avgusta.

Pot smo nadaljevali do župnijske cerkve Gospodovega vnebohoda v Bogojini. Sezidana je bila v letih 1925-1927 po načrtih najpomembnejšega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika. Posebno okroglo oblikovani zvonik je pritegnil pozornost marsikaterega izmed nas...

Najlepša izmed vseh cerkva pa je tista, posvečena Mariji s plaščem, zavetnici na Ptujski Gori. Zanjo skrbijo in jo vodijo frančiškani bratje minoriti. Veličastna cerkev, v kateri Marija pred oltarjem na široko razprostira svoj milostni plašč na vse nas, ki se zatekamo pod njeno varstvo...

Na Ptujski Gori se je naš izlet končal.

Pripravili smo prenosne mize in stole, izvlekli iz avtobusa vse dobrote, ki so jih pridne in vešče roke naših žena pripravile. Na mizah ni manjkalo briške kapljice, ob dobrem prigrizku in našem neutrudnem kramljanju.

Naj omenimo še, da smo si med potjo ogledali Moravske Toplice, kjer je ob lepem vremenu mrgolelo turistov. V Trojanah smo okusili slastne krofe in obiskali turistično kmetijo Puhan, kjer so nam postregli z okusnim kosilom. Tu smo si ogledali tudi vinsko klet, o kateri nam je spregovoril gospodar domačije.

Skupaj smo preživeli res lepo nedeljo, dokaj natrpano z zanimivostmi, tako da je bil vsakdo izmed nas, čeprav nekoliko utrujen, zadovoljen. Zahvala naj gre vsem, ki so prispevali k uspehu današnjega dne, še posebno pa našemu dirigentu Zdravku Klanjščku, pobudniku in vestnemu organizatorju naših izletov.

Nevenka

52. Revija goriških pevskih zborov

Cecilijanka 2010

Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice prireja tradicionalno revijo goriških pevskih zborov - Cecilijanko. Letošnjo že 52. izvedbo, ki bo v soboto, 20., in nedeljo, 21. novembra, v Kulturnem centru Lojze Bratuž, sta na tiskovni konferenci v ponedeljek, 15. novembra, predstavila predsednica ZSKP Franka Padovan in odbornik Damjan Paulin, ki je na kratko orisal značilnosti te revije, začetnik katere je bil prof. Mirko Filej in na kateri nastopajo predvsem goriški zbori, pa tudi gostje iz Tržaške, Koroške in Slovenije. Vsakič je prisoten tudi italijanski zbor. Letošnja Cecilijanka je posvečena glasbeniku Emilu Komelu ob 50-letnici smrti. Padovanova je med drugim poudarila priljubljenost revije, na katero se zbori vestno pripravljajo, saj se predstavljajo domačemu občinstvu ki je najbolj kritično. Vsak zbor ima tudi priložnost primerjati svoje pevske zmogljivosti z ostalimi nastopajočimi. Letos bodo na njej sodelovali: **v soboto ob 20.30:** Mešani pevski zbor Lojze Bratuž iz Gorice (zborovodja Bogdan Kralj), Moški pevski zbor Foltej Hartman iz Pliberka – Koroška (zborovodja Peter Slanič), Mešani pevski zbor Rupa-Peč (zborovodja Zulejka Devetak), Ženska vokalna skupina Danica z Vrha Sv. Mihaela (zborovodja Patricija Rutar Valič), Komorni zbor Grgar (zborovodja Andrej Filipič), Moški pevski zbor Sv. Jernej z Opčin (zborovodja Mirko Ferlan), Mešani pevski zbor Sontius iz Nove Gorice (zborovodja Matej Petejan), Moški pevski zbor Fantje izpod Grmade iz Devina (zborovodja Ivo Kralj), Mešani pevski zbor Hrast iz Doberdoba (zborovodja Hilarij Lavrenčič). **V nedeljo ob 17. uri:** Moški pevski zbor Štmaver (zborovodja Nadja Kovic), Mešani pevski zbor Podgora (zborovodja Peter Pirih), Dekliška vokalna skupina Bodeča neža z Vrha Sv. Mihaela (zborovodja Mateja Černic), Moški pevski zbor Mirko Filej iz Gorice (zborovodja Zdravko Klanjšček), Mešani pevski zbor Štandrež (zborovodja Mojca Sirk), Vokalna skupina Euphonia iz San Pier d'Isonzo (zborovodja Ivan Portelli), Mešani pevski zbor Jazbine-Plešivo (zborovodja Zdravko Klanjšček), Barški oktet iz Terske doline (dirigent David Klodič), Mešani pevski zbor F. B. Sedej iz Števerjana (zborovodja Aleksandra Pertot).
V soboto bo spregovorila Martina Hlede, v nedeljo pa predsednica ZSKP Franka Padovan.
Revija poteka pod pokroviteljstvom goriške občine in pokrajinske uprave in ob podpori Javnega Sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije in Fundacije Cassa di Risparmio iz Gorice.

DRUŠTVO ARS
Vljudno vabi na odprtje likovne razstave
DEZIDERIJ ŠVARA
NENAPISANA PISMA...
O umetniku in njegovem delu bo spregovoril **Jurij Paljk**
Galerija Ars na Travniku, Gorica
Četrtek, 18. novembra 2010, ob 18. uri

Po pozdravu predsednika združenja Ars Jurija Paljka je v likovni galeriji Ars na Travniku v Gorici v četrtek, 11. t. m., potekal zanimiv kulturni večer, na katerem so predstavniki Zgodovinskega društva za Severno Primorsko predstavili zadnje delo v nizu Grajske stavbe v Zahodni Sloveniji, in sicer knjigo o gradovih na Goriškem, ki jo je napisal dr. Igor Sapač. Delo in avtorja knjige je predstavil mag. Jernej Vrtovec, medtem ko je dr. Sapač s pomočjo diapozitivov prikazal gradove, pristave, vile, graščine in dvorce na Goriškem na obeh straneh sedanje državne meje.

V Podturnu v Gorici je bila v župnijski dvorani v sredo, 10. t. m., slovesna in zelo dobro obiskana predstavitev zbornika Borc San Roc, ki ga ureja že nekaj let Erika Jazbar. Prav urednica Erika Jazbar se je na prireditvi pogovarjala o Podturnu in vsebini letošnjega zbornika z zgodovinarjem, univerzitetnim profesorjem Silvanom Cavazzo. Zbornik vsako leto prinaša zapise, ki so poljudnega značaja, a tudi take, kot je poudarila Jazbarjeva, ki bi si zaslužili mesto v strokovnih revijah, letos pa je v zborniku več prostora namenjenega lovcem na ptice, ki so v preteklosti bili v Podturnu. Prav zapisi s tematiko iz preteklosti označujejo revijo - zbornik, med njimi letos najdemo tudi zapis Vannija Feresina o slovenskem glasbeniku Emilu Komelu, ki je preminil pred petdesetimi leti, a je s svojim delom še kako označil tudi Podturn, kjer je nanj spomin še zelo živ.

Smrt v vzgojiteljskih vrstah

Poslovili smo se od učitelja Davida

Kako je življenje včasih čudno, kako se ti v hipu vse lahko sesuje, vse spremeni. Ko odide prijatelj, pusti za sabo praznino in takih praznin je med nami vedno več... Nemočno zreš, zavedaš se, da mu nisi vsega povedal, kar si želel, da je tvoja skupna življenjska pot z njim končana, čeprav ne prehojena do konca. Tiho, prehitro je odšel nekega jesenskega dne tudi učitelj, kolega, prijatelj David Sossou. V sredo, 11. novembra, smo se od njega poslovili na pevmskem pokopališču. Po kratem premoru se je dež ponovno neusmiljeno ulil, ko je velika množica pogrebcev nemo stala na božji njivi, med njimi so bili tudi Davidovi učenci, zbrano so se stiskali pod dežniki in se poslavljali od svojega učitelja. Prišli so tudi Davidovi nekdanji učenci, sedaj študentje, dijaki, že odrasli. Učitelju Davidu so prinesli svoj zadnji pozdrav. Verski obred je opravil domači župnik Marijan Markežič, v imenu kolegov in ravnateljice večstopenjske šole je spregovoril učitelj Silvan Bevčar, v imenu staršev Alenka Radetič, Nevia Žerjal v imenu kolegic pedagoške šole, Igor Komel pa kot prijatelj. Zapeli so mu pevci zbora Oton Župančič. Vsi govorniki so poudarili Davidovo vestnost, umirjenost, doslednost, ljubezen do šole, strpnost, razgledanost, spoštovanje mnenja drugega, njegov tihi prefinjeni humor. David se je aktivno udeleževal tudi na političnem področju, bil je zelo širokega obzorja, in kot je dejal Bevčar, knjiga ni manjkala na njegovi nočni omarici niti zadnje dni njegovega življenja. Prvo službo je David nastopil v Dijaškem domu, kot mlad fant je bil pri tabornikih, sodeloval je tudi pri raznih kulturnih organizacijah. Kot učitelj je več časa poučeval v šoli Josipa Abrama v Pevmi. Pri delu je bil vesten, ne spominjam se, da bi bil kdaj odsoten več kot po tri dni. Rad je hodil na izlete, tudi šolske. Zadnji skupni izlet je bil minulega aprila v Trst, kjer smo si ogledali akvarij, grič sv. Justa s cerkvijo in zgodovinski mestni muzej. David je bil kot vedno na izletih dobre volje, le nekoliko utrujen se mi je zdel. Opažali smo, da je počasi hujšal,

in ni mu bilo toliko do šale, druženj, včasih se je potožil, da je le malo utrujen. In ko ga 1. septembra ni bilo na 1. seji v šoli, smo bili v skrbeh, saj sej ni nikoli zamujal, a si nismo mislili, da je situacija tako resna. Z Davidom sva se še slišala po telefonu, videla pa ga nisem več, in to mi je žal, neizmerno žal. Njegovi učenci so v otroški razigranosti in tudi zaskrbljenosti redno spraševali po njem, in tudi, ko smo jim povedali, da je bolezen huda, so še vedno upali, da se bo kmalu vrnil. David je bil tisti učitelj, ki je vedno priskočil na pomoč kolegicam v težavah in stiski, saj veste, kako vse drugače včasih vpliva moška resna beseda. Vse je mirno sprejemal, ne bi vedela, ali se je kdaj sploh resno razjezil. Molčal je tudi takrat, ko se mu je delala krivica, ko so ga užalili. Večkrat sem mu rekla, kako zmore vse tako mirno sprejemati, le posmejal se mi je, in rekel, "kaj češ, saj nima smisla se jeziti". Včasih me je to njegovo ravnanje celo malo jezilo, "reagiraj David", sem mu pravila, on pa je ostajal čudno umirjen. Spomnila se bom naših programiranj, skupnega pisanja spričeval, naših pikrih pripomb, pogovorov o politiki in politikih, o zamejski stvarnosti, bil je vsestransko razgledan, iz resnih pogovorov pa smo prešli v smeh, zabave ni bilo konca. Kako nam je bilo lepo! David je imel torbo, v kateri si vse dobil, so napisale v spisih nekatere njegove učenke 5. razreda. Imenovale so jo čarobna torba, ali torba Mary Poppins, v kateri je skrival tudi igračke, ki jih je pobiral razgrajačem, ki so se z njimi igračkali med urami. Vedno elegantno oblečen, urejen; učitelj David je bil res pravi gospod, malo raztresen in včasih malo pozabljiv, a gospod, res kavalir. David, vsi učitelji pevmske šole, vsi tvoji učenci ti izrekamo hvala za vse, kar si nam nudil, oprosti, če smo včasih bili sitni, nikoli te ne bomo pozabili, spomnili se te bomo tudi, kako si nehote večkrat lomil krede in se duhovito smejal. Pozdravljamo te s pozdravom tvojih učencev: Uča Dava, Dodo, čau!!!

(-JA)

Pozdrav Alenke Radetič uč. Davidu

Objavljamo občutene besede, ki jih je učitelju Davidu v slovo v imenu staršev prebrala Alenka Radetič.

Dragi David,
solze hčerke, ki jo je tvoja smrt razžalostila, so me skoraj prisilile, da se ti zahvalim tudi v imenu drugih učencev in njihovih staršev z nekaj skromnimi besedami.
Vem, da si ti sedaj v Resnici, tudi v Resnici svojega življenja. Vse, kar si naredil v ljubezni, je sedaj s tabo v Večnosti. Vem tudi za tvoje življenjsko prepričanje, ki ga ta pogreb jasno kaže.
Vendar jaz verujem v Večno življenje, verujem v Boga usmiljenja in v Boga živih, zato sem prepričana, da si doživel čudovito presenečenje, ko si se prikazal pred Njim in začutil, kako te ima rad, kako te je imel rad celo življenje, saj ti je on pomagal delati vsa dela ljubezni.
Upam in molim, da si to ponujeno ljubezen in usmiljenje prejel in stopil na stran odrešenih, zato prosim navzoče, da bi z menoj zmolili Oče naš.

Obvestila

Orgelski koncert v spomin na Bernardko Radetič bo v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah 19. novembra 2010 ob 20. uri. Igrala bosta Mirko Butkovič in Eva Dolinšek. Prireditelja večera sta društvi Jadro in Tržič, ki vljudno vabita na koncert.

ŠZ Olympia sporoča, da bo 19. novembra ob 19. uri v Slovenskem športnem centru Mirko Špacapan v Gorici predstavitev odbojkarskih mladinskih ter članskih ekip.

Slovenska konferenca SSK in SKPD F. B. Sedej iz Števerjana vabita v okviru projekta Slovensko obrobje 2010 na Srečanje briških zborov, ki bo v petek, 19. novembra 2010, ob 20.30 uri, v Sedejevem domu, Trg svobode 6, 34070 Števerjan, Italija. Nastopili bodo naslednji pevski zbori: Mepz F. B. Sedej (Zborovodja Aleksandra Pertot), Vokalna skupina Vinika (Zborovodja Franka Žgavec), Mopz Štmaver (Zborovodja Nadja Kovic), Mepz Rado Simoniti (Zborovodja Patrick Quaggiato). Po koncertu bo tudi priložnost za druženje in navezovanje stikov z rojaki iz Števerjana in drugih obmejnih krajev. Prisrčno vabljeni v našo družbo!

Jesen na mizi: Ad formandum vabi v vpisu na kulinarični tečaj, namenjen vsem ljubiteljem kuhanja, ki bo v četrtek, 25. 11., ob 18.00, v Dijaškem domu S. Gregorčiča v Gorici. Jedilni list: bučni njoki z žajbljevim maslom in dimljeno skuto, mariniran goveji file s krompirjevo tortico s hrenom, čokoladna pita s hruškami. Udeleženci prejmejo v dar recepte in potrdilo o obiskovanju tečaja. Za vpisovanja: tel. +39-334-2825853, promo@adformandum.eu.

Poštena mlajša gospa išče delo - čiščenje, likanje v dopoldanskih urah. Kličite zvečer na tel. 00386 31378426.

Darovi

Ob 4. obletnici smrti predragega brata inž. Janeza Kacina darujeta Marija in Metka 100 evrov za Kulturni center Lojze Bratuž.

Zahvala

Šolske sestre Zavoda svete Družine se zahvaljujemo vsem, ki so nas ob zahvalni nedelji obdarovali s sadovi zemlje, vsem, ki nas med letom presenečajo z raznimi darovi - sadovi zemlje in morja, in vsem darovalcem ob stoletnem praznovanju Zavoda in delovanja sester. Posebna zahvala gre gdč. Marizi Perat, po zaslugi katere smo dobili brošuro Zavoda svete Družine. Vsem Bog povrni!

Sožalje

Ob smrti ljubljenega očeta Davida Sossoua sočustvujejo z Vanjo in izrekajo njemu ter mami Alfredi iskreno sožalje prijatelji iz Gorice. Sožalju se pridružuje uredništvo Novega glasa.
Uredništvo in uprava našega časnika izražata globoko sožalje sestri Adolorati in sodelavcu Gabrijelu Devetaku ob smrti brata Vinka.
Ob izgubi drage mame Mare izražata Jordanu in družini ter ostalim sorodnikom občuteno in iskreno sožalje Kulturno društvo Sabotin in MoPZ Štmaver.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 19.11.2010 do 24.11.2010)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103. it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, **razen ob četrtkih in nedeljah**, od 21.30 do 22.30. Spored:
Petek, 19. novembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.
Sobota, 20. novembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.
Ponedeljek, 22. novembra (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.
Torek, 23. novembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.
Sreda, 24. novembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Romanje v Kompostelo - Izbor melodij.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE – GORICA
CECILIJANKA 2010
52. REVIJA GORIŠKIH PEVSKIH ZBOROV
sodelujejo tudi zbori iz Tržaške, Videmske, Koroške in Slovenije
posvečena je glasbeniku EMILU KOMELU ob 50-letnici smrti
Gorica, Kulturni center Lojze Bratuž
sobota, 20. novembra 2010, ob 20.30
nedelja, 21. novembra 2010, ob 17. uri
Revija poteka pod pokroviteljstvom goriške občine in pokrajinske uprave in ob podpori Javnega Sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije in Fundacije Cassa di Risparmio iz Gorice

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA
Knjižna zbirka za leto **2011**
PREDSTAVITEV V GORICI
v galeriji Ars na Travniku v četrtek 25.11.2010 - ob 17. uri

Trst / Cerkev sv. Frančiška

Nova knjiga o p. Placidu Corteseju

Bogato biografijo junaškega minorita p. Placida Corteseja bo odslej dopolnjevala nova publikacija novinarke Cristine Sartori, ki v Padovi vodi tiskovni urad založbe in revije Messaggero di sant'Antonio ter radijsko oddajo Incontri del Messaggero di sant'Antonio. Knjigo z naslovom *P. Placido Cortese - Njegovo življenje kot dar molka* je avtorica napisala za založbo Messaggero iz Padove. Predstavili so jo v cerkvi sv. Frančiška v Trstu v ponedeljek, 15. novembra.

Foto IG

Slovencem je lik minoritskega duhovnika dobro poznan, saj so v Peterlinovi dvorani na Donizettijevi pred tremi leti že predstavili dokumentarni film režiserja Paola Damossa z naslovom *Pogum molka*: takrat je bil med občinstvom prisoten tudi p. Apollonio Tottoli, čigar življenjepis o mučeniku p. Corteseju je pred desetimi leti postal temelj za postopek beatifikacije velikega in pogumnega redovnika. Ta je v času druge svetovne vojne vzpostavil tajno in izredno dobro organizirano mrežo pomoči, ki je za marsikoga pomenila pot do možne svobode.

Kot je med drugim poudaril novinar Ivo Jevnikar, ki ga je p. Tottoli na nedavni predstavitvi najnovejše knjige omenil za dragocenega raziskovalca, brez katerega bi lik p. Corteseja ostal še naprej v zatišju, je frančiškanski pater ponudil pomoč internirancem različnih narodnosti (tudi Slovencem in Hrvatom) v taborišču v kraju Chiesanuova pri Padovi, priprtim zavezniškim vojakom in Židom. S časom pa je delovanje minoritskega redovnika postalo sumljivo za nacistične oblasti, ki so ga zajele v noči med 8. in 9. oktobrom in ga predale kruti usodi. Ta se je za p. Corteseja iztekla v barbarskih prostorih SS-ovske mučilnice na trgu Oberdan v Trstu, kjer je bil zaprt tudi pisatelj Boris Pahor, ki v svoji knjigi Piazza Oberdan namenja redovniku poseben spomin. Truplo p. Corteseja so okupatorske oblasti odvedle v Rižarno, kjer je krematorijska peč izbrisala za njim vsakršno sled. P. Tottoli je v cerkvi sv. Frančiška izrazil željo, da bi se postopek za beatifikacijo p. Corteseja čim prej sklenil in da bi tako redovnik, rojen leta 1907 na Cresu, končno lahko postal zavetnik preganjancev.

V pogovoru z Jevnikarjem je avtorica obnovila postopek nastajanja knjige. Cristina Sartori je kot izhodiščno točko pripovedi izbrala neposredno soočanje z osebami, ki so pomagale p. Corteseju v njegovih misijah. Avtorica se je poskušala istovetiti z Delfino Borgata, Ivom Gregorcem, Lidio in Carlo Liliano Martini, Majdo Mazovec, Franco Menegon in leta 2003 preminulo Adele Lapanje ter ostalimi sodelavci in se dokopati do njihovih tedanjih čustev, tesnob in misli. "Želela sem, da bi se lik p. Corteseja postopoma prikazal prek njihovih spominov, ki so jasni in hudi tako danes kot pred šestdesetimi leti, prek njihovih besed in emocij", je dejala novinarka in poudarila, da je njena knjiga namenjena zlasti mlajšim bralcem, ki bodo v zadnjem razdelku publikacije dobili tudi slovarček z najobičajnejšimi pojmi in liki tedanjega časa.

Pred predstavitvijo knjige je bila v cerkvi sv. Frančiška slovesna bogoslužna daritev, ki jo je vodil škofov vikar za kulturo in laike msgr. Ettore Malnatti: ta je med drugim kot predsednik cerkvenega sodišča neposredno soudeležen pri postopku beatifikacije p. Corteseja. Po maši so odkrili značilno fotografijo božjega služabnika v kapelici p. Maksimiljana Marie Kolbeja, Cortesejevega sobrata in mučenika v Auschwitzu, ki ga je leta 1982 papež Janez Pavel II. razglasil za svetnika.

IG

Obisk, ki naj nas razgiba in prevetri

Kateheti goriške nadškofije pri kolegih škofije Concordia-Pordenon

Katehetsko leto 2010/11 že poteka. V iskanju novih vzpodbud pa je goriški katehetski urad v nedeljo, 7. novembra, organiziral strokovni izlet v škofijo Concordia-Pordenon. Cilj obiska sta bila predvsem srečanje s tamkajšnjo realnostjo in pogovor s kateheti te škofije. Udeleženci so želeli prisluhniti njihovim izkušnjam in spoznati, katere katehetsko-pedagoške metode uporabljajo pri oznanjevanju.

Obisk je vodil ravnatelj goriškega katehetskega urada g. Sinuhe Marotta. Sedemnajst katehetov je najprej obiskalo mesto Concordia Saggitaria, ki je bilo zgrajeno na ostankih starega rimskega mesta, s škofijskim sežem, ki je spadal pod upravo oglejskega patriarhata. Stolnico je blagoslovil sam oglejski patriarh Kromacij, o čemer nam priča do danes ohranjena priložnostna homilija, ki jo je sveti Kromacij imel ob blagoslovu.

V južnem predelu škofije Concordia-Pordenon, center katere je prav Concordia, delujeta kateheta Paolo in Giuliana. Oba se poleg redne kateheze otrok in mladostnikov posvečata tudi katehezi odraslih oziroma staršev. Kateheti na skupnih srečanjih zelo radi tarnamo, da se starši premalo zanimajo za duhovno rast otrok. Zelo težko nam uspe jih vzpodbuditi k plodnejšemu sodelovanju, ki bi pripomoglo tudi k njihovi osebni verski rasti. Giuliana, ki v glavnem spremlja osnovnošolske otroke, je dejala, da je tudi sama še do nedavnega podobno razmišljaja, slednjič pa se je vprašala, kaj sama naredi, da bi se to stanje premaknilo z mrtve točke. Ugotovila je, da zelo malo. Spoznala je, da je pri delu z odraslimi poglaviten odnos, ki ga vzpostavimo. Starši morajo začutiti, da jih sprejemamo, da od matere ali očeta ne zahtevamo nič posebnega. Želimo si le skupaj prehoditi del poti, obdobje, ko se njihova hči ali sin pripravljata na prejem zakramentov uvajanja v krščanstvo.

Paolo, ki z ženo poučuje srednješolce in višješolce, je analiziral dejavnike, ki so soudeleženi pri vsakršni katehezi. To se pravi: otroci/mladostniki – starši – duhovnik in katehet. Da bo kateheza uspešna, je nujno vzpostaviti pozitivno držo, gojiti odprtost drug do drugega in pripravljenost prisluhniti bližnjemu.

/ stran 15

Olga Tavčar

PIKA NA (PESM)I — Majda Artač Sturman

Ciciban zaspi

Ciciban
je zaspan.
Dajte mu blazino -
mehko mahovino;
dajte mu odejo -
jablanovo vejo.
Veter z gore piha,
jablano razniha,
veja se uvije,
Cicibana skrije,
z listjem ga prevleče,
s cvetjem ga omeče.

Oton Zupančič (1878 -1949)

Kdo ne pozna radovednega Cicibana? Prav gotovo sodi med tiste literarne oziroma pesniške junake, ki so se s svojo živahnostjo vtisnili globoko v spomin vseh šolarjev, ki s (m)o gulili osnovnošolske klopi še v prejšnjem stoletju. A ko je neugnani dečko truden, ga je treba spraviti spat, kot vse malčke, otroke in vnučke. In tedaj ga najlepše pomirijo mehka beseda, lahen ritem, spevnost verza, lepota narave. Vse to premore Župančičeva pesem, ki si prav gotovo ne zasluži, da bi obležala na knjižni polici ob debelih knjižnih špehih ter kupljenih ali darovanih, a nikdar prebranih knjigah.

Pesem mora vzleteti, mora v svet, mora zaživeti, mora zazveneti - kot barva zvoka, kot melodija, kot glasba za uho. Uspavanke, take in drugačne, uglasbene, zapete in prebrane so nastajale že od pamtiveka, ustvarjala jih je ljudska, rekla bi bolj ženska domišljija, ko otrok ni in ni hotel spati. Koliko jih premore naša osebna zakladnica, v katero so domače popevke, pesmice in uspavanke potonile v teku let?

V Župančičevi uspavanki se zdi vse tako preprosto, a vendar je tako umetniško dovršeno. Preberemo jo enkrat, dvakrat, večkrat, lahko jo zapojemo. Vse je tako enostavno, umirjeno, ničesar preveč: en sam pridevnik v aliteraciji *mehko mahovino*, ki kar zaziblje v mehki sen. Zvočnost ritmično rimanih verzov boža naše in otrokovo uho, vse vodi in nagovarja k pomiritvi. Kot da vidiš mahovo blazino, jablanovo drevo in vejo, ki se sklanja k tlom in pokrije spečega otroka z listjem in cvetjem! Pa nič ne de, če je kak izraz otroku (ali celo odraslemu) tuj ali nerazumljiv, ob vnovičnem (katerem že?) branju ali ob na pamet naučenem besedilu se bo porodila radovednost: kaj pomeni *veter... jablano razniha, zakaj veja se uvije..., zakaj s cvetjem ga omeče?*

Jezikovna radovednost naših cicibanov oziroma odnos do jezika, smisel za bogato izraznost slovenščine naših Urška in Matejev kot tudi naših Tairin in Nicholasov poganja svoje korenine v otroštvu, razrašča se iz otroških uspavank in izštevank.

Za zdaj pa – Ciciban, zaspi!

Kratki

Kondorjeve novosti / Knjiga Marjana Rožanca Rdeči zajčki

Zbirka Kondor Mladinske knjige je v prenovljeni likovni podobi dočakala nov letnik, ki obsega štiri dela. Ob knjigi esejev Proti neredu sveta Alberta Camusa so izšle še tri kratkoprozne zbirke: Velika reka z dvema srcema Ernesta Hemingwayja, Slon izginja Harukija Murakamija in Rdeči zajčki Marjana Rožanca.

Knjiga Proti neredu sveta vsebuje izbor kritičnih spisov, uvodnikov in govorov Alberta Camusa, prevedla sta jih Suzana Koncut in Jaša Zlobec. Ideja, da bi objavili nekaj neprevedenih spisov, je bila, kot je na novinarski predstavitvi povedala Koncutova, stara, pri tem se je izkazalo, da je Camusovo reagiranje na aktualne dogodke med vojno in po vojni slovenskim bralcem še povsem neznano.

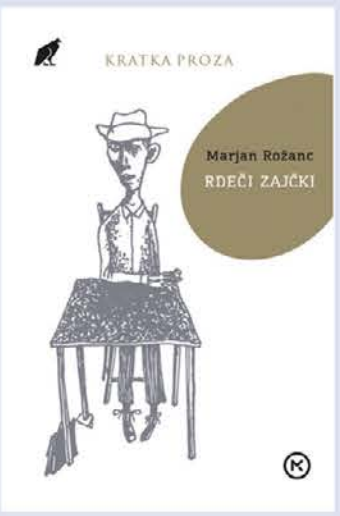

Izbor spisov je zaokrožen na tri poglavja: pisanje o družbenih tematikah, pisanje o novinarstvu ter pisanje o umetnosti. Spremno besedo je napisala novinarka Tanja Lesničar Pučko, ki je Camusova besedila označila za "temeljno šolo novinarstva". Po njenih besedah namreč govorijo o odgovornosti novinarstva in o tem, kako resne težave ima z informativno korektnostjo na eni ter analizo in sintezo na drugi strani. Velika reka z dvema srcema prinaša nov izbor kratkih zgodb literarnega klasika 20. stoletja Ernesta Hemingwayja in je kombinacija starejših prevodov Janeza Gradišnika in novih prevodov Miriam Drev. Kot je povedal pisec spremne besede Matej Bogataj, segajo besedila od čiste fikcije do zgodb, ki bi jih lahko brali kot reportaže.

Prevajalko je še posebej očarala doslej še neprevedena zgodba, po kateri je zbirka dobila ime in za katero je prepričana, da bo presenetila tudi slovenske bralce. V njej je glavni junak Hemingway sam, nastopa pa v vlogi precej ranljivega mladega moškega, ki ima za seboj precejšnjo krizo.

Slon izginja je prva zbirka kratkih zgodb Harukija Murakamija v slovenščini. Murakami velja za največjega sodobnega japonskega pisatelja in za najbolj prevajanega Japonca na Zahodu. Doslej je napisal 12 romanov in številne kratke zgodbe, ki jih je objavljal tudi v New Yorkerju in Playboyju.

Pravkar izdana zbirka zajema njegove zgodnejše zgodbe, ki so "kot njegovi romani, skrčeni na 20, 30 strani", je prepričan prevajalec Aleksander Mermal. Murakami v njih popisuje drobce iz vsakdanjega življenja, ki se mešajo z nenavadnim, nerazložljivim, neotipljivim.

Rdeči zajčki so izšli kot antologija kratkih zgodb ob letošnji 80-letnici rojstva in 20-letnici smrti Marjana Rožanca (1930-1990) in predstavljajo prerez njegovega kratkoproznega ustvarjanja med letoma 1959 in 1993.

Za Rožančevo pisanje je zelo značilen preplet literature na eni in življenja na drugi strani, v njegovih delih so namreč prisotni številni avtobiografski elementi in življenjske dileme, s katerimi se je srečeval, pravi avtor spremne besede in izbora Urban Vovk. Knjiga vsebuje tudi bibliografijo Rožančevih objav, ki jo je pripravil Matjaž Hočevar.

Umrla likovna in lutkovna umetnica Mara Kralj

V 102. letu starosti je 22. oktobra umrla likovna in lutkovna umetnica Mara Kralj. Svojo likovno nadarjenost je razvijala na več področjih, med drugim se je uveljavila tudi kot portretistka, ilustratorka knjig za otroke in kiparka. Za svoje delo je prejela več nagrad. Kraljeva se je rodila 9. septembra leta 1909 na Dunaju pesnici slovenske moderne Vidi Jerajevi (z dekliškim imenom Franja Vovk) in očetu violinistu Karlu Jeraju. Leta 1928 je končala tehnično srednjo šolo v Ljubljani na oddelku za keramiko. Istega leta se je poročila s slikarjem, ekspresionističnim kiparjem in ilustratorjem Tonetom Kraljem. Slikarsko se je izpopolnjevala v Parizu in Italiji, v oblikovanju filmskih mask in lutk pa v Pragi. Od leta 1947 je delala kot maskerka pri Triglav filmu. Med drugim je sodelovala pri prvem slovenskem celovečernem filmu Na svoji zemlji. Od leta 1952 je oblikovala lutke in maske v Lutkovnem gledališču Ljubljana. Od zamisli do končne izvedbe je z lutkami opremila predstave Ježkove Zvezdice Zaspanke, Butalce Frana Miličinskega, Puškinove Pravljice o Kralju Saltanu, Srečnega princa Oskarja Wilda in še vrsto drugih lutkovnih uprizoritev in filmskih lutk. Slikala je tudi na svilo in za to likovno zvrst dobila prvo nagrado na mednarodni razstavi v Firencah, kar ji je omogočilo študijsko pot v Pariz. Kraljeva se je ukvarjala tudi z malo plastiko, posvečala se je ilustraciji, predvsem pa je znana kot portretistka. Ohranila se je vrsta njenih portretov v olju, med njimi je veliko otroških, v katerih se kaže njena sposobnost vživljanja v otroško dušo. Ta odlikuje tudi v petdesetih letih ustvarjene ilustracije mladinskih knjig - posebno znane so ilustracije Zvezdnih tolarjev in Mojce Pokrajculje - in veliko število njenih blago ironično stiliziranih lutk, marionet in ročnih lutk. Od leta 1991 je vodila slikarsko skupino Klub Arti na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani. Za dolgoletno profesionalno delo na likovnem področju, zlasti na področju ilustracij mladinskih knjig, in oblikovanje lutk je leta 2001 prejela Župančičevo nagrado za življenjsko delo, za oblikovanje lutk pa so jo počastili tudi z najvišjo stanovsko Klemenčičevo nagrado.

Kratki

Ex Border

V četrtek, 11. novembra, je bila v prostorih goriške občine tiskovna konferenca, na kateri so predstavili program festivala Ex Border. Peti mednarodni kulturni festival, ki letos nosi naslov 0_persuasioni,

bo v Gorici, od 18. do 21. novembra. Na konferenci sta prisotne najprej nagovorila župan Ettore Romoli in odbornik za kulturo Antonio Devetag. Nato je spregovoril še pokrajinski odbornik Marko Marinčič, program prireditve pa je predstavil umetniški vodja festivala Alberto Princis. Ex Border, ki vsako leto nudi širok izbor kulturnih, glasbenih, literarnih, plesnih in drugih dogodkov, bo tudi tokrat popestril goriške dneve z zanimivimi srečanji. Veliko prireditev bodo letos namenili Carlu Michelstaedterju, številni italijanski in tuji gostje pa bodo obravnavali še druga zanimiva področja. Igalka Anna Kanakis bo predstavila svoj prvi roman o zadnji boleči ljubezenski zgodbi pisateljice George Sand z mladim rezbarjem, ki je umrl zaradi tuberkuloze. Slikar Tobia Rava', ki preučuje skrivnostna razmerja med črkami in številkami – nosilkami večnih naravnih zakonov, bo govoril o judovski Kabali v povezavi s svojim delom. Pisateljici in novinarki Arianna Chieli in Nadia Busato se bosta pogovarjali in se pozabavali na račun sodobnih načinov obnašanja in dvorjenja moškim, nastopil bo priljubljeni italijanski pesnik Mario Santagostini, največji živeči lituanski pesnik Kornelijus Plateris in številni drugi. Nastopala bo tudi slovenska pesnica Miljana Cunta, nekdanja programska direktorica festivala Vilenica, ki bo predstavila svojo pesniško zbirko Za pol neba. V program je vključen tudi projekt kulturnega sodelovanja, ki ga je podprla Evropska unija z naslovom Read me live: promotion of reading culture trough live literature (Branje v živo: promocija bralne kulture). Pri projektu sodeluje še Društvo slovenskih pisateljev, ki že četrt stoletja prireja literarni festival Vilenica, litvijski Mednarodni festival "Jesen pesnikov v Druskininkaiu" in irski Galway Arts Center, ki organizira Mednarodni literarni festival Cuirt. / inca

V New Yorku okrogla miza o Borisu Pahorju in italijanskem fašizmu

Center za judovsko zgodovino, Center Primo Levi, PEN World Voices Festival in slovenski generalni konzulat v New Yorku so v četrtek, 5. novembra, v New Yorku pripravili okroglo mizo z naslovom Nekropola Borisa Pahorja: slovenska zgodba o kulturi, konfliktu in preganjanju na severovzhodni meji Italije. Poleg Jožeta Pirjevca s Primorske univerze so sodelovali Uri Cohen z Univerze Columbia, Annie Cohen Solal z Newyorške univerze (NYU) ter Pahorjev prevajalec Michael Biggins z Univerze Washington. Udeleženci so med drugim spregovorili o kulturni raznolikosti Trsta nekoč in danes ter, kako je nekoč najbolj multikulturno mesto Evrope postalo središče rasističnega nasilja desetletje, preden so nacisti leta 1933 prevzeli oblast v Nemčiji. Boris Pahor je bil leta 1941 mobiliziran v Mussolinijevo vojsko. V Trst se je vrnil leta 1943 po kapitulaciji Italije. Mesto je bilo takrat pod nemško okupacijo in Pahor se je pridružil partizanskim vrstam. Leta 1944 so ga nacisti aretirali in deportirali v taborišča Dachau, Struthof, Harzungen in Bergen-Belsen. Izkušnjo je Pahor opisal v svojem romanu Nekropola. Okrogla miza je potekala v sklopu prireditev pod naslovom Čisto italijansko: rasne politike in preganjanje manjšin v fašistični Italiji. Prireditve ponujajo nov pogled na fašistično miselnost in politike o rasah ter manjšinah.

Mladinska knjiga ob pisateljevi 100-letnici rojstva in 30-letnici smrti

Album Cirila Kosmača brez končnih resnic

V zbirki Album so pri Mladinski knjigi ob 100-letnici rojstva in 30-letnici smrti Cirila Kosmača izdali knjigo Tisti pomladni dan je bil lep. Delo s podnaslovom Dokumenti, pisma, črtice, pričevanja prinaša različne poglede na pisatelja, prevajalca in dramatika Kosmača, a končnih resnic o njem po mnenju urednice Nele Malečkar ni.

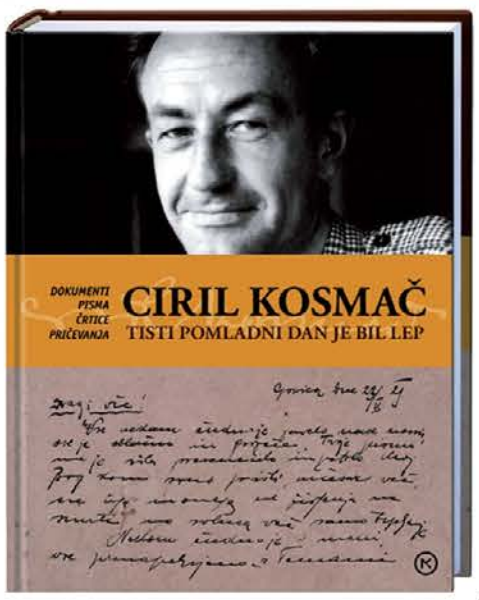

Monografska zbirka Album, v kateri so pri Mladinski knjigi doslej že obeležili življenje in delo Srečka Kosovela, Simona Gregorčiča, Primoža Trubarja in Alme M. Karlin, sestoji iz treh delov. Poleg bogatega fotografskega in drugega dokumentarnega gradiva zajema album še predstavitev literarnega opusa ter pričevanjski in spominski del. Predstavitev albuma o Kosmaču s številnimi gosti je dokazala, da je spomin na literata še zelo živ, kar po mnenju pisatelja Saše Vuge ni čudno. Ko se je pojavil Kosmač, je nastopila atmosfera, je dejal. Toda družbena atmosfera, ki je določala Kosmača, je bila po besedah publicistke Alenke Puhar vse prej kot prijetna. Njegovo življenje so usodno zaznamovale izkušnje z italijansko fašistično ječo, kasneje, po drugi svetovni vojni, pa je bil oblastnikom ves čas sumljiv zaradi časa, ki ga je med letoma 1938 in 1944, sprva kot prejemnik francoske štipendije, preživel na tujem.

Toda o teh njemu nenaklonjenih časih Kosmač ni nikoli govoril ali pisal, kot to sicer, tako pesnik Ciril Zlobec, radi počno drugi slovenski pisatelji. Kosmač po Zlobčevih besedah "ni želel unovčevati svoje muke".

Čeprav se Kosmača vsi spominjajo kot izrednega človeka, ki je na prvo mesto vedno postavil etiko, o njem največ govori njegova literatura. Kosmačev literarni opus je v knjigi obdelala literarna zgodovinarka dr. Helga Glušič, ki je na predstavitvi poudarila, da je njegovo pisanje nad prostorom in časom ter ni zavezano realizmu.

Njegova dela so polna poetične intimnosti, fantazije in mitologije, hkrati pa dokazujejo, da je bil Kosmač oster mislec. Pisatelj je s svojo literaturo uspešno nagovarjal tudi tuje bralce, njegova Balada o trobenti in oblaku je bila prevedena v kar 15 jezikov.

Kosmač je pečat pustil tudi kot predsednik Društva slovenskih pisateljev. V sedemdesetih letih je bil tajnik društva nekaj časa Marko Kravos, ki se Kosmača spominja kot velikega svetovljana in poliglota. Na mednarodnih pisateljskih srečanjih je vedno pustil velik vtis. Kajti, kot je dodal Vuga, Kosmač je nemara celo bolje govoril kot pisal.

Malečkarjeva je ob številnih spominih in pričevanjih še posebej opomnila na prvič objavljena pisma, ki jih je Kosmač pisal Venu Pilonu. Pisma razkrivajo, da je bil Kosmač tudi družinski človek. V knjigi se ga spominja njegova hči Nanča Kosmač Kogej, ki se je z bratom Jernejem tudi udeležila predstavitve knjige.

Zlobec se jima je na koncu v šali opravičil, saj da je bilo izrečenih veliko zelo osebnih pogledov na njunega očeta. Vsi govorci so se strinjali, da tudi ali še posebej za Cirila Kosmača velja, da o njem ni mogoče izreči zadnjih in edinih resnic.

Življenjski jubilej zgodovinarke Milice Kacin Wohinz

Oris njenega dela v govoru Branka Marušiča

Dne 13. oktobra 2010 je znana zgodovinarka Milica Kacin Wohinz obhajala okrogli življenjski jubilej. V petek, 5. novembra, so 80-letnico njenega rojstva počastili na Inštitutu za novejšo zgodovino v Ljubljani. Praznovanje je bilo povezano z okroglo mizo ob 10-letnici konca delovanja italijansko-slovenske kulturnozgodovinske komisije. Poleg Slovencev Nevenke Troha, Milice Kacin Wohinz, Andreja Vovka, Franceta Dolinarja in Branka Marušiča sta sodelovala še Italijana Fulvio Salimbeni in Raul Pupo. Priložnostne besede je v poklon Milice Kacin Wohinz prebral Branko Marušič.

Objavljamo nekaj njegovih misli.

Draga Milica, spoštovani zbrani! Pred desetimi leti, natančneje 18. oktobra leta 2000, smo se zbrali na tem mestu in počastili jubilej Tvojega življenja. Voščila vseh, ki smo se tistega dne s Tabo srečali, je spremljala želja, da bi tudi v novem obdobju svojega življenja, ohranila zate značilno ustvarjalno voljo in moč. Naše želje in upanja si, kot moremo po desetih letih ugotoviti, bogato uresničila z novimi knjigami, razpravami, članki, referati, razgovori v sredstvih javnega obveščanja, z vodenjem raziskovalnih nalog in še drugem, kar tesno spremlja dnevno življenje zgodovinarja take razsežnosti, kakršna je vgrajena v Tebi.

Tvoji desetletni beri, ki ima globoke korenine in temelji v predhodnem razdobju, naj bo posvečena naša pozornost. Težko bi postavili vrednostno oceno vseh sestavin tistega, kar si ustvarila v minulih desetih letih. Vsaka izmed njih je pravzaprav enakovredna in bi zaslužila posebno pozorno omembo. A zaustavimo se le pri mejnikih in zato bomo najprej pomislili na tisto, kar si vodila in soustvarjala od leta 1993 dalje kot sopredsednica komisije, sestavljene iz vrst slovenskih in italijanskih zgodovinarjev in poznavalcev. Sedem let, do sredine leta 2000, je trajalo delo komisije. (...)

Poročilo slovenskih in italijanskih zgodovinarjev je v nekaterih svojih delih povzetek Tvoje življenjske raziskovalne teme, to je politične zgodovine Slovencev v Italiji v razdobju med obema svetovnima vojnama 20. stoletja. Tej svoji še ne povsem preorani raziskovalni njivi si ostala in še ostajaš zvesta, zavedajoč se prelomnosti časa, ki si ga obravnavala in ga še obravnavaš. Že raziskano nenehno poglabljaš, odkrivaš neznano in manj znano, reintrepretiraš in predstavljaš domači in tuji javnosti. (...)

Po knjigi Zgodovina Slovencev v Italiji 1866-2000, izdala sta jo leta 2000 skupaj z Jožetom Pirjevcem in je prevod dela, ki je izšlo leta 1998 v Benetkah ter je vsebinsko širše, kot bi bilo mogoče soditi po naslovu, je pri Goriški Mohorjevi izšel leta 2004 v italijanskem jeziku izbor Tvojih člankov z naslovom Živeti ob meji/Vivere al confine in podnaslovom Slovenci in Italijani v letih 1918-1941/Sloveni e italiani negli anni 1918-1941. (...)

Foto DPD

Tretje Tvoje samostojno delo obravnavanega desetletja je obsežna monografija Primorski upor fašizmu 1920-1941 iz leta 2008. Knjigo si podpisala skupaj z Marto Verginella. Tvoj delež v knjigi z naslovom Dvajsetletni primorski upor je obsežnejši. Primorskemu antifašizmu si se posvečala že od začetka svoje znanstvene kariere. Leta 1990 je izšla monografija Prvi antifašizem v Evropi. Primorska 1925-1935. V knjigi iz leta 2008 si svoje pripovedovanje podaljšala do leta 1941. (...)

Četrta knjiga je prevod v italijanščino Tvoje doktorske naloge, ki je z naslovom Primorski Slovenci pod italijansko zasedbo 1918-1921 izšla leta 1972. Prevod knjige je desetletja čakal na objavo. Počakati je bilo treba do leta 2010, da je Center za zgodovinsko in družbeno dokumentacijo iz Gradišča ob Soči ob podpori Sklada, ki nosi ime po antifašistu Dorčetu Sardoču – bil je eden izmed Tvojih informatorjev - jezikovno posodobljeno knjigo izdal in ji dal nekoliko zavajajoč naslov K začetkom obmejnega fašizma/Alle origini del fascismo di confine ter se je tako pravi/izvirni naslov znašel v podnaslovu Primorski Slovenci pod italijansko zasedbo 1918-1921/ Gli sloveni della Venezia Giulia sotto l'occupazione italiana 1918-1921. (...) Med navedenimi knjigami, ki si jih podpisala kot avtorica ali soavtorica, pa so posajeni razprave in članki, leksikonska gesla, predstavitveni nastopi, referati in drugačne oblike stikov z javnostjo. V njih ostajaš zvesta svojim življenjskim raziskovalnim problemom: Slovenci v Italiji med obema svetovnima vojnama, razmerja med njimi in večinskim narodom, odnosi med kraljevinama Italije in Jugoslavije. In kot poznavalka si nekajkrat vstopila tudi v razpravo o odnosih obeh držav do preteklosti zlasti pri vprašanju nekakšnega spravnega dejanja, ki naj bi ga Italija in Slovenija, pa tudi Hrvaška opravili.

Biografske skice znanstvenikov in znanstvenic se morda zaradi nekakšne obzirnosti izognejo zasebnostim, čeravno so ta neločljivo in tesno vgrajena v razmišljanja in dejanja slehernega človeka. Zato bi bil pregled zadnjega desetletja nepopoln, ko ne bi omenili, da so odlomki iz Tvojega življenja našli mesto tudi v slovenski književnosti v osebnem romanu, v družinski kroniki Saga o kovčku (2003), ki jo je napisala Tvoja sestra Nedeljka Pirjevec. Tudi Nedeljkina smrt leta 2003 je bila bridka sestavina tistega desetletja v Tvojem življenju, ki se mu nocoj posvečamo. (...)

Ko sem letošnjega 12. septembra na jasi pred rojstno hišo Cirila Kosmača poslušal imenitno, s spomini navdahnjeno predstavo dveh nadvse duhovitih in zgovornih bardov slovenske književnosti, akademikov in primorskih rojakov 85-letnega Cirila Zlobca in 80-letnega Saše Vuge, sem pomislil, kako zaznamovani z zgodovino so ustvarjalci slovenske literarne in strokovne besede, doma ob "gluho šumeči" reki Idrijci. Kar nanizani so na njenih levih in desnih bregovih. Omenimo le nekatere izmed njih: letos umrli pisatelj Jože Felc iz Spodnje Idrije, na Reki rojeni sestri Milica in Nedeljka Kacin, letošnji stoletni slavljenec Ciril Kosmač s Slapa ob Idrijci in na sotočju Soče in Idrijce rojeni Saša Vuga. Kot da se v reki Idrijci, ki se po besedah Cirila Kosmača "mirno razliva od brega do brega in se sveti kakor zrcalo" neprisiljeno, a obenem vabeče zrcalita preteklost in čas, ki ga živimo.

In ta Idrijca je s svojim zrcaljenjem zvabila tudi Tebe, Milica, mar ne?

Razpis natečaja sklada Mihael Flajban

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu razpisuje 24. natečaj za študijske nagrade iz sklada Mihael Flajban, namenjene univerzitetnim študentkam in študentom slovenske narodnosti iz naše dežele.
Glavna nagrada znaša 1.500 evrov in je namenjena kandidatom, ki se vpišejo v prvi letnik univerze. Ta nagrada se obnavlja za vse letnike rednega študija, če dobitnik zadosti pogojem iz pravilnika.
Poleg glavne nagrade so predvidene tudi enkratne nagrade za naslednje letnike.
Prošnje za nagrade, naslovljene na Slovensko dobrodelno društvo, je treba skupno s predvideno dokumentacijo prinesti ali poslati po navadni pošti na sedež SDD do 20. decembra 2010.
Podrobnejša pojasnila so na voljo na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu, (ul. Mazzini 46, prvo nadstropje, 34122 Trst, tel. 040-631203) ob četrtkih od 16. do 18. ure, lahko pa jih interesenti prejmejo tudi po elektronski pošti, če se na SDD obrnejo na naslov dobrodelno@libero. it.

Razpis natečaja sklada Sergij Tončič

Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič razpisuje natečaj za dodelitev štipendij in podpor za akademsko leto 2010/2011:
- 3 štipendije v znesku 1500 evrov za študentko - študenta, ki se izobražuje po dodiplomskih ali podiplomskih visokošolskih programih, ki so pomembni za slovensko skupnost v Italiji; prošnji morajo interesenti priložiti potrdilo o dokončani višji srednji šoli s slovenskim učnim jezikom, potrdilo o vpisu na ustrezno fakulteto ali fotokopijo indeksa (univerzitetne knjižice) in kratek opis študijske poti;
- podpore rednim študentkam in študentom, ki so vpisani v dodiplomske in podiplomske visokošolske študijske programe.
O številu podpor in zneskih bo odločal odbor sklada; predvideno je financiranje šolnin, študijskih potovanj, kotizacije tečajev in seminarjev. Prednost imajo študenti, ki imajo slabe materialne razmere. Prošnji je potrebno priložiti potrdilo o dokončani višji srednji šoli s slovenskim učnim jezikom, potrdilo o vpisu na fakulteto ali fotokopijo indeksa (univerzitetne knjižice).
V skladu s statutom Sklada morajo prosilci imeti stalno bivališče ali biti rojeni v Furlaniji Julijski krajini. Vsi interesenti naj prošnji priložijo fotokopijo osebnega dokumenta, curriculum vitae z navedbo morebitnih štipendij in podpor, družinski list in davčno prijavo vseh družinskih članov ter obrazec ISEE. Prošnjo lahko dopolnijo z morebitno dokumentacijo o sodelovanju pri slovenskih organizacijah, doseženih priznanjih, opravljenih izpopolnjevalnih tečajih in delovnih izkušnjah. Dokumentacijo naj prosilci pošljejo v zaprti ovojnici na naslov sklada (Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič, ulica Ginnastica 72, 34142 Trst) ali po elektronski pošti (tajnistvo@skladtoncic. org). Sprejeli bomo prošnje, dospele najkasneje do 26. novembra 2010. Razpis je objavljen tudi na spletni strani sklada (www. skladtoncic. org). Za dodatne informacije pišite na info@skladtoncic. org.

Stolnica sv. Justa

Hvaležnica v duhu darov vere, življenja in dela

V nedeljo, 14. novembra, so se v stolnici sv. Justa zbrali številni slovenski verniki, da bi se Bogu zahvalili za vse, kar so dobrega prejeli v tem letu. Ob vhodu so se skavti postavili "v špalir" in slovesno pričakali prihod tržaškega škofa Giampaola Crepaldija, obkroženega s slovenskimi duhovniki.
V veselje vseh navzočih se je škof držal lanske obljube, da bo znal dobro prebrati misli v slovenskem jeziku. Slovenske vernike tržaške škofije je prisrčno pozdravil v obeh jezikih. V pridigi pa se je osredotočil na tri pomembne darove, ki smo jih deležni kristjani. Najprej se je zaustavil pri veri, ki naj bo vodilo vsakega posameznika. Škof je poudaril, da nas je Bog obdaril s čudežem vere, preko katere se povežemo z njim, mu zaupamo svoje veselje, a tudi žalost. Vera naj bo naša vsakdanja sopotnica. Drugi dar je življenje, ki ga moramo spoštovati in ga polno živeti. Škof se je ozrl na otroke v prvi vrsti in dejal, da šele, ko gledamo otroke, se zavedamo vsemogočnosti Boga. Življenje je čudovit dar, ki smo ga bili deležni, a se tega vedno manj zavedamo. Kljub temu da imamo kdaj težavno obdobje ali slab dan, moramo zaupati naše težave Bogu in se prepričati o tem, da nas je on izbral, da smo zaradi njega sedaj tu. Prav je, da se zavedamo daru življenja in ga spoštujemo, ne pa, da postanemo gospodarji svojega življenja. Škof se je z mislijo vrnil v preteklost in se spomnil krutih dogodkov in totalitarnih režimov, ki so tragično zaznamovali celotno človeštvo. To pa se zgodi, če si hoče človek prilastiti življenja drugih in postati njihov gospodar. Človek ne potrebuje gospodarja, niti podrejenosti, saj ga vodi le Bog. Na koncu se je škof Crepaldi poglobil še v razmišljanje o tretjem daru, in sicer delu. Delo je zelo pomembno in dragoceno, ker nam zagotavlja preživetje. Zavedati se moramo, kakšno srečo imamo, ko imamo kos kruha v roki. Hvaležni moramo biti, da ne trpimo lakote. Pomudil se je pri težavah službe, ko odpuščajo vse več odraslih ljudi v štiridesetem letu starosti, ki jih redko kdo spet zaposli. Končal je z besedami, da ima družina pomembno vlogo pri povezovanju teh darov, saj se v družinskem krogu rodi novo življenje, otroke pa je treba vzgajati v duhu vere, da si bodo nekoč spet ustvarili svojo družino in jo bodo znali preživljati.

Foto Kroma

Tudi letos so se verniki zahvalili Bogu in prinesli k oltarju darove: olje, vino, kruh, sadje in poljščine, ki bodo namenjeni manj srečnim, potrebnim ljudem. Hvaležnico so ob škofu in somaševanju slovenskih duhovnikov oblikovali Združeni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov, Otroški pevski zbor Kraški cvet pod vodstvom sestre Karmen Koren, skavti Slovenske zamejske skavtske organizacije in narodne noše.
Ob koncu maše je škof razdelil vsem vernikom knjigo Biti Kristusovo pismo v Trstu... v pričakovanju škofijske sinode, v katerem daje v duhovno presojo nekaj misli in smernic, ki naj pomagajo na poti pastoralnih dejavnosti prihodnjih dveh let.

Metka Šinigoj

Jesenski občni zbor SZSO v Nabrežini

Skavtski dan voditelja

Jesenski čas je navadno tisti trenutek, ko se skavti spet začnejo združevati na sestankih in tedenskih srečanjih, voditelji pa si spet polnijo baterije, da bodo lahko kvalitetno izvajali vzgojne cilje. Tako je jesenski občni zbor SZSO, ki je potekal v Nabrežini v nedeljo, 7. novembra, bil usmerjen predvsem v tematiko osebnega napredovanja, ki poteka po skavtski metodologiji celostno skozi različne starostne stopnje.
Na občnem zboru so skavti najprej sestavili koledar dejavnosti za letošnje skavtsko leto. Odločili so se, da bo Jurjevanje potekalo na ravni celotne organizacije, predvidoma 8. maja v Križu. Pogovarjali so se tudi o udeležbi na srečanju vseh primorskih skavtov, Marmeljadi, ki bo potekala v prvem vikendu julija v Postojni, in nazadnje sklenili, da se bo vsaka skupnost voditeljev posebej odločila, katere starostne skupine se bodo srečanja udeležile.
Govor je bil tudi o statutu. Deželno vodstvo je namreč ugotovilo, da je statut večini članov (vključno z voditelji) precej neznan, in je zato vsem prisotnim priskrbelo izvod statuta, da ga doma pregledajo in da se o statutu pogovorijo znotraj posamezne skupnosti voditeljev.
Po začetnem delu občnega zbora so se voditelji udeležili delavnic, ki so jih vodili deželni odgovorni voditelji za posamezne veje pri italijanski skavtski organizaciji AGESCI. Vsako starostno obdobje ima namreč posebno metodo vzgoje, skupni cilj pa je otroka vzgojiti v odgovornega državljana. Kot je pri skavtih v navadi, so delavnice popestrile tudi igre in obilica smeha ter zabave.
Srečanje so končali s sveto mašo, ki jo je daroval župnik Marijan Markežič. Sledil je slovesen trenutek, ko je pet pripravnikov prejelo imenovanje za voditelja. V času, ko je voditeljev vedno manj in se malo ljudi odloča, da bodo svoj prosti čas posvečali prostovoljnemu delu, je bil ta trenutek posebno slovesen in pomemben ter je prisotne navdal z novim navdušenjem.

SR

Postaja Rogers

Razstava arhitektov Coloni

V prostorih Postaje Rogers (Riva Grumula 14) v Trstu bodo v soboto, 20. novembra, odprli razstavo "On the road", na kateri se predstavlja Atelje Coloniarchitects, ki ga je leta 2004 na Dunaju ustanovil Aleš Coloni.

Razstava bo odprta do 12. decembra, in sicer od torka do nedelje, od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 24.00.
Aleš Coloni se je rodil v Trstu, pristanišču širokih obzorij in mnogih vzporednih kultur. Po maturi v Ljubljani se je izoblikoval v Benetkah pri Aldu Rossiju, Manfredu Tafuriju in Lucianu Semeraniju. Omenjeni profesorji so bili bolj filozofi kot inženirji, ki so ga naučlili osnovnih konceptov reševanja problemov. Sledila je pot po svetu, s postajami v Kaliforniji, Berlinu, na Dunaju, v Kölnu, kar spominja na stara potovanja vajencev – kajti potovanje je učenje. Pri njem ne bomo našli tipiziranih pristopov, kajti vsak projekt je samostojna zgodba. Pri tem sta Aleš in njegov brat Marko, ki postaja vse pomembnejši del tima, zvesta navedenim lastnostim dobre arhitekture – odgovornosti za naloge.
Coloni je projektiral največ v Sloveniji, vendar pa tudi v Italiji in Avstriji, pri tem pa se z vsakim projektom ukvarja posebej in vsakič izhaja iz začetka. Poleg vprašanj funkcionalnosti, tehnologije in estetike si zastavlja še posebej vprašanje etike in primernosti pristopa. V tem je raznolikost njegovih rešitev, ki odlikujejo njegovo delo in ga naredijo še zanimivejšega.
Na odprtju bodo obenem predstavili tudi obsežen katalog, ki ga je v slovenščini, nemščini in italijanščini izdala celovška Mohorjeva družba.

GLEDALIŠČE VERDI Opera Marinella

Na odru tudi pihalni orkester Ricmanje

Po velikem uspehu januarske, prve izvedbe v modernem času opere Marinella tržaškega skladatelja Giuseppeja Sinica v dvorani Tripcovich so izvajalci z dirigentom Severinom Zannerinijem prispeli na oder tržaškega gledališča Verdi, kjer sta bili matineja za šole in koncertna izvedba za širšo publiko.
Zgodba, ki jo je Pietro Welponer napisal po tragediji Victorja Hugoja, iz katere je črpal tudi Piave za libreto Verdijevega Rigoletta, se dogaja v Trstu v 16. stoletju, ko je bilo mesto pod vplivom Beneške republike. V tekstu se prepletata dve vodilni temi: stremljenje Tržačanov po osvoboditvi in ljubezenska zgodba s tragičnim razpletom. Uglasbil ga je v Verdijevem stilu osemnajstletni skladatelj, ki se je z nedvomnim ustvarjalnim talentom zgledoval po takratnih opernih konvencijah in jih nadgradil z občutkom za ekspresivno uporabo "a cappella trenutkov" in s srečno roko pri pisanju učinkovitih zborovskih točk.
V vlogah zaljubljencev, Francesca in Marinelle, sta pela mlad tenorist Dax Velenich, ki je član zbora opernega gledališča Verdi, in prepričljiva sopranistka Marianna Prizzon, grbasti antagonist Baccio pa je bil baritonist Giuliano Pelizon. Zasedbo solistov sta dopolnila še mezzosopranistka Iulia Szabo (beneška dama) in Alberico Spiazzi (Marinellin oče). Dovolj solidno in ekspresivno, v skladu z dirigentovim zagonom, je zaigral deželni orkester L'Opera Giocosa, s primernim nabojem pa je zapel dobro pripravljeni zbor Lions Singers. Sinicova opera predvideva tudi nastop godbe na odru, v tem primeru so to bili člani Pihalnega orkestra Ricmanje, ki ga vodi Aljoša Tavčar. Sodelovali so tudi štirje mladi plesalci iz goriške plesne šole Giselle.

Foto F. Parenzan

Sinicova Marinella je debitirala v nekdanjem gledališču Mauroner v Trstu leta 1854. Sledile so le tri ponovitve, nato se je spomin na to delo ohranil samo zaradi uspeha Himne sv. Justu, ki je kasneje z novim besedilom postala neuradna himna iredentističnega Trsta. Neutrudni dirigent Severino Zannerini je s transkripcijo in kritično ureditvijo pozabljene opere potrdil dolgoletno prizadevanje za širitev krajevne literature med širšo publiko na prijazen, poljuden način, v tem kontekstu z nastopom pripovedovalca-posredovalca vsebin (Giorgio Sardot), hkrati s sodelovanjem poklicnih glasbenikov kot tudi amaterjev, kar je privabilo v gledališko dvorano veliko publike, ki navadno ne obiskuje opernih predstav. Odziv na izvedbo je bil posebno navdušen; himni tržaškemu zavetniku so vsi prisluhnili stoje, v ponosnem vzdušju dodatka tudi ob prisotnosti zadnjega potomca družine Sinico, za katerega je bila prva izvedba te opere v tržaškem opernem gledališču uresničitev dolgoletne želje, ki se je ohranila skozi več generacij.

RP

ŠKRBINA NA KRASU 13. svečanost v spomin na slovenske padalce

Bili so mučenci našega naroda in naše države

Na letošnji slovesnosti v Škrbini v spomin na osemnajst slovenskih padalcev-radiotelegrafistov, ki so jih britanski zavezniki v času druge svetovne vojne izurili v Afriki ter jih med leti 1943-44 s padali spustili na naše kraje, da bi okrepili vrste tistih, ki so se bojevali proti okupatorju, je še močno odmevala simbolika srečanja predsednikov treh republik, ki je bilo julija v Trstu. "Še pred nekaj leti bi bila ta poteza nemogoča, saj je bilo v Trstu mnogo političnih prepirov in manipulacije glede teh vprašanj", je dejal John Earle, v Trstu živeči upokojeni angleški časnikar in medvojni pripadnik britanskih misij v Jugoslaviji, ki je bil že od samega začetka osrednji pobudnik spominske svečanosti v Škrbini. Po njegovem mnenju se postopek izboljšanja odnosov med Italijo in Slovenijo nadaljuje, "včasih počasi, celo prepočasi, ampak nepreklicno in zagotovljeno". Tudi veleposlanik Velike Britanije v Sloveniji, Andrew Page, je v svojem nagovoru pred množico domačinov, pripadnikov vojaških in civilnih oblasti ter pevcev MPZ Fran Venturini od Domja, ki jih je vodil Ivan Tavčar, dejal, da je bil nad težko pričakovanim dogodkom v Trstu "ganjen". Zaradi tega občutka je sklenil, da bo v roke ponovno vzel učbenike zgodovine: "Opazil sem tako, da letos obhajamo 80. obletnico usmrtitve štirih tigrovcev v Bazovici. Prvi vir informacije je bila ravno knjiga Johna Earla Cena domoljubja". Diplomat je spregovoril o tesnih stikih, ki so jih Angleži vzpostavljali s tigrovci. Njihov upor je zaveznikom predstavljal žarišče evropskega antifašizma. V ta vidik je Page uvrstil tudi zgodbo o padalcih, ki so med vojno odigrali pogumno in pomembno vlogo v boju proti skupnemu sovražniku, a so po njej bili žrtve revolucionarne logike, ki jih je prištela kar med sovražne agente in jih zapisala smrti.

Veleposlanik VB v Sloveniji Andrew Page polaga venec pred spominsko ploščo (foto IG)

"Vse do postavitve te spominske plošče ti junaki niso bili priznani. Ideologija jih je zbrisala, zbrisala jih ni le fizično, temveč tudi dostojanstveno. Ko smo sedaj s pomočjo izpovedi in knjig spoznali resničen potek dogodkov, lahko pritrdimo, da ti fantje niso drugorazredna tema: so mučenci našega naroda in naše države. Lahko so svetel zgled mlajšim generacijam v predanosti in ljubezni do matere domovine", je dejal župan občine Komen Uroš Slamič, ki mu je ravno dan po spominski svečanosti v Škrbini iztekel mandat. Slamič je tudi dejal, da je državno odlikovanje kot simbolno opravičilo slovenske države za storjene krivice in kot priznanje za velika simbolna dejanja za njihovo hrabrost in rodoljubje prišlo prepozno. Resnica ni mogla ostati neizrečena, saj na njej temelji mir, ki je osnova sobivanja, spoštovanja, razumevanja. "Naša obveza je, da pomagamo resnici na dan, kajti spravo in spoštovanje bomo dosegli le z mirom v nas in v odnosih do drugih".

Najbrž je to prizadevanje tudi temelj posebne pobude za raziskovanje povojnih dejanj, ki jo načrtujejo v Angliji in o kateri je spregovoril Earle v svojem nagovoru. "Gre za dogodek o domobrancih, ki jih je britanska vojska v Avstriji prisilno povrnila jugoslovanskim oblastem v poletju 1945. Da bi osvetlili tedanje okoliščine in opredelili odgovornosti, je v načrtu ustanovitev mešane angleško – slovenske raziskovalne komisije, ki naj bi razjasnila razmere teh in ostalih usmrtitev, najbrž tudi nejasne okoliščine, v katerih so izginili naši padalci. Seveda komisija ne bo smela delovati v duhu maščevanja, voditi jo bo morala želja po miru".

Pred mikrofonom so se nato zvrstili še vojaški ataše ameriškega veleposlaništva major Ryan Brock, nekdanji padalec Ciril Kobal in Stojan Fakin, lastnik domačije, kjer je bil doma prvi padalec Miloš Adamič in na pročelju katere stoji tabla v njegov spomin in v spomin na njegove soborce.

Pred spominsko svečanostjo je v škrbinski cerkvi vojaški kaplan Vito Muhič med mašo zadušnico za padle junake jasno poudaril, da mora človek v vseh svojih prizadevanjih imeti ob sebi Boga, saj je njegova narava kljub dobri volji nezanesljiva in nestanovitna, tako da sožitja ne more zaupati svoji modrosti. G. Muhič se je spomnil tudi na padalca Venceslava Ferjančiča, po rodu iz Idrije, ki je umrl v ponedeljek, 8. novembra, v kraju San Justu na območju argentinske prestolnice Buenos Aires.

IG

Obvestila

Društvo Rojanski Marijin dom vabi v četrtek, 18. novembra, na predvajanje dokumentarnega filma Sonja, zgodbe iz časa fašizma. Prisotni bosta protagonistka, gospa Sonja Ams Kocjan, in režiserka Loredana Gec. Večer bo v Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli, 29) ob 20. uri.

Po slovenskih pravljičnih poteh - ŠC Melanie Klein prireja brezplačna srečanja za otroke od 5. do 8. leta. Naslednje srečanje bo 27. novembra od 15.00 do 16.30 v društvenih prostorih, v ul. Cicerone 8. www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 328 4559414.

Slovensko kulturno društvo Barkovlje, ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom Zveze slovenskih kulturnih društev in Slovenske prosvete vabi v nedeljo, 21. novebra 2010, ob 17. uri, na koncert Ženske vokalne skupine "Cappella Civica" iz Trsta. Vodi Marco Sofianopulo, na klavir spremlja Corrado Gulin.

Društvo Rojanski Marijin dom vabi v nedeljo, 28. novembra, na zabavno mladinsko prireditev. Na sporedu bosta enodejanki Dogodivščine v slačilnici in Gledališki klub v izvedbi članov Slovenskega kulturnega kluba. Režija: Patricija Jurinčič in Helena Pertot. Obiskovalcem bo na voljo tudi dobrodelni božični sejem. Prireditev bo v Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli, 29) ob 16. uri.

Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič zbira vloge za štipendije in podpore za akademsko leto 2010/2011 do 26.11.2010. Razpisni pogoji so na spletni strani www. skladtoncic. org.

Združenje staršev srednje šole Sv. Ciril in Metod organizira silvestrsko družinsko zimovanje Snežinka od 31. decembra 2010 do 2. januarja 2011 v počitniškem domu Vila v Kranjski Gori. Cena za polni penzion znaša približno 70 evrov za otroke, 100 evrov za odrasle. Vabljene so družine iz vseh šol. Dodatne informacije in prijave zbira do 8.12.2010 na 040 567751 ali 3202717508 Tanja, ali na e-mail: zscirilmetod@gmail. com

Darovi

Za misijonarja Danila Lisjaka daruje M. M. 50 evrov.

Za Društvo rojanski Marijin dom daruje v spomin na Veroniko Abram N. N. 50 evrov.

Za slovenske misijonarje darujeta: g. Cerkvenik 50 evrov; v spomin na Veroniko Abram N. N. 50 evrov.

Ob izgubi dragega moža
RAFAELA ŠEMCA
izrekajo iskreno sožalje svoji sodelavki Danici in njeni družini

ČLANI IN GLAVNI ODBOR SLOVENSKE VINCENCIJEVE KONFERENCE V TRSTU

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA
Knjižna zbirka za leto 2011
PREDSTAVITEV V TRSTU
v Tržaški knjigarni v petek
26.11.2010 - ob 18. uri

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV Peterlinova dvorana

Poklon plodnemu skladatelju Stanku Jericiju

V ponedeljek, 8. novembra, je Društvo slovenskih izobražencev v Peterlinovi dvorani predstavilo knjigo in zgoščenko, posvečeno goriškemu skladatelju in zborovodji Stanku Jericiju. Gre za večmesečni projekt, ki ga je izpeljalo Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice v sodelovanju z Zvezo cerkvenih pevskih zborov iz Trsta, s Kulturnim centrom Lojzeta Bratuža, Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo Emila Komela in Slovensko prosveto.

Številni poslušalci, ki so se udeležili večera, posvečenega glasbeni kulturi, so najprej prisluhnili Mešanemu cerkvenemu pevskemu zboru Sv. Jerneja pod vodstvom Janka Bana, nato je prisotne pozdravila predsednica Združenja cerkvenih pevskih zborov iz Gorice prof. Lojzka Bratuž. Najprej je povzela delovanje Zveze v Gorici, ki vključuje kar 41 zborov s skupno 700 pevci in pevkami, nato pa je poudarila, da so takšne skupne spominske prireditve zelo koristne. Končala je z mislijo, da je Jericijo odločilno zaznamoval goriški in primorski prostor ter si zato zasluži posebno pozornost.

Sledil je nastop sopranistke Alessandre Schettino s klavirsko spremljavo Neve Klanjšček, ki se je občinstvu predstavila s štirimi Jericijevimi skladbami, nato pa je besedo prevzel Marko Tavčar, ki je prebral govor dr. Davida Bandlja.

Foto IG

Skladatelj se je rodil v Avčah pri Kanalu ob Soči leta 1928, obiskoval je goriško semenišče in leta 1951 bil posvečen v duhovnika, v cerkvi sv. Ignacija je kot kaplan preživel večino časa svojega življenja. Uspešno je vodil različne zbore, večino časa pa je namenil komponiranju. Albert Devetak in prof. Ivan Florjanc so z Jericijevimi sorodniki izbrskali skladbe in jih uredili. Dela je bilo veliko, saj je skladatelj od leta 1976 do 2005 napisal skoraj sedemsto del, od simfonične, komorne in instrumentalne pa do vokalno instrumentalne in zborovske glasbe. Bandelj je svoj govor končal z upanjem, da bi Jericijo imel večje mesto v koncertnih izvedbah, ker si pokojni skladatelj to res zasluži.

Po nastopu tenorista Marjana Štrajna in basista Marjana Škerlavaja ob klavirski spremljavi Martine Feri je skladatelja in dolgo delo zbiranja njegovih skladb predstavil mag. prof. Ivan Florjanc, ki je bil odgovoren za strokovno vsebinski del. Poudaril je, da so v knjigi predstavili dela v vseh jezikih, v katerih je goriški skladatelj ustvarjal, in sicer v slovenščini in latinščini, pa tudi v italijanščini, furlanščini in nemščini. V knjigi so skušali prikazati celo paleto glasbenih slogov. Prof. Florjanc je Jericija označil za kozmopolitskega rodoljuba, saj je bil spoštljiv do vseh narodov.

Večer se je končal s solistkami Matejko Bukavec, Nado Carli in Martino Feri.

SIN

Upravičena zaskrbljenost opozicije v devinsko-nabrežinski občini

Namembnost turističnih objektov je pod vprašajem

Sprememba deželnega zakona o turizmu, ki predvideva, da se lahko turistična stanovanja spremenijo v redna bivališča, upravičeno in utemeljeno zaskrblja devinsko-nabrežinsko opozicijo v občinskem svetu in predsednika turističnega odbora Rilke. Sporni ukrep je bil na predlog tržaškega deželnega svetnika Tononija (Ljudstvo svobode) oktobra vključen v t. i. vzdrževalni zakon, v katerem se je zbralo kar nekaj podobnih cvetk na marsikaterem področju. Kot opozicija v deželnem svetu smo jasno opozorili na nevarnost divjega spreminjanja namembnosti stanovanjskih objektov, ki so bili zagrajeni in večkrat tudi javno sofinancirani v turistične namene. Prav tako je levosredinska opozicija opozorila na možnost, da bo tudi ta zakon (kot že marsikaterega doslej...) rimska vlada zavrnila oz. posredovala v presojo ustavnemu sodišču.

Za Slovence se tu pojavljajo še dodatni problemi. Turistična stanovanja, ki se dejansko spremenijo v stalna bivališča, naposled sprejemajo državljane, ki praviloma postanejo redni volivci. Pomislimo na primer nekdanjega hotela Europa pod Nabrežino ali nastajajoče naselje Portopiccolo v nekdanjem kamnolomu v Sesljanskem zalivu. Gre za stanovanja, ki gredo dobro v prodajo, pa čeprav mora kupec zanje odšteti pet do osem tisoč evrov na kvadrat. Kupci v glavnem niso Slovenci, več razlogov pa je tudi za to, da ne spadajo v tipičen profil volivca leve sredine. Kaj bi za devinsko-nabrežinsko občino pomenilo nekaj sto do nekaj tisoč potencialnih novih prebivalcev in torej tudi volivcev?

Vprašanje ni iz trte izvito. Retova uprava je vedno zatrjevala, da bodo stanovanjski objekti uporabljeni izključno za turistične namene, kar bi pomenilo gospodarsko dinamičen in svež ter obnovljiv pretok ljudi. So bila zagotovila le dimna zavesa za radovedne občane? Sum se poraja po prebiranju predloga, ki ga je devinsko-nabrežinska uprava posredovala Deželi v zvezi z novim zarisovanjem pokrajinskih volivnih okrožij. Zmanjšanje števila le-teh je privedlo do izpada enega okrožja tudi v tej občini, ki naj bi jih po novem ohranila tri od štirih. Zanimivo pa je, da je Retova uprava na območju Sesljana predlagala okrožje, ki šteje kar 22 % prebivalcev manj od ostalih okrožij. V absolutnih številkah pomeni nekaj čez 700 prebivalcev manj. Odstopanje je utemeljila s pripisom, da so na tem območju predvidene nove gradnje, ki bodo predvidoma povečale število prebivalcev. In, dodamo mi, volivcev. Sedemsto prebivalcev pomeni približno deset odstotkov občinske populacije. Tu se nujno postavlja vprašanje ponovnega kršenja 21. člena zaščitnega zakona 38/01, ki naj bi ščitil "družbene, gospodarske in okoljevarstvene" interese slovenske manjšine.

Zelena luč faraonskemu načrtu v Sesljanskem zalivu, in to kljub nemajhnim pomislekom spomeniškega nadzornika Rinaldija, ki je bil naposled začasno premeščen. Medijski polmrak nad vsakovrstnimi nasprotniki preureditvenih načrtov tako v hotelu Europa kot v Sesljanu. Predvidevanja občinske uprave, da se bo število prebivalcev in torej volivcev na tistem območju čudežno povečalo že v doglednem času. Tononijev predlog, da se omejijo ali celo izničijo razlike med turističnimi in rezidenčnimi stanovanji. Gre za splet slučajev? Dodajmo še nenadne pritiske davkarije na občane, ki so lastniki večjih ali manjših zazidljivih parcel, in sum, da se kje zadaj skriva nekdo, ki toplo svetuje prodajo. Zviti Andreotti pravi, da slabo misliti je greh, pa čeprav večkrat uganeš...

Zato sem na predsednika deželne vlade naslovil nujno svetniško vprašanje s ciljem, da vsaj razkrijemo prave namene krajevne desnice. Jasna slika bo še kako potrebna in koristna, ko se bomo odločali za protiukrepe.

Igor Gabrovec, deželni svetnik

PD ŠTANDREŽ Abonma ljubiteljskih gledaliških skupin

Odlikovanje v iskrivem humorju Feydeaua

Malodušnost ob žalostni, deževni nedelji, 7. novembra, se je popolnoma razblinila v komedijskem ozračju, ki je zavladalo v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu, v kateri je bila druga predstava abonmajskega programa ljubiteljskih gledališč Štandrež 2010, ki beleži letos okroglo, deseto obletnico na najlepši način: z vsemi razprodanimi sedeži domače dvorane. Res lepo zadoščenje za delavne in zelo dejavne člane Prosvetnega društva Štandrež, ki so vedno bolj spretni in učinkoviti pri tovrstnem organizacijskem delu. Kot je že navada, je pred predstavo Božidar Tabaj, priljubljen igralec in organizacijski vodja te abonmajske ponudbe, prijazno nagovoril občinstvo in izrekel dobrodošlico nastopajoči gledališki skupini Kulturnega društva Svoboda Elektroelement iz Izlak, lepe vasi z nekaj manj kot dva tisoč prebivalci, ki leži blizu zaradi slastnih krofov bolj poznanih Trojan. Igralci iz Izlak, ki so pred leti že gostovali v Štandrežu, so nadomestili napovedano predstavo Spustite me pod kovter Amaterskega gledališča DPD Svoboda iz Loške doline, ki je žal odpadla. V režiji Jožeta Kranjca (enega izmed dveh "Jožetov" iz televizijske oddaje Na zdravje – drugi je Jože Robida) so polno zasedeni dvorani ponudili v pogled Odlikovanje, eno izmed bulvarskih komedij zelo znanega in na poklicnih ter ljubiteljskih odrih večkrat prisotnega francoskega dramatika Georgesa Feydeaua (1862-1921). Kot vsa njegova dela tudi to z igrivostjo in iskrivostjo odslikava človekove slabosti in s satiričnim nadihom kritično obravnava nečimrnost posameznika in tudi hibe tedanje družbe, ki pa se po častihlepju, želji po uspehu in uveljavitvi ne razlikuje od današnje, pa čeprav je med njima več kot stoletje dolga doba. Režiser Kranjc je v več kot eno uro in pol trajajoči predstavi kar spretno vodil štirinajst igralcev mimo vseh zaprek hitrega razvijanja odrskega dogajanja, pri katerem si zabavni obrati sledijo kot na tekočem traku, kar je še posebno za ljubiteljske izvajalce dokaj zahtevna preizkušnja. Feydeau v komediji, ki bi sicer v določenih trenutkih zahtevala še bolj pospešen ritem, se poigrava s protagonistom, vase zagledanim zdravnikom, ki trdi, da mikrobov ni, in si s pomočjo ministrovega nečaka nadeja, da bo prejel za svoje delo odlikovanje viteza častne legije. Toda, ko ta sreča doleti ženo, se vse spremeni..., dokler se mu po naključju, gotovo pa ne po njegovi zaslugi!, nepričakovano izpolni velika želja po odlikovanju. Gledalci so spremljali poklon igralcev s ploskanjem po taktu posrečeno izbrane glasbe in s tem dovolj jasno pokazali, da jim je bila predstava z lepo in funkcionalno scensko podobo zelo všeč in so se ob njej zabavali. Čeprav so bili igralci oblečeni v stilne kostume, so v njih zrli današnjega človeka, ki hlepi po časti in ugledu v družbi ter se pri tem za dosego cilja poslužuje tudi takih strategij, ki mu gotovo niso v čast.

Foto DP

Ker se bliža martinovo, so se po predstavi, na povabilo štandreških prireditelјev, gledalci zadržali v prijetnem kramljanju ob pečenem kostanju in sladkem moštu – "mladi" rebuli, ki jo je poklonil Silvan Primosig in je ogrela in poživila srca v deževnem jesenskem večeru.

IK

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Mlade smo dolgo "tunkali" v blato

Saj vem, mogoče bo vse utišano in bo zadeva še vedno ostala na istem. Mladih nihče ne bo poslušal, in če bo, potem bo to izključno v lastne namene. Morda lahko postanejo mladi "koristni", navsezadnje so prihodnji volilci. Morda pa sem le preveč cinična?! Občudujem njihovo voljo, še vedno čutim potrebo po idealih in predvsem po zavzemanju zanje. Vsi zdaj pišemo in razpravljamo o tem, kako zelo prav je, da se dijaki zavzemajo za javno šolstvo. Obenem pa si ne morem kaj, da bi se ne vprašala, kje smo pa bili prej, preden je vse to počilo. V kolikšni meri sploh nudimo prostor mladi generaciji in to na vseh področjih? Koliko nas sploh zanima, kdo so današnji mladi, kaj razmišljajo, česa si želijo in česa se bojijo?

Včeraj sem po naključju vozila mimo zasedene tržaške šole Alessandro Volta, velikega poslopja, iz katerega izhajajo najboljše tehnično-usposobljeni dijaki. Na vratih je bil razobešen ogromen plakat *"Occupiamo per il futuro dei Vostri figli"* (Zasedamo za prihodnost Vaših otrok). V trenutku, ko sem ga prebrala, sem uvidela veliko razpoko med njihovo in "našo" generacijo: oni so se še zmožni angažirati za prihodnost naslednje generacije.

Na dlani je, da pomeni zasedba šole tudi imeniten pomen take socializacije, ki ji ni para. Stalno si lahko skupaj, osebe lahko spoznaš v različni luči, ne dvomim, da te prevzame določen občutek velike svobode, sočasno se lahko v njej počutiš odraslega, kot tudi polnega življenja, tako, kot je lahko samo otrok. Spominjam se svojega prvega leta na višji srednji šoli. Takoj ob začetku šolskega leta: okupacija. Zato si tudi ne morem kaj, da bi jih – nje, današnje mlade – primerjala s svojo takratno generacijo, ki je čepela po hodnikih in klepetala tjavendan. Cel dan. Že res, da je organizacijski odbor sestankoval, hodil na skupna srečanja na italijanskih šolah, mi, ki smo pripadali čredi neizkušencev in neangažirancev, in predvsem mi, ki smo prvič v življenju okušali, kaj je to "izvenšolobvezna prostost"..., preprosto lepo nam je bilo po tistih hodnikih in pri tistem spoznavanju novih prijateljev iz drugih razredov in drugih šol. In pika. Žal.

Danes pa najdem na brisalcu avta, ki sem ga parkirala pred tržaškim licejem Dante Alighieri, list, ki so ga razmnožili tamkajšnji dijaki. Primerjava je takojšnja: polno raznih delavnic, od kritičnega prebiranja dnevnega časopisja do podpornih lekcij matematike, od ustvarjalnih delavnic vsega možnega do sestavljanja šolskih biltenov, medijskega oglašanja in športnih turnirjev. Že res, da se jih celotna šola gotovo ne bo udeležila, vseeno pa vem, zdaj zagotovo vem, da dobršen del. Uvidela sem, v čem so ti mladi tako različni od generacije, ki je dvajset in več let pred njimi sedela v tistih klopeh. Mi smo še vedno gledali v prihodnost kot na nekaj samoumevnega. Mislili smo, da živimo v družbi, ki nagrajuje trud in rezultate, še sanjalo se nam ni o kakih umazanih igricah in o zakulisju vsakega, še tako nepomembnega dogodka ali odločitve. Danes so mladi videli marsikaj, na vseh področjih. Priča so bili vsakršnemu tipu ekscesa, privatnega in družbenega, videli so in vidijo blato, tako globoko jih je družba "tunkala vanj", da smo jih vedno imeli za apatične, nemotivirane, in vendar je v življenju mogoče najti smisel za vse, kar se ti dogaja. Smisel vsega tistega lovljenja sape v blatu je bila počasnejša, a vendar veliko prodornejša zavzetost za spremembo od naše. Morda ne bodo pripravljeni ob potrebi izgubiti šolskega leta, če bi to postalo potrebno (bog ne daj), ne bodo skandirali večne vrednote "Mir"! kot v Sedemdesetih, bodo pa sposobni analizirati družbo veliko jasneje kot moja generacija. Kogar so dolgo "tunkali" v vsesplošno blato, bo še vztrajneje dvigoval vrat v iskanju čistega zraku.

Lepo priznanje Slovencem na Madžarskem

Odlikovani Maria Pozsonec in ZS

Minister dr. Boštjan Žekš se je v ponedeljek, 8. novembra, v Veliki dvorani Predsedniške palače udeležil slovesnosti, na kateri je predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk izročil odlikovanji z redom za zasluge ge. Marii Pozsonec in Zvezi Slovencev na Madžarskem.

Gospa Maria Pozsonec je bila odlikovana za zasluge pri ohranjanju madžarskega jezika, madžarske kulture in vsestranski razvoj madžarske narodnostne skupnosti v Republiki Sloveniji ter za velik prispevek h krepitvi dobrih sosedskih odnosov med Republiko Slovenijo in Republiko Madžarsko. Zveza Slovencev na Madžarskem je prejela red za zasluge za sistematično skrb pri ohranjanju narodne identitete porabskih Slovencev ter za krepitev kulturnega, duhovnega in gospodarskega razvoja Slovencev na Madžarskem.

Severni in severovzhodni predel mesta (41)

GORICA, NJENE ZANIMIVOSTI IN NJEN ČAS

Mariza Perat

Kmalu po odprtju Malega semenišča pa so nastopili hudi časi prve svetovne vojne. Semenišče je bilo spremenjeno v bolnišnico, bilo je tudi precej poškodovano in je znova začelo delovati šele s šolskim letom 1923/24. Tudi Centralno semenišče je med vojno utrpelo veliko škodo. Njegove prostore je zasedel Rdeči križ, semenišče je bilo spremenjeno v bolnišnico.

Nadškof F. B. Sedej

Bogoslovci so se morali umakniti. Nadškof je zanje našel zatočišče v Stični, kjer so nadaljevali študij. Tja je prenesel tudi celotno semeniško knjižnico. Semenišče je svoje delovanje spet pričelo l. 1921.

Kot zanimivost naj omenim srečanje knezonadškofa Sedeja s cesarjem Karlom I., ko je ta 21. junija 1918 bil na svojem zadnjem obisku v našem mestu. Oblasti in meščani so cesarja sprejeli v takratni Vrtni ulici, danes korzu Verdi, nasproti Ljudskemu vrtu.

Po vojni se je življenje polagoma spet uredilo, a prišel je nov udarec: fašizem. Kar je bilo slovenskega, je moralo izginiti. Fašistično nasilje je poseglo v šole in celo v cerkve. Leta 1928 je izšla odredba, ki je na osnovnih šolah prepovedovala poučevanje verouka v slovenskem jeziku. Nadškof Sedej je zato januarja 1929 izdal poseben pastirski list, ki je odrejal, da poučevanje verouka mora biti v materinem jeziku otrok. Začele so se nato tako imenovane "farne šole", v katerih so slovenski duhovniki v zakristijah poučevali otroke verouk v materinem jeziku. Poleg verouka so jih učili tudi branja in pisanja v slovenskem jeziku. Farne šole so se obdržale do padca fašizma leta 1943.

Nadškof je zelo trpel zaradi krivic, ki jih je povzročala fašistična oblast. Ker je fašistični pritisk postajal vedno hujši, je bil prisiljen se odpovedati svoji visoki službi. Dne 23. oktobra 1931 je bila v Rimu sprejeta njegova odpoved. Dober mesec potem je nadškof umrl. Pokopan je na Sveti Gori poleg kardinala Jakoba Missie.

Nadškof Sedej je napisal več znanstvenih in zgodovinskih razprav, zlasti še razprave o svetopisemskih vedah. Kljub svoji visoki in vsestranski izobrazbi je vse življenje ostal preprost, navezan na svoj domači kraj, na svoje ljudi. Njegova navezanost na dom in na domače kraje se je pokazala že v dijaških letih, ko je med počitnicami rad zahajal v cerkljanske hribe in zbiral pesmi ter pripovedke v cerkljanskem narečju. Nekaterim pesmim je zložil tudi napev. Veliko prijateljstvo ga je vezalo z zbirateljem ljudskih pesmi prof. Štrekljem, ki je pozneje izdal več pesmi, katere je nadškof še kot dijak zbral med ljudmi.

Omenim naj še, da je bil nadškof Sedej izredno dobrega srca, zelo darežljiv, tako da je vse razdal, kar je imel, kot so še dolgo po njegovi smrti pripovedovali ljudje, ki so ga poznali.

Nadškof Sedej, visoko izobražen in hkrati preprost, je bil v resnici "iz ljudstva in za ljudstvo" in zato tistim, ki so mu bili izročeni, moder pastir in vodnik.

/ dalje

Gostovanje lutkovnega gledališča iz Umbrije v Gorici

Naivni Ostržek še vedno zelo priljubljen junak

Pred dvema tednoma je v Gorico prišlo gostovat lutkovno gledališče Teatro Umbro dei Burattini iz Perugie, ki je v domačem kraju aktivno že nekaj let, zadnje čase pa je z gostovanji v drugih italijanskih deželah razširilo svoj "delokrog" in tako s svojimi predstavami poživilo lutkovno ponudbo ter prišlo tudi v naše obsoško mesto, kjer je za svoj nastop - pod pokroviteljstvom goriške občine - izbralo dvorano Kulturnega centra Lojze Bratuž. V soboto, 9., in v nedeljo, 10. oktobra, je na treh dopoldanskih ponovitvah, na katerih je bila dvorana zasedena do zadnjega kotička, in na nedeljski matineji, ki so jo dodali zadnji trenutek zaradi velikega povpraševanja po vstopnicah, postreglo s predstavo v dveh delih, Ostržek, dogodivščine sanjača (Pinocchio, le avventure di un sognatore), ki jo je po sloviti literarni predlogi Carla Collodija za oder priredil Andrea Bertinelli, z Viorisom Sciolanom vodja tega lutkovnega gledališča, ga posodobil, tako da se Ostržek v sicer poznani zgodbi suče med igricami, značilnimi za otroke 21. stoletja. V pripovedi je tudi več namigov na današnji kaotičen, nepravičen družbeni ustroj, v katerem so privilegirani sleparji, bogataši..., dobričine in naivneži jo pa zmeraj skupijo.

Dogodivščine ubogega Ostržka

se ob povezovalcu-lutki, ki se v prologu in epilogu spremeni v pravega človeka, zvrstijo v otrokom razumljivi, razločni odrski govorici ter lepi, slikoviti scenski podobi in ob izvirni glasbi z raznolikimi ritmi, ki jo je spisal Giuliano Ciabatta-Paco, poznan tudi po tem, da je večkrat sodeloval s kantavtorjem Luciom Dallom. Nastopajoče lesene lutke so zelo natančno izoblikovane in so zaradi barvitih oblekic in izrazitih obrazkov zelo privlačne. Z njih je lahko razbrati, da jih je z veliko ljubeznijo izdelala umetniška roka. Kot piše v gledališki zgibanki, jih je naredil Aldo, starejši umetnik-samouk iz Piemonta, ki se je vse življenje ukvarjal z ljudsko umetnostjo in s pouličnim gledališčem.

Veliki in mali gledalci, med katerimi je bil tudi kak slovenski otrok, so živahno spremljali lutkovno igro in razigrano sodelovali s protagonisti zgodbice vsakič, ko so jih ti poprosili za pomoč. Buren aplavz je bil dovolj zgovoren dokaz, da je predstava "vžgala" in zadovoljila publiko vseh starosti.

Prebrisani člani gostujoče lutkovne skupine so v predverje KCLB postavili tudi "stroj" za pripravo pokovke (pop corn), ki je vsem šel izredno v slast. Pred predstavo, po njej in med odmorom pa so prodajali še živopisane ostržke, polne svetlikajočih se barvnih lučk.

IK

50-letnica ustanovitve Slovenskega papeškega zavoda Slovenik

Spori v politiki ovirajo začetek reform v Sloveniji

V Sloveniji v politiki in javnih občilih pogosto uporabljajo besedo reforma, ki pomeni preoblikovanje, preureditev, preustroj, skratka spremembo in izboljšanje stanja na različnih področjih in dejavnostih v družbi in državi. Obstoječo finančno in gospodarsko krizo naj bi premagali z reformami, o katerih pa politične stranke ne morejo doseči soglasja. Gre za veliko predvidenih predpisov in ukrepov, s katerimi bi zlasti povečali varčevanje in uvedli racionalnejše delo in poslovanje v tako imenovani javni sferi. Vlada se tako zavzema za reformo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstva, zaposlovanja oziroma trga dela, javne uprave in kmetijstva.

Sindikati in velik del prebivalstva se strinjajo z nujnostjo reform, vendar naj bi le-te ne prizadele vseh slojev enako. Vlada poskuša doseči hiter sprejem zakonov o reformah na omenjenih področjih, pri tem pa je opustila sporazumevanje s socialnimi partnerji. Premier Borut Pahor ni odgovoril na predlog Janeza Janše, da bi Slovenska demokratska stranka, voditeljica opozicije, sodelovala pri strategiji in naporih za premaganje krize. V vzdušju sporov, polemik, raznih afer, poizkusov utišanja opozicijskih politikov, zamenjave funkcionarjev, ki niso všeč vladajoči politični opciji, je 12. novembra potekalo posvetovanje vrha slovenske politike o programu najpomembnejših reform. Gre za nekakšno novo strategijo, ki jo je zahtevala evropska komisija, ki bi rada pospešila gospodarsko rast v državah članicah povezave in zagotovila trdnost evra.

Udeleženci posvetovanja, med njimi je bil tudi predsednik države dr. Danilo Türk, so se sicer strinjali s tem, da so reforme v Sloveniji nujno potrebne, toda konkretnih in skupnih zavez niso sprejeli. Kritičen je bil Janez Janša, ki je posvetovanje označil za "pogrevanje že večkrat ponovljenih idej, kar pa ne pomeni, da stanje v Sloveniji ni alarmantno". Javni dolg države, ki zdaj znaša okrog 6 milijard evrov, naj bi do leta 2015 narasel na 20 milijard evrov. Po gospodarski in splošni razvitosti, ustvarjenem prihodku in drugih merilih Slovenija zdaj zavzema sedemnajsto mesto med sedemindvajsetimi članicami EU. Po mnenju Janeza Janše slovenska država nujno potrebuje nov razvojni sporazum, za premostitev sporov med vladajočo koalicijo in opozicijo pa bi morda potrebovali novo vlado, tako imenovano tehnično vlado, ki bi pripravila nove parlamentarne volitve.

Aktualni in zanimivi pa so bili tudi nekateri drugi dogodki politične kronike zadnjih dni. Nekadnji premier Anton Rop je pred sodiščem preklical svojo izjavo, da sta se Janez Janša in nekdanji predsednik hrvaške vlade Ivo Sanader svojčas dogovarjala o uprizarjanju incidentov v Piranskem zalivu. Zaradi te trditve ga je Janša tožil. Ob dosegu sodne poravnave je Rop dejal, "da obstaja možnost, da je bil zaveden". Vlada je nekdanjega predsednika Slovenije Milana Kučana imenovala za premierjevega posebnega poročevalca o Bosni in Hercegovini. Povedal bo, kaj misli o temeljnih vprašanjih, ki zadevajo prihodnost omenjene nove države. Borut Pahor se je za imenovanje odločil, "ker vlada potrebuje nekoga, ki ima dolgoletne izkušnje, znanje in modrost, da bo lahko pomagal tudi mednarodni skupnosti". Nekdanji svetovalec premierja Sebastjan Jeretič je po odstopu vodje vladnega kabineta Simone Dimic Borutu Pahorju poslal pismo, v katerem je Dimičevo, ki je bila deležna velikega zaupanja, obtožil "laži, groženj in blatenja". Jeretič naj bi po zmagi levice na parlamentarnih volitvah zavrrnil ponujeno mesto v nekem podjetju, ker "ni hotel sodelovati v organiziranem plenjenju države. Zaradi tega so sledile grožnje Dimičeve". V pismu premierju je nadalje zapisal: "Kaj pa si imel v mislih, ko si rekel, da boš sprožil povračilne ukrepe. Boš poslal kriminaliste name in me dal zapreti? " Premier in njegov kabinet pisma in še drugega, ki mu ga je Sebastjan Jeretič poslal pozneje, nista komentirala.

V Slovenijo je po dveh letih delovanja zgolj odpravnikov poslov prispel nov veleposlanik ZDA. To je 58-letni Joseph Mussomeli, ki je bil nazadnje pomočnik vodje ameriške misije v Afganistanu. Ob prihodu v Ljubljano je dejal, da si bo v svojem delovanju najbolj prizadeval za poglobitev gospodarskega sodelovanja med Slovenijo in ZDA. Izrekel pa je tudi kompliment, ki je našim ljudem gotovo bil všeč. Polaskal jih je namreč z besedami, "da je končno prišel v civilizirano državo".

V slovenski Cerkvi bomo v naslednjih dneh zaznamovali pomembno obletnico, ki bo tudi širšega kulturnega in narodnega pomena. Gre za 50-letnico ustanovitve Slovenskega papeškega zavoda Slovenik v Rimu. Deluje kot izobraževalna ustanova duhovnikov, ki jih tja pošiljajo slovenski škofje. Na papeških univerzah si pridobivajo znanje oziroma specializacijo v posameznih teoloških disciplinah. Ko se vrnejo v domovino, navadno postanejo profesorji ali vzgojitelji na teoloških ali drugih cerkvenih ustanovah. Slovesno praznovanje 50-letnice ustanovitve Slovenskega papeškega zavoda Slovenik v Rimu bo v torek, 23. novembra. Zahvalno bogoslužje bo vodil kardinal dr. France Rode, osrednji govor pa bo imel dr. Matija Ogrin s Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Marijan Drobež

V Štanjelu so podelili nagradi Maksa Fabianija

Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, ustanova Maks Fabiani in občina Komen so v Štanjelu podelili nagrado za posebne dosežke na področju urbanizma. Nagrado, ki so jo podelili tretjič, sta si razdelili skupini načrtovalcev, ki so zasnovali urbanistični načrt Novega mesta in idejno zazidalno zasnovo nekdanjega kamnoloma v Podutiku.

Maks Fabiani je v tem kraškem prostoru pustil neizbrisen pečat kot arhitekt in urbanist, pa tudi kot župan; s to nagrado je dobil tudi poklon, ki ga doslej v slovenskem prostoru ni bil deležen, je v pozdravnem nagovoru na slovesnosti dejal komenski župan Uroš Slamič. Nagrado Maksa Fabianija za izjemne dosežke na področju

urbanizma in prostorskega planiranja so začeli podeljevati leta 2006. Ker jo podeljujejo vsaki dve leti, je to šele tretja nagrada zapored. Ker pa je tudi nagrada ogledalo našega časa, kot je v nagovoru poudaril župan, je bilo v zadnjih dveh letih na izbiro manj investicij in s tem tudi manj projektov zaradi gospodarske krize.

"Pomembna lastnost graditve in arhitekture je njena univerzalnost", je poudaril slavnostni govornik, minister za okolje in prostor Roko Žarnić. "Težnja po kakovostno urejenem okolju se vsebinsko prav nič ne razlikuje v Sloveniji ali drugod po svetu, saj gre za lokalni, medlokalni, globalni ali nacionalni okvir in kjer so pravila in vzorci zelo podobni", je dejal Žarnić. Kadar pa zakonsko urejanje preveč popusti, pride po ministrovih besedah do odklonov, ki so v družbi prepoznavni kot ogrožanje osebne in splošne varnosti ali kot nedopusten poseg v okolje. Nasprotno pa pretirano normativno določanje ravnanj in togih tehničnih pravil zavira kreativnost, je končal Žarnić.

Tega pa pri tokratnih nagrajencih ni bilo opaziti. Arhitekt Aleksander Ostan in atelje Ostan Pavlin sta priznanje Maksa Fabianija dobila za idejno zazidalno zasnovo naselja v opuščenem kamnolomu in separaciji v Podutiku pri Ljubljani. Kot je povedal predsednik komisije za podelitev nagrade Andrej Pogačnik, je to odličen primer ponovne uporabe degradiranega urbanega okolja. Ta idejna zasnova je bila predlagana kot slovenska kandidatka za evropsko planersko nagrado in se uvrstila med 28 najboljših.

Drugo priznanje Maksa Fabianija pa je pripadlo avtorjem urbanističnega načrta Novega mesta Izidorju Jerali, Mojci Tavčar ter arhitektkama Liljani Jankovič in Jelki Hudoklin. Urbanistični načrt je že pravno sprejet prostorski akt in je del občinskega prostorskega načrta.

Predlog novega Zakona o verski svobodi v Republiki Sloveniji

Izjava Sveta krščanskih Cerkva in muftija Islamske skupnosti

Svet krščanskih Cerkva v Sloveniji, ki deluje od leta 1994 in ga sestavljajo predstavniki Katoliške Cerkve, Evangeličanske Cerkve in Srbske pravoslavne Cerkve, je na dopisni seji v petek, 5. novembra 2010, sprejel naslednjo izjavo o predlogu novega Zakona o verski svobodi:

Svet krščanskih Cerkva v Sloveniji skupaj z Islamsko skupnostjo izraža zaskrbljenost zaradi načrta Urada Vlade RS za verske skupnosti (UVS), ki namerava sprožiti zakonodajni postopek za novi zakon, ki naj bi nadomestil obstoječi Zakon o verski svobodi (ZVS).

Ustavno sodišče Republike Slovenije je presodilo, da je sedanji ZVS skladen z Ustavo Republike Slovenije, razen v dveh nebistvenih določilih, zato ne vidimo nobenega ustavnopravnega razloga za pisanje novega zakona. Tudi velika večina Cerkva in verskih skupnosti je izrazila svoje zadovoljstvo z obstoječim zakonom, zato ga je neprimerno ukinjati in pisati novega.

Ugotavljamo, da so vse primerljive evropske države v zadovoljstvo Cerkva in verskih skupnosti ter njihovih članov tovrstna vprašanja že zdavnaj uredile. Sodoben zakon o verski svobodi je bil v Državnem zboru Republike Slovenije sprejet komaj 2. februarja 2007, sedanje vodstvo UVS pa ga želi ponovno spremeniti.

Po eni strani ni nobene potrebe po novem zakonu in so izhodišča UVS za novi zakon mestoma celo v nasprotju z ustavnopravnim konceptom verske svobode, po drugi strani pa ta namera lahko vodi k novi politični instrumentalizaciji religije in Cerkva, zato namero o pripravi novega zakona odločno odklanjamo. Predlagamo, da se obstoječi zakon popravi samo v obsegu in členih, kakor zahteva Ustavno sodišče Republike Slovenije.

Svet krščanskih Cerkva v Sloveniji skupaj z Islamsko skupnostjo terja stabilen pravni položaj in uresničitev pravice do pravne varnosti, česar pa nenehno spreminjanje temeljnega zakona, ki opredeljuje izvajanje ene najpomembnejših človekovih pravic, t. j. pravice do verske svobode v vseh njenih štirih razsežnostih: individualni in kolektivni, zasebni in javni, nikakor ne zagotavlja. Odločno odklanjamo politizacijo vere in Cerkva, ki bi jo parlamentarno obravnavanje predvidenega novega zakona dve leti pred državnozborskimi volitvami zagotovo vnovič spodbudilo.

Gledališka skupina KD Brce v Lokvi

V nedeljo, 21. novembra 2010, ob 18. uri bo v Kulturnem domu v Lokvi gledališka skupina KD Brce iz Gabrovice pri Komnu uprizorila komedijo v treh dejanjih Georgesa Feydeaua Krojač za dame. Prevod Tone Smolej, jezikovna obdelava Minu Kjuder. Režiser Sergej Verč, pomočnica režiserja Minu Kjuder.

Zahvalna nedelja

Pismo škofa Metoda Piriha za praznik hvaležnosti Bogu

V Cerkvi na Slovenskem zahvalno nedeljo vsako leto obhajamo na nedeljo po prazniku Vseh svetih. Letos je to bilo 7. novembra.

Praznik zahvale so poznala že starodavna ljudstva, ki so v znamenje zahvale in prošnje za blagoslov darovala ječmenove snope, poljedeljska ljudstva pa so darovala enoletno jagnje. Z nastopom judovstva oziroma z izhodom judovskega ljudstva iz egiptovske sužnosti je zahvala dobila bogoslužni in odrešenjski pomen. Judje se tega dogodka spominjajo ob šotorskem prazniku (prim. 5 Mz 16,13–15 in 4 Mz 29,35–39).

Praznik zahvale je dan hvaležnosti in zahvaljevanja, vendar ne le za letino in pridelke, ki jih je dala narava, ampak tudi za druge darove, npr. za spoznanje, svobodo, dobroto, dom, čas, vero. Zahvala zajema vse naše življenje – vse, kar smo in kar imamo. Cerkev z opozarjanjem na pomen zahvale in hvaležnosti Bogu, stvarstvu in ljudem prebuja in krepi osnovno razsežnost medsebojnih odnosov in jim daje novo kakovost. Najvišja oblika zahvale za kristjane je daritev svete maše, kjer se Bogu Očetu zahvaljujemo za vse, kar nam je podarjeno. Sveta maša je prošnja in zahvala ob enem, zato je praznovanje zahvalne nedelje povezano z bogoslužnim obredom.

Pri svetih mašah na zahvalno nedeljo se verniki, duhovniki in škofje s hvaležno držo zahvalijo drug drugemu in Bogu za vse prejeto v minulem letu. Zahvala bližnjemu pomeni utrjevanje dobrih vezi in graditev občestva. Hvaležnost Bogu pa vse spominja na Darovalca dobrega.

Slovenski škofje ordinariji so ob zahvalni nedelji na vernike v svojih škofijah tudi letos naslovili posebna zahvalna pisma, da s svojimi darovi podpirajo življenje Cerkve.

Škofija Koper

Ko so v jeseni pospravljeni skoraj vsi poljski pridelki, obhajamo na prvo nedeljo v novembru zahvalno nedeljo. Že v Stari zavezi se je Božje ljudstvo zahvaljevalo Bogu za vse pridelke zemlje. Danes se ne zahvaljujemo Bogu le za sadove zemlje, temveč tudi za sadove znanosti, tehnike in kulture. Od Boga je vse, kar smo in kar imamo: življenje, poklic, duhovne in gmotne dobrine.

Letos se zahvaljujem Bogu za 25 let opravljanja škofovske službe, za vse sodelavce, duhovnike, redovnike in laike, za milost, ki vam je bila dana v duhovniškem letu, tako da ste z njo vsestransko obogateli v vsej besedi in vsem spoznanju. Pričevanje o Kristusu se je med vami utrdilo. Zvest je Bog, ki vas je poklical v občestvo s svojim Sinom Jezusom Kristusom (prim. 1 Kor 1,4–9).

S pričevanjem svojega življenja in z navdušenim izvrševanjem svojega poslanstva še bolj zvesto in neutrudno delajmo za prebujanje novih poklicev v naši škofiji!

Zahvaljujem se duhovnikom, ki ste sprejeli premestitve in nove službe. Tako gradite našo škofijsko skupnost. Naj Bog nagradi vsakega od vas, ki ste se kljub pomislekom in težavam v duhu pokorščine opogumili, da sprejmete nove zadolžitve.

Hvala za vse delo, ki ga opravljate duhovniki in verniki v različnih službah za blagor škofije. Bogu smo hvaležni za dvajset novih katehistinj in katehistov, ki so letos diplomirali.

Hvala za vse nabirke in prispevke v korist škofije in vesoljne Cerkve. Gospod naj vas nagradi in blagoslovi!

GORICA Društvo slovenskih ekonomistov v Italiji

Ekonomski forum o vlogi gospodarstva v zamejstvu

Foto DPD

Prejšnji četrtek, 11. novembra, se je v Kulturnem domu v Gorici začel Gospodarski forum v organizaciji Društva slovenskih ekonomistov v Italiji, skupine univerzitetnih študentov ekonomskih ved, ki želijo spodbuditi poglobljeno analizo sedanjega gospodarskega stanja med Slovenci v Italiji.

Gospodarski forum se je začel z zgodovinsko obravnavo nastanka in razvoja slovenskega gospodarstva med Slovenci v Italiji. Moderator okrogle mize, Aljoša Jarc, je v imenu organizatorjev pozdravil publiko, podčrtal namene Društva ter cilje in podal potek Gospodarskega foruma. Pri tem se je zahvalil ustanovam, ki so dale pokroviteljstvo; to so: Urad za Slovence po svetu in v zamejstvu, krovni organizaciji SSO in SKGZ, SDGZ in SGGZ, Čedajska banka-Kmečka banka, Zadružna banka Doberdob-Sovodnje, Primorski dnevnik in Finančna družba KB 1909.

Besedo sta nato imela zgodovinarja Milan Pahor in Branko Marušič, ki sta nastanek in razvoj slovenskega gospodarstva postavila v leto 1848. Pahor se je osredotočil na Tržaško, ki je uživalo prednost, ker se je Trst razvil v glavno pristanišče Avstro-Ogrske, in na vlogo bančništva. Višek je slovensko gospodarstvo na Tržaškem doseglo z Jadransko banko in izgradnjo Narodnega doma. Prva svetovna vojna, propad Avstro-Ogrske, priključitev Italiji ter fašistična represija so vse to uničili. Novo obdobje se je začelo pisati po letu 1945 oz. po letu 1953, ko je Svobodno tržaško ozemlje prešlo pod Italijo. Glavno vlogo je prevzela nekdanja Tržaška kreditna banka, ki je bila ustanovljena na podlagi Londonskega sporazuma.

Prof. Branko Marušič je obravnaval goriško gospodarstvo. Gorica je igrala ključno vlogo kot referenčna točka za Vipavsko dolino in Posočje ter za del Furlanske nižine. Veliko je bilo prizadevanj za razvoj trgovine s poljedelskimi pridelki, ki pa so se izjalovili zaradi slabe logistične povezave z notranjostjo avstro-ogrskega cesarstva. Zelo dobro se je razvila mreža zadružnih posojilnic in obrtniških zadrug. Zaradi bližine Trsta, glavnega avstrijskega pristanišča, se je v Gorici uveljavilo predilništvo. Slovenci so se iz podeželskega prebivalstva začeli razvijati v meščane. Višek je bil dosežen z izgradnjo Trgovskega doma.

Oba posega sta ponudila občinstvu precej zgodovinskih podatkov. Zanimivo pa bi bilo upoštevati gospodarstvo Slovencev v videmski pokrajini in dati večji poudarek povojnemu obdobju po drugi svetovni vojni, še posebno razpadu SFR Jugoslavije in krizi zamejskega bančnega sistema.

Drugi sklop četrtkovega Gospodarskega foruma je obravnaval prostor evroregije Alpe-Jadran. Tomaž Pahor je v imenu organizatorjev predstavil predavateljico Mirjam Božič, direktorico novogoriške Območne gospodarske zbornice za Severno Primorsko, in Flavia Flamia, ravnatelja goriške zveze industrijcev. Božičeva je predstavila stanje novogoriškega gospodarstva pred osamosvojitvijo Slovenije, njegovo reorganizacijo in vstop v EU. Po hudi svetovni gospodarski krizi je čas za usklajen čezmejni nastop, pri čemer bo pomembno sodelovanje pri Evropskem združenju za področno sodelovanje (EZTS). Flavio Flamio je poudaril, kako je bilo goriško gospodarstvo vezano na državno pomoč oz. t. i. "Zono franco". Sedaj je potrebno ovrednotiti obstoječe infrastrukture. Primer tega je slovensko podjetje Seaway, ki je dobršen del proizvodnje plovil preselilo v Tržič, kjer lahko razpolaga z neposrednim stikom z morjem.

Drugi del Gospodarskega foruma bo v četrtek, 25. novembra, v prostorih Kulturnega doma v Gorici.

JČ

Problem motenj spanja in nespečnosti

Za dolgo in dobro življenje je dovolj pet ur spanja

Spanje je pomemben dejavnik pri zdravju, saj potekajo med njim procesi obnavljanja telesa oz. samozdravljenja. Dober spanec pomeni hkrati zdrav počitek, brez zbujanj. Slabo spanje pa lahko postane zdravstveni problem, ki muči velik del ljudi industrializiranih in naprednih držav. Glavne težave v spanju se pokažejo v primanjkovanju števila ur, ki jih prespimo, in v kvaliteti spanja.

Težko je govoriti o priporočljivi dolžini nočnega spanca: čas spanja je pri posameznikih lahko zelo različen, vsekakor ne moremo govoriti o patologiji, če prespane ure zadovoljujejo potrebo osebe - za dobro duševno in telesno počutje je potreben zadosten in pomirjajoč spanec. Motnje v spanju pa obstajajo, če je opazen njihov negativni vpliv na koncentracijo, delo in socialno življenje. Dnevni cikel, ki vključuje spanje in aktivni del dneva oz. budnost, imenujemo cirkadiani ritem ali biološka ura. Temu ciklu so podrejeni telesna temperatura, izločanje določenih hormonov, fizična moč, menjavanje budnosti in spanja.

Mednarodna razvrstitev opredeljuje 85 vrst motenj spanja. Nespečnost nastane zaradi različnih razlogov: lahko je posledica drugih duševnih težav, stresnih situacij, fizičnih bolezni in poškodb, uporabe določenih zdravil, mamil ali anomalij v biološki uri posameznika. Simptome nespečnosti lahko opredelimo glede na njihovo pogostost in intenzivnost. Nespečnost je lahko prehodna (traja le nekaj dni) in kratkotrajna (največ tri tedne), če se po odstranitvi vzroka ali po prilagoditvi na nove razmere moteni spanec vrne v normalnega, kronična ali dolgotrajna nespečnost pa traja več kot tri tedne.

Za ljudi, ki trpijo za nespečnostjo, je izrednega pomena, da najdejo učinkovito zdravljenje za svojo težavo, saj neprestana nenaspanost in utrujenost lahko privedeta do depresije in drugih duševnih težav. Ker je vzrokov za nespečnost več, je tudi zdravljenje različno. Za zdaj ne obstaja ena sama terapija, ki bi dobro učinkovala na večino motenj v spanju. Raziskave so pokazale, da v lažjih primerih lahko z različnimi psihološkimi tehnikami, s spremembo navad in načinom življenja dosežemo dobro spanje in tako uspešno zdravimo nespečnost. Ali spimo dobro ali slabo, je lahko odvisno tudi od prehranjevalnih navad. Za dobro spanje potrebujemo izkoristljive beljakovine, ki so v mleku, jogurtu, sirotki, in nekaj sladkega. Za budnost pa je priporočljivo uživanje sadja in zelenjave, kot so paradižnik, korenje, zelena, rdeča pesa.

Za kronično nespečnost lahko pomagajo psihoterapija ali zdravila, ki jih imenujemo hipnotiki. Za uporabo le-teh sta potrebna previdnost in posvet z zdravnikom, ki bo za opredelitev vrste nespečnosti uporabil različne tehnike za merjenje elektrofizioloških parametrov med spanjem in nato predpisal najbolj učinkovito zdravilo. Pri psihoterapiji obstaja več pristopov, npr. vedenjske terapije, ki uporabljajo različne hipnotične sprostitvene tehnike.

Vsekakor za vse ljudi, ki ne morejo dobro spati, prihaja iz ZDA pozitivna novica: v University of California v San Diegu so znanstveniki po štirinajstletnem študiju dokazali, da za dobro in dolgo življenje zadostuje od pet do šest ur in trideset minut spanja vsako noč. Pred to raziskavo so zdravniki trdili, da je potrebnih najmanj sedem ur in trideset minut, da se izognemo boleznim srca in ožilja in podaljšamo življenjsko dobo. Psihiater Daniel Kripke in kolegi v Sandiegu so najprej vprašali štiristo prostovoljcev o njihovih spalnih navadah, nato pa so uporabili monitoriranje spanja in delovanja srca med spanjem. Opazili so, da je bila v štirinajstih letih študija smrtnost večja med osebami, ki so spale manj kot pet ali več kot šest ur in trideset minut na noč.

Katja Ferletič

V organizaciji Unesca

Teden vzgoje o zdržnem razvoju

Teden med 8. in 14. novembrom je Unesco posvetil vzgoji o zdržnem razvoju, podrobneje o temi o lažnosti premikanja, s podnaslovom *Protislovnost mobilnosti ljudi in dobrin*. Dogodek, ki ga promovira in koordinira Nacionalna komisija Unesco za Italijo, podpira nove pristope in uporabo skupnih prostorov, da bi zadostili potrebam današnje družbe po mobilnosti brez negativnih učinkov na kakovost življenja, zdravja in življenjskih dobrin. Mediateke v FJK in Deželni laboratorij za okoljevarstveno vzgojo (LaREA – ARPA FJK) podpirajo Unescova prizadevanja s številnimi dogodki, na katerih predstavljajo filme, ki obravnavajo temo mobilnosti. Prireditve je v goriški pokrajini organizirala Mediateca GO, ki deluje kot večnamensko središče za širjenje filmske kulture. V Tednu vzgoje o zdržnem razvoju je pripravila bogat program dokumentarnih filmov in drugih pobud. 11. novembra si je v goriškem Kinemaxu višješolska mladina ogledala film No impact man v režiji Laure Gabbert in Justina Scheina. Projekciji je sledilo srečanje s pisateljem Robertom Rizzom, ki ga je predstavil Paolo Fedrigo (LaREA - ARPA FJK). Istega dne je bil v Kinemaxu Tržič na sporedu film Terra madre v režiji Ermanna Olmija. Srečanje sta uvedla Sergio Sichenze, predsednik LaREA - ARPA FJK, in Roy Menarini, predsednik goriške pokrajinske mediateke. Sledilo je srečanje, na katerem sta sodelovala Francesco Benino, lastnik kmetije "Orto di Margot", in Maxx Plett, predsednik SlowFooda FJK. 12. novembra pa so predvajali film Trenutek reke /Il tempo del fiume v režiji Anje Medved in Nadje Velušček. Prireditev se je končala v knjigarni Ubik s predstavitvijo knjige Guida all'auto ecologica: i prodotti di oggi e le idee per il futuro, ki jo je napisal Roberto Rizzo.

Kratki

Domena. si med najbolj varnimi na svetu

Slovenska domena. si je med najbolj varnimi na svetu; to je razvidno iz letnega poročila o izpostavljenosti nacionalnih in generičnih vrhnjih domen potencialnim tveganjem, ki ga je objavilo ameriško podjetje s področja računalniške varnosti McAfee.

Kot so pred dnevi na svoji spletni strani zapisali v javnem zavodu Akademska in raziskovalna mreža Slovenije (Arnes), se je slovenska domena. si na zemljevidu svetovnega spleta uvrstila med prvo deseterico najbolj varnih domen.

Raziskava vključuje 106 vrhnjih domen in več kot 27 milijonov spletnih strani, slovenska domena. si pa se je uvrstila na 97. mesto, torej na sam rep lestvice potencialno nevarnih domen.

Kot najbolj tvegana je ocenjena generična domena. com, sledijo ji. info,. vn (Vietnam) in.

cm (Kamerun). Med najbolj varne pa sodijo. travel,. edu,. jp (Japonska),. hr (Hrvaška) in. ie (Irska).

John Lennon bo na spominskem kovancu

V čast glasbeni ikoni Johnu Lennonu je kraljeva kovnica v Veliki Britaniji izdala spominski kovanec z njegovo podobo. Lennona so izbrali prek javnega glasovanja, na katerem je nekdanji Beatle premagal pisateljico Jane Austen in druge velikane britanske kulture.

Spominski kovanec z nominalno vrednostjo pet funtov bo šel v prodajo v omejeni izdaji, zbiratelji pa bodo zanj morali odšteti 44,99 funta.

Nekdanji član glasbene skupine The Beatles se bo tako pridružil Williamu Shakespearu, Winstonu Churchillu, Charlesu Darwinu in Florence Nightinghale, katerih podobe so že krasile spominske kovance. Lennona bodo prikazali z dolgimi lasmi in zalizci ter značilnimi okroglimi očali.

NOVI GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.
Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 16. novembra, ob 14. uri.

Tudi v deževnih dneh rabimo oddih

Portorož malo drugače

Jesen in zima sta predvsem zadnja leta, ko prevladuje močno deževje, za pohodnike in ljubitelje gibanja na svežem zraku dokaj neprijazen čas. Kljub temu ne gre obupati, niti zapirati se v zatohle prostore in se popolnoma odreči hoji in gibanju. Meni je v tem letnem času najbolj lepo ob morju, po možnosti, kjer so pešpoti asfaltirane in mi je zato prihranjeno čofotanje po blatu in brozgi.

O Parenzani na Hrvaškem sem že nekajkrat pisala, lep, za turobne zimske dni nadvse primeren del te poti pa je tudi v Sloveniji. Ob dežju mi je najbolj pri srcu trasa od Strunjana do Portoroža, del lete, točneje 550 metrov, poteka celo po osvetljenem, varnem predoru, tako da smo na suhem in brez skrbi pred nevihtami.

Izhodišče za izlet je Strunjan, kjer ni težko najti parkirišče za jeklenega konjička; če imamo še kaj časa na razpolago in če je vreme lepo (paziti moramo namreč na blato), si lahko ogledamo še strunjanski park in edino morsko laguno na slovenski obali, zaliv Stjuža, kjer čez leto živi več kot 270 vrst ptic, jesen in zima pa nas bosta razveselila z velikimi in malimi čapljami ter nekaterimi selivkami. Strunjan je sicer eden najlepših in najbolje ohranjenih predelov slovenske obale, ki ga divja cementifikacija, tudi zaradi posebne zaščite, še ni tako hudo načela, kot denimo Piran in Portorož. Zaščitenih je namreč dobrih 650 hektarjev primorske krajine, status naravnega spomenika pa ima celo pinijev drevored, ki poleti nudi užitek in osvežitev številnim turistom. Drevored šteje kar 116 košatih in sorazmerno zdravih pinijevih dreves in je med najbolje ohranjenimi v Sloveniji.

No, cesto bomo prečkali ravno v objemu pinij, biti pa moramo previdni, ker je promet gost in neprevidnih voznikov nikoli ne manjka. Še nekaj sto metrov gremo naprej med njivami in oljkami in že smo v tunelu, ki nas bo v četrt ure popeljal v sam center Portoroža.

Portorož, kamor poleti nikoli ne zahajam, je pozimi kar prijeten cilj za nedeljski izlet. Promenada ob morju je enkratna, če dežuje, lahko spijemo kavo ali pokusimo torto v enem izmed številnih hotelov in slaščičarn, morje in lepa turistična plaža pa imata v teh mesecih pridih davne preteklosti, ko je bil Portorož letovišče za izbrance in petičneže. Sicer so morski zrak, izredno milo podnebje, pa zavetni zaliv privabili že stare Rimljane, ki so si tu zgradili bogate vile, imenovane vilae rusticae, v kasnejšem času pa so tu začeli rasti samostani, cerkve in hiše kolonov.

Morska laguna Stjuža in parkirišče ter cesta

Mestece, o katerem mnogi mislijo, da ima ime po številnih nasadih z vrtnicami, je v resnici nastalo v zalivu, kjer je najstarejša cerkvica nosila ime ravno po Mariji Rožnovenski, Sancta Maria Roxe, zgrajena je bila v začetku 13. stoletja. Po njej je nekaj let kasneje dobil ime zaliv in nato še nastajajoče mesto, ki ga v starih zapisih imenujejo Portus sanctae Mariae de Rosa.

Najpomembnejšo vlogo v zgodovini Portoroža je igral samostan sv. Lovrenca, kjer so benediktinski menihi z zelo koncentrirano morsko vodo, s slanico, kateri so dodajali solinsko črno blato, zdravili revmatične bolezni, vodenico in drugo.

Pravi razcvet turizma in zdravilstva pa je mestece doživelo pod Avstro-Ogrsko, in sicer v drugi polovici 19. stoletja, ko je zdravnik Giovanni Lugnano, doma iz Pirana, pričel s pomočjo blata in vode zdraviti revmatske in druge bolezni. Sloves solinskih snovi je kmalu spodbudil piranske petičneže in podjetnike, da so začeli s pomočjo delniške družbe konec devetnajstega stoletja graditi zdravilišče in kopališče; bogate družine, kot so rodbine Antonelli, Dragovina, Furian, Rastelli, Salvetti in druge, pa so si tu gradile prestižne vile. Nekatere izmed njih stojijo še danes.

"Porto Rosae" je bil z državnim zakonom Ministrstva za notranje zadeve 25. julija 1897 tudi uradno razglašen za zdraviliški kraj, neka avstrijska podjetniška družba pa je ravno tedaj začela graditi čudovito klasično zgradbo "Beli križ", namenjeno zdravilišču za oficirje. To je bil osnutek današnjega hotela Palace. Ta je bil dokončan in je v vsej svoji lepoti zablestel 20. avgusta 1910, že ob odprtju pa so ga razglasili za najlepši hotel ob Jadranski obali. Kot vemo, se je zadnja obnova tega prekrasnega hotela končala ravno pred dobrim letom. V celoti je bila ohranjena konstrukcija fasade, novi del, ki so ga hotelu dodali, da bi povečali kapacitete, pa po mojem mnenju kar lepo dopolnjuje konstrukcijo.

No, ko si v Portorožu ogledamo vse te znamenitosti, se lahko po obalni promenadi odpravimo do Pirana ali pa do Lucije. Mir, brezvetrje in prijetna temperatura nas bodo nekoliko okrepčali, nam vlili novih moči in nas opogumili, da bomo lažje prenašali zimske tegobe in napore novega delovnega tedna.

Suzi Pertot

Knjiga trinajstih zgodb nogometašev iz naše dežele

Figli di un gol minore: tudi Slovenec Lorenzi in drugi člani naših enajsteric

Na knjižnem trgu pri nas se je zadnje dni pojavila drobna zbirka trinajstih zgodb nogometašev iz naše dežele (pretežno iz Trsta), ki so kot mladinci kazali izjemen talent, a iz različnih razlogov niso prodrli v svetu poklicnega športa. Knjigo "Figli di un gol minore" - Sinovi manjšega gola (založba Mittelcom, 10,80 evrov) je ob 50. rojstnem dnevu napisal temperamentni tržaški športni novinar Francesco Cardella, ki kot svobodni kronist dnevnika Il Piccolo že celo desetletje spremlja nastope košarkarjev Jadrana in Bora, pa tudi iz nedelje v nedeljo tekme krajevnega amaterskega nogometa.

Knjiga je zanimiva tudi za našo rubriko, saj je avtor v njej med drugimi obnovil zgodbo Slovenca s Katinare Giorgia Lorenzija in številnih drugih italijanskih nogometašev, ki so branili ali še danes branijo barve naših klubov. To so na primer današnja stebra Krasa Gabriele Giacomi in Brega Giuliano Cermelj (tudi že pri Gaji, Krasu in Vesni) in nekdanji člani zamejskih enajsteric Elvio Di Donato (Zarja/Gaja, Vesna), Sandro Giorgi (Kras), Christian Fantina (Zarja/Gaja) in vratar Max Samsa (Vesna).

Posebej romantično je predstavljena Lorenzijeva življenjska pot. Letnik 1979, je že od malih nog kazal nadpovprečno nadarjenost (vitka postava, trenirana pljuča, prirojen talent za igro), ko je začel pri Borovih cicibanih na dvoru pokojnega predsednika nogometnega odseka na Prvem maju Borisa Krapeža. Preko mladinskih vrst Zarje se je bliskovito dokopal do tedaj vodilne slovenske članske ekipe, kot najstnik pa se je udeležil tudi neuspelega selekcijskega treninga pri Milanu. Po mnenju izvedencev je imel vse možnosti, da bi postal drugoligaški poklicni igralec, vendar kot mladenič je športno dejavnost vseskozi podrejal zabavi, družbi, razposajenosti. Asketskega življenja profesionalnega športnika ni nikoli sprejel, tako da ni v bistvu nikoli presegel deželne ravni z igranjem v promocijski ligi z Zarjo in nato v elitni v dresih Zarje/Gaje in Krasa. Dokončno mu je vrata v poklicni nogomet mogoče zaprla huda poškodba kolena, ki jo je zadobil v prometni nesreči z motorjem po prekrokani noči. Ko sedaj Giorgio Lorenzi uspešno upravlja družinsko gostilno na domači Katinari, ne objokuje zamujenih priložnosti. Zaveda se, da je imel možnost v športu doseči precej več, srečen pa je, da je vedno živel v svojem slogu in je obenem v teh letih prepotoval svet "po dolgem in po čez".

Ostala poglavja so v bistvu podobna, čeprav se življenjske zgodbe med sabo razlikujejo. Najbolj nenavadna je pot Tržačana Vittoria Godinija, sedaj starega 90 let, ki je pred drugo svetovno vojno igral v italijanski A-ligi v času Nerea Rocca, nato pa postal duhovnik in še danes, kot pravi, sanja o svoji zadnji nogometni tekmi. Drugače so bili protagonisti v objektivno težavnem svetu vrhunskega nogometa v Italiji žrtve svojih mladostnih muh, pomanjkanja samozavesti, motivacije in poguma, pa tudi preštevilnih mešetarjev ali zahrbtnih poškodb. Cardella vse obravnava z velikim spoštovanjem in občutljivostjo, se pravi v prvi vrsti kot može, ki so vsekakor po drugih poteh imeli obilo zadoščenj v življenju, pa čeprav so naposled s črno-belo žogo izstopali (in marsikdo še danes) le na lokalni ravni.

Ostali zbrani junaki so Claudio Bianco, Massimo Brugnolo, Fabrizio Damiani, Daniele Moffa in Omar Rossi. Avtor si nadeja, da bi polagoma seznam z novo izdajo še dopolnil z dodatnimi zaslužnimi imeni. Knjigo so podprle Dežela, tržaška Pokrajina in Občina, na predstavitvi v tržaškem hotelu Milano je bilo res veliko predstavnikov političnih in športnih oblasti, avtorjevih kolegov (s Cardello se je pogovarjal poklicni gledališki igralec Francesco Gusnetta), prisotna pa je bila tudi glavnina nogometašev, o katerih teče beseda v berljivi in nevsakdanji knjižici.

HC

HOKEJ IN LINE
A1 liga: Polet Kwins - Milano 24 Quanta 3:7
TENIS
Ženska A2 liga - Play-out: Gaja - Casale 2:2
Gaja je izpadla v B ligo.
NOGOMET
D liga: Kras - Union Quinto 2:1
Promocijska liga: Juventina - Vesna 0:1
1. amaterska liga: Primorec - Turriaco 3:0, Sovodnje - Isontina 3:2
2. amaterska liga: Primorje - Breg 1:2, Zarja/Gaja - Fiumicello 3:2
3. amaterska liga: Villa - Mladost 1:1
KOŠARKA
C1 liga: Venezia - Jadran 69:49
C2 liga: Muggia - Breg 69:71, Cormons - Bor 85:58
D liga: Goriziana - Kontovel 51:68
ODBOJKA
Moška C liga: Basiliano - Sloga Tabor 0:3, Lignano - Soča 3:1, Ferroalluminio - Sloga 3:1
Ženska D liga: Bor - Kontovel 3:1
Moška D liga: Olympia - Altura 3:0, Naš Prapor - Porcia 0:3

Z 8. strani

Kateheti goriške nadškofije pri kolegih...

V idealni situaciji so vsi soudeleženi v tem procesu pripravljeni sodelovati. Zelo pomembna je vloga duhovnika; čeprav iz raznih razlogov ni prisoten na sestankih, vseeno poskrbi, da vsi čutijo njegovo zanimanje in prizadevnost, in pokaže, da mu je pobuda pri srcu. Tako se npr. pri starših in otrocih/mladostnikih redno pozanima o poteku sestankov, s kateheti pa načrtuje in preverja prehojeno pot. Ob poslušanju se je marsikdo vprašal, ali sploh obstaja taka idealna župnija, v kateri so vsi v katehezo vpleteni dejavniki navdušeni in radi sodelujejo, ne da bi jih morali prepričevati o utemeljenosti postopka. Povedano nam je bilo, da so bile predstavljene izkušnje izvedene v povprečno majhni župniji (okrog 1500-2000 ljudi), kjer so kateheti vključeni v vaško življenje. Situacija torej, ki spominja na naše župnije in našo slovensko stvarnost, kjer se vsi poznamo in točno vemo, kaj vsakdo izmed nas počne in s čim se ukvarja. Katehet Paolo je k našim pomislekom pripomnil, da tudi po njihovih župnijah ni vedno vse lahko in enostavno. Škofijski katehetski urad s sodelavci pa se zaveda, da je to cilj, h kateremu morajo stremeti. Tajnica katehetskega urada Michela ter kateheta Giuliana in Paolo so nam z navdušenim pričevanjem o svojem delu podčrtali še eno resnico, ki se je mora vsak pastoralni delavec zavedati: le eden je učitelj, Gospod. Katehet Paolo je za konec povedal še matematično katehetsko formulo uspešne kateheze. Takole se glasi On + (X Otrok/Mladostikov + 2X Staršev + Župnik) + veselje in navdušenje kateheta. Iskreno pričevanje Giuliane in Paola je bilo jasen dokaz, da ju je srečanje z Gospodom povsem očaralo in prevzelo, da sta prav zaradi te izkušnje pripravljena ves prosti čas posvetiti tistim, ki so jim zaupani, in njihovim staršem.

Pričevanje katehetov iz Concordie nas je močno prevzelo. Vsakdo izmed prisotnih je navedene vsebine skušal prenesti v realnost svoje župnije. Obenem pa smo se vprašali, ali smo res pripravljeni naš prosti čas posvetiti katehezi, kot to počneta Giuliana in Paolo, koliko nas je s svojo ljubeznijo prevzel Gospod, da del svojega časa posvetimo pastoralnemu delu v župniji. Vprašali smo se, kje je izvirni problem. Zakaj v naših župnijah primanjkuje pastoralnih delavcev? Ali zato, ker smo vsi preveč obremenjeni in nimamo časa za to, ali ker vsi mi, ki se ukvarjamo s pastoralo, ne znamo navdušiti mladih in manj mladih za Gospoda do take mere, da bi bili pripravljeni darovati nekaj svojega časa za oznanjevanje tega, kar smo sami spoznali.

Taka in podobna mnenja smo si udeleženci izmenjali v avtu na poti iz Concordie proti Pordenonu in tamkajšnje stolnice, kamor nas je pripeljala pot po krajšem sprehodu po mestu in ogledu arheoloških ostankov starega rimskega mesta.

V stolnici so nas pričakali ravnatelj katehetskega urada iz Pordenona g. Marino Rossi in tri katehistinje iz severnega predela škofije, iz dekanije Maniago. Pogovor je tokrat stekel o povezovanju med župnijami. Že spet zelo aktualna in pereča tema tudi v naši škofiji. Kako doseči povezovanje med manjšimi župnijami, ki so oddaljene od centra škofije, kako doseči povezanost s škofijsko stvarnostjo ter ovrednotiti specifičnost območja in ljudi, ki tam živijo in delujejo? Enostavno! Tako, da pričnemo skupaj načrtovati določene dejavnosti, organiziramo izpopolnjevalne tečaje, omogočimo srečevanje ljudi. Že spet recept, ki je glede na sestavine povsem logičen in enostaven, v praksi; še posebno, če gledamo na našo krajevno stvarnost, pa še zdaleč ne samoumeven. Kaj torej? Osebno menim, in to so mi na neki način potrdili tudi naši sogovorniki, da je potrebno narediti prvi, pogumen korak. Potrebno je pač pričeti, nekdo mora sprožiti pobudo. V primeru Maniaga je bil to škofijski katehetski urad. V primeru naše krajevne cerkvene stvarnosti bi morala to vlogo prevzeti lani ustanovljena slovenska pastoralna cona, ki naj bi zaobjemala vse slovenske vernike naše škofije.

Devinski dekanat, v katerem delujem, žal nima stika z goriško stvarnostjo. Naši mladi se šolajo v Trstu, pripadajo tržaški skavtski organizaciji, župnije so raztresene, majhne in s prevoznimi sredstvi slabo povezane. Kaj torej? Lahko bi se povezali na dekanijski ravni. Nekaj takega smo sicer v bolj skromni obliki skušali nastaviti v lanskem pastoralnem letu v župnijah Devin in Nabrežina, a prepričana sem, da to ni dovolj. Opaziti je določen razkorak. Šolsko izobraževalna pot naših otrok in mladih v glavnem vodi proti Trstu, versko pa so se naše župnije vedno čutile vezane na Gorico in goriško Cerkev. Prav bi torej bilo, da bi prišlo do organizirane povezave celotne slovenske kateheze naše škofije od Krmina do Zgonika.

Srečanje s kateheti iz škofije Concordia-Pordenon me je prepričalo, da se lahko z malo dobre volje in požrtvovalnosti veliko naredi. Potrebno je pričeti. Če je katehet Paolo v Concordii končal z matematičnim obrazcem, bi se srečanje v Pordenonu in to razmišljanje lahko končali z mislijo na fizikalni pojav, ko padec prve ploščice domina v vrsti sproži padec vseh ostalih, seveda če gre v pravo smer.

GORICA Pričevanja z romanja v Kompostelo

"Buen Camino"!

V Jakobovem letu, le nekaj dni po papeževem obisku v Kompostelo, je Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici priredil v sodelovanju z duhovnijo sv. Ivana večer, posvečen znameniti evropski romarski poti. O njej so spregovorili trije Goričani, ki so osebno uresničili ta posebni podvig.

T. i. "Camino" je najbolj znana pešpot na svetu, nekdaj izrazito romarska, danes pa priložnost za treking in cenene počitnice z bogato turistično ponudbo, je povedal Bernard Spazzapan, upokojen zdravnik, ki je spomladi 2008 v 29 dneh prehodil okrog 800 km od francoske strani Pirenejev do svetišča v severozahodni Španiji. Ob predvajanju diapozitivov je prikazal njegovo zgodovino in pomen, pa tudi navedel vrsto zanimivosti in koristnih napotkov za tiste, ki bi se radi preizkusili. Motivacije so lahko zelo različne, je dodal: versko-duhovne, kulturno-zgodovinske, športno-rekreacijske ali še druge. Če gre kdo tja iskat vero, je rekel, bo prej našel marsikaj drugega, saj je med današnjimi romarji, katerih število v zadnjih desetletjih stalno narašča, več novodobnega iskanja posebnih energij kot pa pristnega krščanskega verovanja. Še najbolj zanimivo je bilo zanj srečevanje in spoznavanje ljudi z vsega sveta, pa tudi sama pot. Ani Saksida, katehistinja, se je avgusta letos odpravila na pot s skupino 8 kolesarjev v organizaciji društva Koloman iz Kranja. Tudi ona je z velikim navdušenjem pokazala svoje slike z utrinki s poti sredi neskončnih žitnih polj, mimo kulturnih znamenitosti in z živim spominom na prisrčna srečanja z ljudmi na poti. "Ni bilo vse prijetno", je rekla, "in vendar je bilo popolno, izredno me je obogatilo". Reči, da je bilo "lepo", je po njenem mnenju pomanjkljivo.

"Še pred enim letom o Caminu dejansko nisem vedel nič", je nato povedal Niko Klanjšček. Ko so mu ob upokojitvi podarili kolo, je malo za šalo malo zares rekel, da bi lahko šel v Kompostelo. To je naposled res storil, saj je septembra - po dobri pripravi - v 15 dneh prekolesaril 840 km. V tem času je marsikaj doživel in videl, med drugim obred v svetišču z ogromno kadilnico, ki jo poganja osem cerkovnikov, Atlantski ocean v Fenisteri, na poti domov pa katedralo Sagrada Familia v Barceloni.

Predsednica Kulturnega centra Lojze Bratuž Franka Žgavec in direktor Kulturnega doma Gorica Igor Komel sta se srečala v petek, 12. novembra. V duhu plodnega in konstruktivnega dialoga sta se v prisotnosti odbornikov in sotrudnikov pogovorila o nadaljnjem še tesnejšem sodelovanju, ki je že dobro, in o potrebi, da se ta prizadevanja še nadgradijo. V času, ko ekonomska kriza in krčenje prispevkov vedno bolj ogrožajo naše kulturno delovanje, želita dve osrednji goriški kulturni ustanovi enotno kljubovati novim izzivom in spodbuditi treznejši razmislek o naši stvarnosti.

Galerija Tir v Kulturnem centru Mostovna v Solkanu

Večplastnost celote na razstavi skupine 12. poteza

V galeriji Tir Kulturnega centra Mostovna v Solkanu je bilo v četrtek, 11. novembra, odprtje slikarske razstave skupine 12. poteza. Avtorje in njihova dela sta predstavili kustosinja galerije Katarina Brešan in članica skupine Pia Zavrtanik. Katarina Brešan in mentorica skupine Breda Čuk sta skupaj pripravili tekst za predstavitev in sta v njem zapisali:

"V skupini z imenom 12. poteza deluje dvanajst slikarjev, dvanajst različnih ljudi, ki vsak na svoj način pristopajo k slikarstvu. Njeni člani so diplomanti Visoke šole za risanje in slikanje ter Akademije za likovno umetnost. Začeli so sodelovati na občasnih skupinskih razstavah, kjer so se individualno predstavljali vsak s svojimi deli, nato so se povezali v skupino. Zanje je značilno, da izberejo skupno tematiko, motiv, ki ga nato vsak razvije, naslika s svojo likovno tehniko. Tako nastane dvanajst različnih slik istega formata (ki je tudi že vnaprej določen), dvanajst samostojnih del, ki obenem sestavljajo tematsko razstavo. Avtorje predvsem zanima, ali lahko ustvarjalci, tako kot znanstveniki, združijo moči in znanje, da dosežejo boljše rezultate, saj ne priznavajo individualizma. Zavedajo se energije, ki se pretaka med njimi, in razmišljajo o razmerju med posameznikom ter skupino. V skupnem ustvarjalnem procesu je pomemben vsak, tudi najmanjši člen.

Za projekt Svetilnik je nastalo štiriindvajset slik, vsak avtor je izdelal dve, eno črno-belo in eno barvno – isti motiv je podvojen in pomnožen. Monokromne in barvne različice zbujajo zelo različne občutke ter dajejo povsem drugačne poudarke. Vsako platno opisuje osebno doživetje slikarja, odraža posameznikovo zavedanje o svetu in njegov odnos do resničnosti. Svetilnik, ki se štiriindvajsetkrat ponovi, je vsakič drugačen. Spremenjen je zaradi izbora barvne lestvice, barvnega nanosa, teksture, prostorskega oblikovanja, poudarka ali odpovedovanja perspektivi, različnih risarskih ali slikarskih elementov. Zgradba svetilnika je posameznega slikarja nagovorila iz drugačnega razloga, v njem je zbudila samo njemu lastne spomine in asociacije. Te pa so izražene skozi formo, ne skozi vsebino, zato je pomembno, kako je motiv naslikan.

Slika The Street stops here iz projekta Cinemascope prikazuje še en zanimiv pristop skupinskega dela. Dvanajst pokončnih platen – vsako je naslikal en avtor – sestavlja celoto, pogled na mestno ulico. Skupina se v zadnjem času posveča velikim formatom in razgibanim kompozicijam.

Osnovna geometrijska oblika platna pomeni modul, ki ga lahko prosto sestavljajo v vedno nove formalne in vsebinske povezave. Pri vsaki seriji pridejo tako do izraza zunanja oblika, barve, ista motivika in vsakič drugačna notranja struktura. Sestavljene slike nastopijo najprej s svojo mogočnostjo in razsežnostjo, v naslednjem trenutku pa se uveljavijo detajli posameznikovega dela. Znotraj kompozicije se odigrava odnos posameznika do skupine; razgibani deli notranje strukture se sestavljajo v ritmično, dinamično celoto, ki spominja na resnično družbo, zgrajeno iz različnih ljudi. 12. poteza prenaša na platna svoj pogled na življenje. Z iskrenostjo izraža lastno resnico o današnjem svetu, v katerem je potrebno, da se vsi delčki povežejo v celoto".

GORICA Kulturni dom

Prireditve ob 29-letnici pestrega delovanja

V mali dvorani Kulturnega doma so v torek, 9. novembra, predstavili spored prireditev, ki bodo obeležile 29. sezono delovanja goriškega Kulturnega doma. Kot je poudaril ravnatelj Igor Komel, se bo tudi letos zvrstilo kar nekaj kulturnih dogodkov, ki bodo potrdili pestrost delovanja Kulturnega doma. Podčrtal je predvsem to, da sodeluje pri tem kar deset organizacij, kar je zelo pomembno v današnjem času finančne krize in krčenja sredstev, saj se s sodelovanjem lahko vseeno izpelje program in se doseže tudi kakovostnejša raven. To bi moralo biti vodilo slovenskega kulturnega delovanja v našem mestu, pa tudi širšega. Gorica ponuja vsako sezono pisano pahljačo prireditev, kar pomeni, da kultura kljub krizi odigrava izredno pomembno vlogo in ljudje jo potrebujejo.

Osrednja prireditev 29. sezone Kulturnega doma bo razstava del umetnika Klavdija Palčiča v ponedeljek, 22. novembra, ob 18. uri. Kot je povedal likovni kritik Joško Vetrih, bo to zadnja izmed razstav ob Palčičevem 70. jubileju. Pod naslovom Pripovedna prehajanja bodo tokrat na ogled ilustracije, s katerimi je umetnik požlahtnil knjige za otroke raznih slovenskih avtorjev, pa tudi za otroške revije (vselej je prisoten v Galebu). Značilnost teh ilustracij, je dejal Vetrih, je pisana paleta barv, v kateri pride do izraza Palčičeva risarska spretnost. Razstavo prirejajo Kulturni dom, SKGZ in ZSKD pod pokroviteljstvom Dežele FJK, goriške občine in pokrajine. V načrtu imajo tudi razstavo Demetrija Ceja. Ob njegovi 80-letnici naj bi z goriško posoško knjižnico razstavili njegove prispevke za gledališče. S pokrajinskim muzejem pa pripravljajo monografijo slikarja Rudolfa Saksida ob 100-letnici njegove rojstva, ki bo l. 2013.

V torek, 23. novembra, ob 20.30 bo na sporedu nevsakdanji glasbeni dogodek. Prvič bo v Gorici nastopila avstrijska skupina Global Kryner izpod Karavank, ki navdušuje odre po vsej Evropi. O tem gostovanju je spregovoril predsednik ZSKD Marino Marsič. Naglasil je svojevrsten slog te skupine, ki se navdihuje ob Avsenikih, temu gorenjskemu stilu pa dodaja prvine popa, jazza... Vstopnina koncerta bo znašala 15. evrov, znižana pa 10.

Kulturni dom namenja decembrski popoldan, v četrtek, 2., najmlajšim obiskovalcem. V goste bo prišel otrokom zelo dobro poznani animator, igralec Sten Vilar iz Ljubljane, ki bo predstavil svojo zadnjo otroško slikanico Kdo si dedek Mraz? z ilustracijami Igorja Ribičiča. O tem je spregovorila Kristina Knez, ravnateljica Dijaškega doma S. Gregorčič iz Gorice, ki je s Športnim združenjem Dom –Gorica sopriredilelj te predstavitve. O sami knjigi je Knezova dejala, da želi avtor v njej skozi pripoved o enoletnem doživljanju družine predvsem osvetliti vrednote, ki jih je potrošniška družba postavila v kot. Otroci naj bi ob njeni vsebini v božičnem času spet doživljali toplino in radost, ki bi ju morali prinašati prazniki, kot so ju nekoč predvsem v tradiciji slovenskega podeželja.

Mladi bodo prišli na svoj račun v petek, 14. januarja, ko bo koncert ob predstavitvi zgoščenke Tekočina zamejske glasbene skupine Vulture&The Guru, predstavnik katere, Peter Gergolet, je bil prisoten na tiskovni konferenci.

Poleg navedenega bodo v sezoni Kulturnega doma glasbeni večeri festivala Across the Border, GoGospel, predstave Komigo in še druge ponudbe.

Iva Koršič

Knjiga o Šempetru

Župnija Šempeter pri Gorici skozi stoletja

V hiši Ascoli (ul. Ascoli 2) v Gorici bodo v četrtek, 25. novembra, ob 17.30 predstavili knjigo Župnija Šempeter pri Gorici skozi stoletja, ki je izšla junija letos. O publikaciji, ki jo je uredila Mateja Poljšak Furlan in vsebuje tekste zgodovinarjev Renata Podbersiča in Vojka Pavlina ter umetnostne zgodovinarke Monike Osvald, bosta poleg urednice spregovorila Ivan Portelli in Saša Quinzi, moderirala bo Erika Jazbar. Gre za bogat in celovit zgodovinski pregled šempetrske župnije od srednjega veka do današnjih dni s posebnim ozirom na dogodke in versko življenje v različnih obdobjih in družbeno-ekonomskih kontekstih. Večer prirejajo Inštitut za družbeno in versko zgodovino (ISSR), Državna knjižnica (BSI) in Srednjeevropska kulturna srečanja (ICM).

Četrta Pravljična urica v Feiglovi knjižnici

V deževnem, pustem jesenskem popoldnevu, v ponedeljek, 8. novembra, se je v mladinski sobi Feiglove knjižnice, na četrti Pravljični urici, zaiskrila nežna pripoved o lepem prijateljstvu med medvedom Jako in zajčkom Rumenkom. V živahnem in temperamentnem tonu jo je z ljubkim menjavanjem glasu, ki je dobro odslikaval malega zajčka in velikega debelušastega

medveda, pripovedovala pravljičarka Katerina Citter, ki ima za seboj že veliko takih izkušenj z otroki. V rokah je držala plišasti živalici in razvijala zgodbico z naslovom Si še moj prijatelj? Pravljici je prisluhnila lepa skupinica otrok, ki so kljub slabemu vremenu prišli v knjižnico z mamicami ali očki, pa še kakšna nonica je bila verjetno med njimi. V pravljičnih osebah so zlahka prepoznali sebe med igro s prijateljem, pri kateri včasih pride do neljube iskrice nelagodja ali užaljenosti, a se potem vse spet lepo poravna, kot se je zgodilo v zgodbici, ko je medved zaskrbljeno iskal zajčka, ker se je ta skril pred njim. Rumenko je namreč mislil, da je Jaka jezen nanj, ker mu je nagajal, ko je medved želel spati.

Ob koncu pravljice je v spomin nanjo vsak malček prejel majceni papirnati lutki, medveda in zajčka, ki ga bosta spominjala na pravljično doživetje in bo z njima lahko ustvaril novo pravljico.

Kot vselej je bilo pravljično srečanje tudi priložnost za izbiro otroških knjig, s katerimi je Feiglova knjižnica zelo dobro založena.

Naslednja urica bo v ponedeljek, 22. novembra, ob 17. uri. / IK